

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 10-వ తేది గురువారము } సంచిక
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY 10th APRIL 1930. } No.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల
కావును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెబుకుల భేదించును.
కావుల రూపుమాపును. దగ్గునులగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల రగ్గించును. విజేతము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేలకుజేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

వంచఖాన చీటీ చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బు 1-కి రూ 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

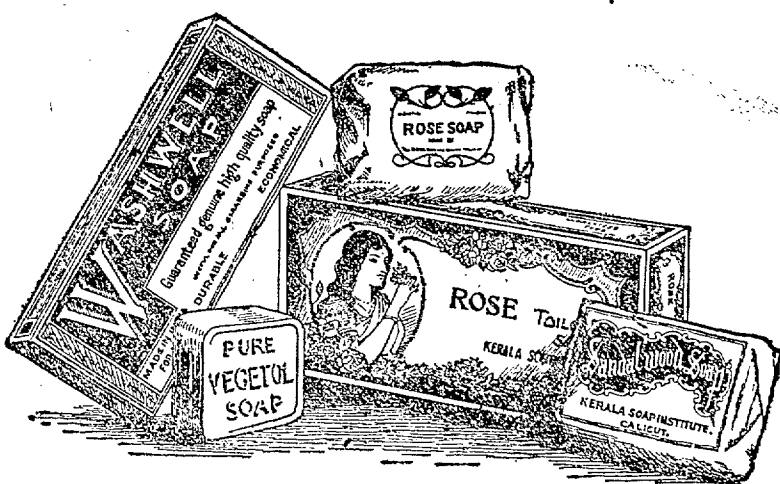
6, 7 లంబుకెట్టిపేకి, మద్రాసు
తేక

109, ప్రేరిపోడ్డు, పోర్టు, పోంబాయి.

కేరళ సబ్బులు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.

గుణము—అసమానమైనది. వెల—మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు పూచీ నివ్వబడును.

కేరళ సాప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కల్లికోట.

(మద్రాసు గవర్నరుగారికి సబ్బుల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

ఆశ్చర్యము సేమేలుకే

పట్టువంటి మజిల్లీను

ఈకాలమే ఆంధ్రదేశమంతటా అన్ని కాలములలోను వాడుదురు. దొరల కెంతో ప్రీతికరమైనది. అందమగు దోర్తాలు,
దట్టమగు శేత, యెక్కువైన వృదుకరముగలిగి స్త్రీలకు చీరలు, పురుషులకు కమిజాలు, భారతీయులకును వసు రకంవారిగా
మాపరిశ్రమలయంలో తయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అంపి యెన్నో యోగ్యతాపత్రములు బడసియున్నాము. స్త్రీలకు
ముద్దుగుల్మేడు చీరలును పురుషులకు నాజూకుగావుండునట్లు మిక్కిలి లెక్కనధరలకు కొద్దిరోజులుమాత్రమే అంపనెంచి
తివి. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడు. అక్కరలేనివో డబ్బు వాపనీర్తము. 45 అంగుళముల వెడల్పు 12 గజముల తొన
గల పెట్టెగాని రెండు 12 మూర చీరల పెట్టెగాని రూ. 7-8-0 లు, 5 పట్టుకమిజాల పెట్టె రూ 10-0-0,
చీరీడీ కేరు. మజిలీను కమిజాలు 6 పెట్టి రూ 9. 1930-వ సం॥ డిక్టేక్యాలండరు 3 ఆకాలు.

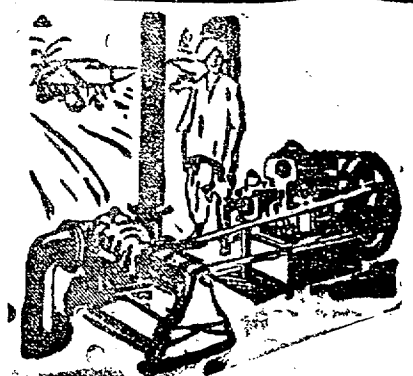
గుప్తా అందు కో, చికాకోల్ సిటీ, గంజాంజిల్లా.

నవీన

46-2

వాల్ కార్డు

డీ శెల్

హరిజాంటల్, 4 స్టోక్సుల కోల్లు ప్లాంకింగు

భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది.
చమరు ఖర్చు తక్కువ, ఆత్మధికమగు నమృత గలది. పంపిం
గుకు అన్ని పరిశ్రమలకు ఆదర్శనీయమైన ఇంజను.

7½ హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక
నెజులలో తయారుచేయబడినవి. మిగత వివరములకు ఈ
దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వాల్ కార్డు బ్రదర్స్, ఎంజనీర్స్,

అర్రేనియను వీధి, మద్రాస్.

తెలుగు జిల్లాలకు ప్రతినిధులు:—

మద్రాస్ బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

ప్రదర్శనము గల స్థానములు.

జెంగళూరు, మధుర, కోయంబత్తూరు, బెజవాడ.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలమున తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

మదరాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది.)

ఒంటిమిట్టయందు బ్రహ్మాత్మవము

శ్రీ కోదండరామస్వామికి, 1930 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 7 వ తేదీ మొదలు 17 వ తేదీవరకు గృహదవాహనము, వీరగవాహనము, రథోత్సవము, సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకోత్సవము, జరుగును.

1930 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ మొదలు 21 వ తేదీ వరకు, ఒంటిమిట్టయందు యీ దిగువ కనిపించిన ప్రేమ పులకు సరస్వతీ 3 వ తరగతి రానుపోను టిక్కెట్టు సాధారణ మైన పాసంజరు బండ్లకు (మొయలుకుగాని ఎక్స్ ప్రెసుకుగాని లేదు.) ఇవ్వబడును. సదరు టిక్కెట్టును, 1930 వ సంవత్సరము మే నెల 5 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలలోగా తిరుగుప్రయాణము కు ఉపయోగించవచ్చును.

స్టేషన్ నుండి	3 వ తరగతి రానుపోను టిక్కెట్టు. రూ. అ. పై.
మదరాసు	3 4 0
తిరుత్తణి	2 18 0
పాంబడి	2 10 0
నగరి	2 7 0
వేపగుంట	2 5 0
పుత్తూరు	2 3 0
తడుకు	2 1 0
పూడి	1 15 0
రేణిగుంట	1 13 0
మామండూరు	1 9 0
కెట్టిగుంట	1 4 0
కోడూరు	1 1 0
అనంతరాజుపేట	1 0 0
యూరంపాడు	0 13 0
రెడ్డిపల్లి	0 12 0
రాజంపేట	0 8 0
నందలూరు	0 5 0
కడవ	0 6 3
కృష్ణాపురం	0 8 3
గంగయ్యపల్లి	0 11 0
కమలాపురం	0 13 0
యెర్రగుడిపాడు	0 15 0
యెర్రగుంట్ల	1 1 0
కలమల్ల	1 3 0
ముద్దూరు	1 5 0
మంగళమ్మం	1 9 0
కొండాపురం	1 12 0
రేగడిపల్లి	1 15 0
పంగనూరు	2 0 0
తాడిపత్రి	2 4 0
జూటూరు	2 7 0
రాయల్ చెరువు	2 11 0

పై కనిపించిన చార్జీలలో బిడ్డలకు అర్థ చార్జీయే తీయబడును యాత్రికులపట్టు పూర్తిగా వసూలు చేయబడును.

ఒక ఔషధ వినోదము

ED AURIN
P.R.I.
DYSENTERY SPECIFIC

కలరా నివారణ
ప్రత్యామ్నాయ ఆరిమెంటునుండి
తీయబడు ఔషధము

ప్రస్తుతకాలమున గుర్తు వచ్చుచో అపరాధముగ నున్నది.
కలరాను నివారించును. ప్రత్యేకము మాత్రాజీ మొదలయ్యి
భృష్టములగు ప్రత్యేక వ్యయము లేదు. అందుచేత, అందుచేత
ధరలు రూ. 0-15 0, 1-12-0, 2-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్
పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. జి.

బ్రహ్మలేజోబలం బలం

శ్లో॥ ధీగ బలం త్మత్రియబలం బ్రహ్మలేజోబలం బలం,
ఏకేన బ్రహ్మదండేన సర్వాస్త్రాణి హతాని మే.

శ్లో॥ తతదేత్ ప్రసమిత్యాహం ప్రసన్నేంద్రియమానసః,
తపోమహత్ సమాస్థాన్యే యద్వైబ్రహ్మకారణాత్.

శ్రీరామనవమి పుణ్యకాలంబునందు వాల్మీకికోకిలము
యొక్క మనోహరమృదంగములను వీరులార గ్రోలి జన్మంబు సార్థ

కంబుగావించుకొను తలంపుతో రామాయణమును జదువనారంభించిరి. కవికోకిల మను దిరుగమును సార్థకముగావించుకొనిన

మహాకవి, వాల్మీకిమహర్షి యేగాని, తక్కువగల కవులెవ్వరును గారని రామాయణపఠనశీలరగు మహాకవియులకు తెప్ప నవసరము

లేదు. "పాశ్చ్యేగేదేవ మధురం" అని మహాకవియే తనకావ్యమును వర్ణించుకొనినాడు, సీతారామలవంటి దంపతుల పవిత్ర

చరిత్రమును మనోహరభరితని గానముచేసి, శ్రీమద్రామాయణమును మాత్రమేగాక తద్దర్శింధమునందలి నాయకా వాయకులను,

శాశ్వతులనుగా గావించినాడు. "యావత్సాన్యంతి నిరయః, సరితశ్చమహితతే, తావద్రామాయణ కథా లోకేషు ప్రచరిత్యతి"

శ్రీ సీతారామల పవిత్రపాదపరాగములచే పునీతమైన భారతావనికిని, ముఖ్యముగా ఆంధ్రదేశమునకును ఈ సందిగ్ధ

సమయమున వాల్మీకిరామాయణ మేమి యాదేశించుచున్నదని వితర్కించు నవసరమునధిగ్గులం త్మత్రియబలం బ్రహ్మలేజోబ

లంబం ఇత్యాదిశ్లోకములు నాకుంట బడినవి. ఈశ్లోకములను మననము చేయుచున్న తల్లి, పసిష్ట, వామదేవ, కపిల సనక సనం

దన సనతులమారాది బ్రాహ్మ్యప్రవరల లేజోక్తి యేడదా గనో, మరల భారతభూమియందు, కర్మక్షేత్రమును నీదేశము

నందు, సకలలక్షణలతీతయు, సర్వాంగ సుందరియు నగు మాత గర్భమునందు అట్టివారడయించి తమ బ్రహ్మదండంబులచే

తమ ఆమోఘశక్త్యములచే, తమ బ్రహ్మలేజముచే తాత్రలేజ శ్మక్తిని దునుమాడుదురాయని నాకు చింతపాడమెను. కొంచెమా

లోచించగా ఎంతచేసిపోయినను భారతదేశము సంపూర్ణముగా ఆత్మశాశ్వతము బొంద లేదనియు, త్మత్రియ బలము

కన్న మిన్నయగు బ్రహ్మలేజ జన్మను ప్రకటించి, అలనాడు మహాత్ముడగు వసిష్ఠుడు విశ్వామిత్రుని పిద

మడంచినట్లు ఈ నాడును గాంధీమహాత్మునివంటి పవిత్ర పురుషులు, తపోధనులు, బ్రహ్మలేజోబలవిరాజితులు తెక్కకు

విక్సిల్లియున్నారని నాకు స్పష్టమయ్యెను.

విశ్వామిత్రుడు రాజర్షి. ఒకా నొకసమయమున నతడు తపో మూర్తియగు వసిష్ఠునిం జూడ తనయసంఖ్యాకములగు నేన

లతో బోయెను. వసిష్ఠుడును రాజర్షిని పూజించి వ. ప్రసాదేతములును, తుష్టిపుష్టికరములునునగు దివ్యాన్నములచే జల, పరి

వారపరివృతుడగు నాతని సంతోష వెట్ట తనకామధేవులను నియోగించెను. ఆమధురాహారములం గ్రోలినప్పటినుండియు

హోమధేవు వెట్టులైన నాకర్షింపవలెనని విశ్వామిత్రుని కిచ్చు పాడమెను. కాని వసిష్ఠుడియ్యనందున బలాత్కరముగా గోవు

ను కట్టి విశ్వామిత్ర భృత్యులు గొని పోవుచుండ నాసాధ్య దీనముగా, పుష్కత వాత్స

ల్యముతో వసిష్ఠునియెదుట నాక్రొళించెను. తరువాత కామధేవుల నైవేద్యములను సృజించి విశ్వామిత్రునిపుత్రులను బంధువు

ను, నేనలను చంపించెను.

పరివారములును, బలములును, నాశ మయినతరువాత విశ్వామిత్రుడు హిమవన్న గపార్వప్రదేశములకు బోయి తప మాచరించి మహాదేవునివద్ద సకలాస్త్ర శక్తినిపుణ్యమును సంపాదించి మరల వసిష్ఠుని యాశ్రమమునకువచ్చి ఆశ్రమవాసులను పారశ్రోలియు, ఆశ్రమమునుగాల్చియు పెక్కుదురాగతంబులం జేసెను. విశ్వామిత్రుడు ప్రయోగించు నస్త్రశక్తియుల కన్నిటిని వసిష్ఠుని బ్రహ్మదండము గ్రసించెను. విశ్వామిత్ర ప్రయాక్ బ్రహ్మశిరోనామకాస్త్రముగూడ వసిష్ఠుని బ్రహ్మదండము నెదుట పన్నయ్యెను. అంతటితో పరాభూతుడై విశ్వామిత్రుడు ధిగ్గులం త్మత్రియబలం 'బ్రహ్మలేజోబలం బలం' అని ఔషధకొనవలసి వచ్చెను.

ఈకథవలన విశ్వామిత్రుని అనుభవమువలన లోకమునకు ప్రకటికృతముగు నీతి ఆచంద్రాగ్రముగా నుండగలదు. బ్రహ్మలేజోబలము త్సుద్రక్షాత్రబలము కంటె అధికమని చరిత్ర

ఘోషించుచున్నది. పశుబలసమన్వితులగు రాజులు అసంఖ్యాకములగు అక్షోహిణులగు గల్లియు మేరుసమానోన్నతములగు క

నకరాసులంగల్లియు గజకురగపదాతిసమాహూను శస్త్రాస్త్ర సమూహముం గలిగియు బ్రహ్మలేజస్సును దిండుపరుష

బాల దని చరిత్ర మాటిమాటికి ఘోషించుచున్నది.

త్మత్రియబల సమన్వితులగు మనపరిపాలకులు బ్రహ్మలేజోబలవిరాజితులును కామక్రొధాదిగుణపరిక్షులును స్వా

తంత్ర్యక్షిప్తకంకణులును నగు గాంధీ మహాత్ముల తోడను వారి యనుచరుల తోడను ఘోషం

గ్రామమును పలుపుచున్నారు. గాంధీ మహాత్ముడు అహింసాధర్మక్షిప్తపరాయణుడు. వారియత్నము సత్కారము. వా

శక్తి చిరకాల సంచితముగు బ్రహ్మచర్యబలము సాధనము ఆత్మబలము. ఇట్టి మహాకయు

డు తొలింటి వసిష్ఠునిమాడ్కి రంగమున నిలిచియుండగా త్మత్రియబల మెట్లు వారి నడించగలదు? గాంధీమహాత్ముని పవిత్రమార్గము నవలంబించి దేశమంతయు బ్రహ్మలేజోవిశ్మ మననని

యాశించుము. అస్త్రాస్త్రసమూహమువలన తాత్కాలిక మగు జయము కలిగినను ఆత్మశక్తి వలనను బ్రహ్మ

లేజమువలనను బ్రహ్మశక్తివలనను గలుగు స్వరాజ్య, స్వారాజ్యములు కలుగజాలవు. ఆత్మశక్తి సాధింపజాలని మహాత్కార్య

ములు లేవు. ఆత్మబలసంయుతులగు జాతికి తాత్రబల నిర్యూలము తెక్క! కావున భారతీయులు విశ్వామిత్రవాక్యములను మననము చేసికొని, ఆత్మశక్తిని, బ్రహ్మలేజస్సును వృద్ధిచేసికొని

తమ దేశమునకును తమకును తారకముగా నుండురు గాక!

ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రి

రోజుపుష్ప లేహ్యము 1533

మలబద్దమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల విశేషమును చక్కగాగలిగించును, రుచికరమయినది. పథ్యగ్రహ

లేదు. 15 తులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారిష్ట లేహ్య

దగ్ధ, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు కాన్సరోజ సంబంధముగు వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును

15 తులి డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్బులు, ప్రత్యేకము, పి.సి.పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

ఆయుర్వేదోపధ రత్నాకరము 8-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము (1) 8-0-0

ఆంధ్రవైద్య రత్నావరి 2-0-0 భస్మప్రకాశక 1-0-0

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ

అ శ్వ న్

రి జు వె నే ట రు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము నివ్వగలదు. నరములను, శరీరమును, మెదడును వృద్ధిచేయును. విద్యాపారిణులకును, వ్యాయామం చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd. Calcutta.

ప్రాక్ యందువారలు:—
ఎన్. దేశాయ్ గౌడ్ డర్ అండ్ కో.,
42, బుర్రహుద్దీ, మద్రాసు.
అల్ఫ్రెడ్ లింగ్ కో.,
174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిన్.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ల సంఘము

(అక్కోనాబాంబి)

ఈసంఘముయొక్క కేంద్రకార్యాలయము గత 5 వ తేదీ శనివారమున జరుపబడినది. శ్రీమంత్రి సి. పంచాక్షి. రాజగోపాలాచారి అధ్యక్షతన జరిగింది. అనేకమంది ప్రముఖులును, సుమారు 1000 మంది రైల్వేపనివాండ్లను సభకు హాజరయిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీమంత్రి అప్పారెడ్డిగారు ప్రారంభమున నువ న్యవించుచు, అక్కోనాబాంబి యింజనీరింగు ఇన్స్టిట్యూట్లోకి వెళ్లించిమెంటు విభాగమును ఖండించుచు మాట్లాడిరి.

పిమ్మట సభాధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసము నొసగుచు భారతదేశములో కార్మికోద్యమముయొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరములను చాలవరకు ముచ్చటించిరి. ఈ రాజధానిలో కార్మికోద్యమమునకు ప్రథమ నేపథ్యము శ్రీయుతులు బి. పి. వా. డి. యా, బి. ఓ. వ. రా. పూ. బి. బి. పి. కేశవ పిల్లై, బి. ఓ. చిదంబరం పిల్లై మున్నగు వారిని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. రైల్వే పనివారల సంఘము 1918 సంవత్సరములో నేర్పడినప్పటికిని, యంతరంగము గూడ కార్మికోద్యమము తగిన యభివృద్ధిని సాందతన్నదనియు, వివిధ రాజకీయ పక్షములు స్వలాభము కొరకు కార్మికోద్యమమును పయోగించు కొను చుండుటయు యందుకు కారణమనియు, ఇప్పుడు కార్మికోద్యమమును ప్రసిద్ధి కార్మికనాయకులగు శ్రీయుతులు గిరి, జోషీ, మున్నగువారల ప్రయత్నములవలన యీదేశములో నొక ప్రత్యేక యుగముగా సునిరర్థి సావితముయినదనియు, ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే సంఘము మొన్న మొన్నటి వరకు చాలతక్కువ పరిమితిలో మాత్రమే యుంటుండెననియు, కాని శ్రీయుత బి. పి. గిరి గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని బడిన తరువాత యీ సంఘము చాలయభివృద్ధిచెంది శక్తివంతముగా నున్నదనియు ఇప్పుడు అధికారులచే రిక్షయిజా కాబడుటకు పూర్తిగా తగియున్నదనియు, అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసము నందు నుడివెరి.

పిమ్మట కొందరు నాయకులనుండి చేరిన సందేశములు కార్యదర్శి చే న దునబడిన అటుపిమ్మట కొన్ని తీర్మానములు గావించబడినవి. ముఖ్యతీర్మానము లన్నియును స్థానికసంబంధముయి యున్నవి. గత డిసెంబరులో రాయబారవర్గముచే యేజంటు యెదుట బెట్టబడిన విన్నపమునందలి వివరింపబడియున్న కోర్కెల నన్నిటిని త్వరలోనే సంతృప్తి పరుపవలసినదిగా, అధికారులను గూడచు తీర్మానము గావించబడినది.

సాంవత్సరికనివేదికను కార్యదర్శి చే దివిన తరువాత సభాధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

గుంటూరు నబుకోర్టులో

O. S. 62/28. E. P. 50/29.

వాదులు:—దొడ్డా వెంకటరత్నం వగయిరా.

And

ప్రతివాదు:—వేమలకొండ అంకాళ్లు వగైరా.

గుంటూరు గ్రామములోని రేకా చిన్నమ్మ వగయిరాల

చేర పట్టాగల డిల్లీ నెం. 985, య. 29-12-0 లు కిస్తుగల య. 11-90 వెంట్రు శేరి మెరకధూమిన్ని యందులో కట్టియున్న పూరికొరము నమేతున్నా భూమి కిమ్మకు య. 7140 లు. వేలంవాయిదా 80-6-80.

డి. హనుమంతరావు,

అడ్వకేటు.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

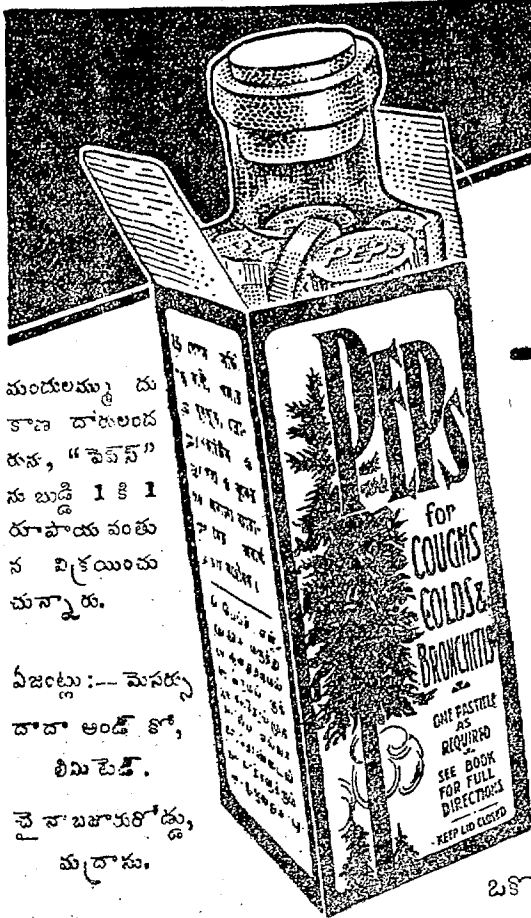
172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

Apply—with references to—

The Managing Director.

మందులము దు కాణ దాబలంద ఈ, "పెన్స్" ను బుడ్డి 1 కి 1 రూపాయ వంతు న విక్రయించుచున్నారు.

ఏజెంట్లు:—మెసర్స్ దాదా అండ్ కో, లిమిటెడ్.

చై నా బజారులోద్దు, మద్రాసు.

గగ్గుకు, శైత్యములకు, జలుబుకు గొంతు క మ్మదల

మొదలగువాటికి

పెన్స్

ఎల్లప్పుడు తీసుకొనవలయును శ్వాసించుటకు తగు గొప్పచికిత్స

సులభముగా గొనిపోవ వీలుగలదు "పెన్స్" బుడ్డి నుం చుకొనుడు స్వల్ప జలుబు, శైత్యమునుండగానే ఆమో ఘముగా శ్వాసించదగిన బిల్లను నోటిలో వేసికొనుడు. "పెన్స్" శ్వాసముతో మిళితమైన క్రిమినాశకరముగు పొగలు కలుగును గొంతు, రొమ్ము, ఊపిరితిత్తులు, వ గైరా బలహీనమైనచోట్లలో పనిచేయును, "పెన్స్" చే సున్నితస్థానములందు గలుగు ప్రాణములకు శమింప చేసి, అల్పము శైత్యము, "ఇన్ఫ్లూయెన్సా" పురు గులనశింపజేయును.

ఒక్కొక్క "పెన్స్" బిల్ల వెండితో చుట్టబడినది.

వార్ధక్యమునందు తృప్తితో గూడిన సుఖజీవనముకొరకు వేచియుండుడు ఇట్టిదానికొరకు సొమ్మును "ప్రాడెన్షియల్" ఎన్ డో మెంట్ పాలసీలో వెచ్చించిన, పూర్తిసమ్మక ముండ గలను. ప్రస్తుతసమయములకు తగినసంరక్షణ నియ్య గలిగి, జనామోదమును బడసి, మానవభవిష్యజ్ఞవిత్ మునకు నహాయము చేయగలిగియున్నది.

THE PRUDENTIAL OF ENGLAND

లో ఇన్సూరర్ చేయుము

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య మంతటిలోనికి మిన్న మై

26,000,000 లకు వైగా వాటాదారులను

కలిగియున్నది.

V

ఈ కాపము నేడే వివరములకొరకు పంపుడు.

To The Prudential Assurance Co., Ltd.,

Clive Buildings, CALCUTTA.

Please send me particulars of an Endowment Assurance, with/without profits for.....years for Rs.....

My age next birthday will be.....years.

Name.....

Address.....

PRUDENTIAL ASSURANCE CO., LTD.

వివిధరాష్ట్ర సత్యాగ్రహసమరము

మోతీలాలు నెహ్రూ - జవహరిలాలు నెహ్రూగార్లు ఉప్పుచేయుచున్నారు

సంయుక్త పరగణాలలో 7 జిల్లాలు సత్యాగ్రహ మారంభించినది.

అధికారులు వచ్చి స్వయముగా చూచి ఏమియు చేయక యూరకున్నారు

సంయుక్త పరగణాలు

మోతీలాలు జవహరిలాలు నెహ్రూగార్లు
సత్యాగ్రహము చేయుటకు బయలుదేరిరి

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 8:— వివిధరాష్ట్రములలో సత్యాగ్రహ మారంభించుటకు గాంధీ మహాత్ముడు ఆనమతిం చినందున సంయుక్త పరగణాలలో సత్యాగ్రహ కమిటీవారు రాయబారిలీ యందు సభ జేసిరి.

అగ్రా జిల్లా, రాయబారిలీ జిల్లా, అలహాబాదు జిల్లా, కాన్పూరు జిల్లా, కాశీ జిల్లా-యూ 5 జిల్లాలలోను సత్యాగ్రహ మారంభించుటకు అధికార మొనగబడెను.

అలహాబాదు జిల్లాలో హండియా అను గ్రామములో ఉప్పుచట్టము అతిక్రమింపబడును. ఈ గ్రామము అలహాబాదుకు 20 మైళ్ల దూరంలో ఉన్నది. అచట యీ నెల 8 తేదీన ఆరం భించబడును.

అలహాబాదు నగరములో కూడ కాననోల్లంఘనము చేయు టకు సిక్రయింపబడినది. ఇటు 10 తేదీనుండి ఆరంభింపబడును. ఉప్పు తయారుచేయుటకు కావలసిన చస్త్రదునున్న ఇతర ప్రాం తములనుండి అలహాబాదుకు తీసికొని రాబడును. హ్యూయంటు లోడ్డువద్ద కాననోల్లంఘనార్థమై ఉప్పు తయారుచేయబడును.

అలహాబాదు నగరములో 117 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వీరిలో చాలమంది విద్యార్థులు. అలహాబాదు జిల్లాలోని యితర గ్రామ ములందు 250 మంది వలంటీరులు చేరిరి. శ్రీ వలంటీరు లలో కమలా నెహ్రూదేవిగారు (జవహరిలాలుగారి భార్య) శ్రీ మతి కృష్ణ నెహ్రూగారు (మోతీలాలుగారి కుమార్తె) సిద్ధికు గారిసతి, నరసింహదేవాలాగారి సతిగారు కలరు. ఇటీవల అలహా బాదు మహమ్మదీయులు 20 మంది సభజేసిరి. భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లభించవలయుననియు మహమ్మదీయు ల హక్కులను సమరమున వరియకు ప్రకారము కాపాడువలెనని యు కోరిరి.

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 8:— ఉప్పు సత్యాగ్రహము సంద ర్భములో రాయబారిలీకి పండిత మోతీలాలుగారు వెల్లిరి.

ఉప్పు సత్యాగ్రహ ప్రచారము నిమిత్తమై హండియాకు జవహరిలాలు నెహ్రూగారును అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమి టీ కార్యదర్శియగు రాజారావుగారును వెడలిరి.

ఉప్పు తయారుచేయవలసినదనియు అమ్మకవలసినదనియు ఉద్వేగించుచు జవహరిలాలుగారు విజ్ఞాపనను ప్రకటించిరి.

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 8:— సంయుక్త పరగణాల లో వేర్వేరుజిల్లాలలో సత్యాగ్రహము ఆరంభింప బడుచున్నది. వలంటీరులు చేక్కుబడుచున్నారు. బహిరంగసభలు జరుపబడు చున్నవి.

నిన్న మధ్యాహ్నము కాన్పూరులో ఉప్పు తయారుచే యుట ఆరంభింపబడెను. జోడాగారు అచట నాయకత్వము వహించియున్నారు.

రాయబారిలీలో నేటిదినము ఉప్పు తయారుచేయుట జరుగను. మోతీలాలు నెహ్రూగారు అచట హాజరుగదురు. అలహాబాదులో రేపు ఉప్పు తయారుచేయబడును. అందుకు కావలసిన పనిముట్లు సేకరింప బడుచున్నవి.

కాశీ

కాశీ, ఏప్రిల్ 8:— కాశీలో నేడు తామర విజయ నాధసింగుగారు ఉప్పు తయారుచేసి సత్యాగ్రహ మారంభించిరి. అరెస్టులు జరుగలేదు. వలంటీరులు జాతీయపతాకములను చేత బుచ్చుకొని, కాంగ్రెసు ఆఫీసునుండి బయలుదేరి కాశీ విద్యా పీఠమునకు వెనుకవైపునను నూనియావద్దకు చేరిరి. అచట ఉప్పు తయారుచేయబడెను.

వలంటీరులు ఏళ్లలలో వెల్లుడుండగా దుకాణదారు లు పుష్కలముల కురిపించిరి.

ఉదయము 8-30 గంటలకు ఉప్పుతయారు చేయబడెను. పోలీసువారు మిన్నక చూచుచున్నారు.

సంపూర్ణానందుగారు వలంటీరులకు చేయవలసిన ఉపదేశ ములను చేసిరి.

మొదటి వలంటీరు జిల్లాలో 11 మంది కలరు. వీరుయువ జన సమితి సభ్యులు.

ఇంతవరకు 400 మంది వలంటీరులుగా చేరిరి. నైజాబా దు, జవాన్పూరులనుండి కాశీకి సత్యాగ్రహులు రాను న్నారు.

వలంటీరులు కాంగ్రెసు కార్యాలయమునుండి బయలు దేర గా శ్రీ ప్రకాశ్ గారును ఆచార్య పీఠేం ద్ర దేవుగారును వలంటీరులను అతింగనము చేసికొని సంభావించిరి.

కాన్పూరు

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 8:—రాష్ట్రీయ విద్యాలయ ప్రధా నోపాధ్యాయులగు రఘువీర దయాగుగారు నేటిదినము 11 మంది వలంటీరులతో తిలకు వ్యాయముల మైదానమువద్ద ఉప్పు తయారుచేయుటకై వెల్లిరి. అచట ఉపన్యాసములు జరిగెను.

పోలీసు అధికారులు, మేజిస్ట్రేటుగారును పేసు పోక తాటిలాగుగారు వచ్చి ఉపన్యాసములు విని మిన్నక చూచు చుండిరి. కాన్పూరు తిలకు స్మారకభవన నిర్మాణమునకై సంచాలు వసూలుచేయబడెను. అరెస్టులు జరుగలేదు.

నేటిదినము సత్యాగ్రహము చేయుచున్న వలంటీరుల పేర్లు: గురు రఘువీర దయాగుగారు, విశ్వనాధసింగుగారు, కున్వారు బహదూరు సింగుగారు దినప్రకాశ్ జగదీశ్ నారాయణగారు రా మసింగదేవుగారు సుందరకర్కగారు, తామర ప్రసాదు బాబ శేయిగారు, నగవీరసింగుగారు, చందలాలు సీతారాముగారు. తయారుచేయబడిన ఉప్పు ప్రజలకు పంచిపెట్టబడెను. భనము తీసికొని అమ్ముటలేదు. తయారుచేసిన ఉప్పు చాల బాగుగా ను న్నది. అనేకమంది గవర్నమెంటు అధికారులు చూచుచుండ గా 80 మంది ఉప్పుచట్టమును అతిక్రమించి ఉప్పు తయారుచే సిరి. మున్నీ సతీదేవి మన్నగవారు కేసు కాననోల్లంఘనము జరిపిరి.

కాన్పూరులో శ్రీయుత నారాయణప్రసాదు అరోరా గారు నాయకత్వము వహించి తిలకు వ్యాయములవద్ద ఉప్పు తయారుచేసిరి.

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 8:—శ్రీయుత గణేశశంకర విద్యా ధిగారు సంయుక్త పరగణాల కాననోల్లంఘనమునకు సర్వాధికారులు.

లక్నో జిల్లా ఎటావాజిల్లాలందు గూడ సత్యాగ్రహ మారంభించుటకు అనజ్ఞనొసంగిరి.

బాబు మోహనలాలు సక్యేనాగారును పండిత స్వరా జ్య ప్రకాశ్ గారును ఆ రెండు జిల్లాలలో నాయకత్వము వహించెదరు.

ఈ రెండు జిల్లాలలో కలిసి సంయుక్త పరగణాలలో మొత్తము 7 జిల్లాలవారు సత్యాగ్రహము చేయుచున్నారు. ఇత రజిల్లాలకుూడ ఒక వారములో తయారుకాగలవు.

కాన్పూరులో జరిగిన బహిరంగసభయందు జమ్నాలలు బజాజగారును మజీలాలగోధారిగారును నారియగుగారును రామ దాసు గాంధీ గారును సర్దారు గోపాల్ గారును గారును, కృష్ణ దత్తపుల్లెవాలాగారును అరెస్టుచేయబడినందులకై అభినందించుచు తీర్మానము చేసిరి.

అగ్రా

అగ్రా, ఏప్రిల్ 8:—అగ్రాకు 3 మైళ్ల దూరమునఉప్పు తయారుచేయుటకై కొందరు వలంటీరులను వెంట నిడుకొని శ్రీ కృష్ణ దత్తపూర్వాలాగారు వెడలిరి. వీరు అరెస్టుచేయబడిరి. 6 నెలలు శిక్ష విధింపబడెను. వలంటీరుల అరెస్టు చేయబడలేదు.

మిరట్టు

మిరట్టు, ఏప్రిల్ 7:—చౌదరీ రఘువీర నారాయణ సింగుగారి నాయకత్వమునను అల్లరాయి శాస్త్రిగారి నాయక త్వమునను వలంటీరుదళము ఉదయము 8-30 గంటలకు హువూరు నుండి బయలుదేరిరి. మేకొలది జనులు కొన్ని మైళ్ల వరకును వలంటీరుదళము వెంటనడిచిరి. సత్యాగ్రహదళమునకు ద్రవ్యము సమర్పింపబడెను.

రఘువీరసింగుగారును ఆయన కుమారుడును నెల 1 కి రు 10 లు చొప్పున చెల్లింపుటకు వాదనముచేసిరి. 3 వేది యాలుగారు రు 800 లు సమర్పించిరి.

ఈ సత్యాగ్రహదళము మిరట్టు రేపుచేదరు.

అలహాబాదు

మోతీలాలు నెహ్రూగారు రాయబారిలీ నద్ద ఉప్పు తయారు చేయించిరి. ఒకతులము ఉప్పు తయారుయ్యెను. మోతీలాలుగారు రుని చూచిరి. కాని ఎక్కువ రుచిగా లేదు. కాని, ఇది జాతీయ లక్షణమైనందున తామె ఆఉప్పును స్వీక రించి నోటిలో వేసికొనిరి. మిగిలిన ఉప్పు వేలమువేయబడెను.

పోలీసువారు గైరు హాజరు. అరెస్టులులేవు. హండి యావద్ద జవహరిలాలుగారు నేటిమధ్యాహ్నముఉప్పుచేయుదురు.

నైజాబాదు

నైజాబాదుజిల్లాలో పండిత లాలాంజీగారు 108 సెక్స్ నుక్రింద అరెస్టుచేయబడిరను వార్త నైజాబాదునుండి అలహా బాదుకుచేరెను. తాండాలో ఉపన్యాసము చేసినందులకై అరెస్టు చేయబడిరి. (అ. పే.)

వంగరాష్ట్రము

ఉప్పుఅమ్మువారిని పోలీసువారు అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 7:—వంగరాష్ట్రపు కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులు రాష్ట్రమున 5 చోట్ల ఉప్పును తయారు చేయు చున్నారు.

మహిష్వతను, ఏప్రిల్ 7:—జిల్లామాజిస్ట్రేటు, పోలీసు నూపరిం పెండెంటు, ఎక్సైజు ఉద్యోగులు పోలీసుభటులు కొం దరు సాయుధులగు ఘూర్ఖాలు సత్యాగ్రహులు ఉప్పు తయారు చేయుచున్న చోటికి నేటిసాయంకాలము 5-30 గంటలకు వచ్చిరి. ఉప్పు అమ్ముచున్న రాయచండసింగు దాగరుగారిని, మహిష్వతను కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు జహిందారు లక్ష్మీ కాంత ప్రేమ నాయకు గారిని అరెస్టుచేసిరి. ఉప్పునీళ్లు కాచుచున్న ఇనుపబాణిని, 10 సేర్ల ఉప్పును, 15 పుండలను పోలీసువారు స్వాధీనపరచుకొనిరి. నిర్బంధింప బడినవారు 24 పరగణాల జిల్లా మాజిస్ట్రేటువద్దకు తీసికొనిపో బడిరి. జామీనయిచ్చుటకు నిందితులు అంగీకరింపలేదు. కేసు విచారణ ఏప్రిల్ 22-న తేదికి వాయిదావేయబడినది.

సత్యాగ్రహనాయకుని ప్రకటన

సతీసుచంద్రదాసు గుప్త గారీకింది ప్రకటనను గావించు చున్నారు. నేటిదినము ఉదయము 7 గంటలకు 10 వలంటీరులు దిగములు ఉప్పు సత్యాగ్రహము జరుపుటకై గ్రామములకు వెల్లి నారు. మహిష్వతను గ్రామమున 61 కుటుంబములవారు ఉప్పు ను తయారుచేయుచున్నారు. కేవలదినము మరి 10 గ్రామము లందు ఉప్పు సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగును. మహిష్వతను నందు సత్యాగ్రహుల చేత తయారు చేయబడిన ఉప్పును సత్యాగ్రహ దళమునందు 400 మంది సత్యాగ్రహులు లుపయోగించు చున్నారు.

నేటిదినము మహిష్వతను గ్రామమున ఒక వణుగు తెల్లఉప్పు తయారుచేయబడెను. నిన్నటిదినము తయారుచేయ బడిన 10 సేర్ల ఉప్పు ప్రజలకు పంచిపెట్టబడినది.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 8:—కలికత్తురమున 7 మంది వలంటీ రులు 5 సేర్ల ఉప్పును తయారుచేసి వీధులలో అమ్మిరి.

డాక్టరు ప్రతాప గుహారాయిగారు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 7:—డాక్టరు ప్రతాప గుహారాయి గారు తామ్లూను గ్రామమున ఉప్పుకాసన సత్యాగ్రహమును జరిపిరి.

నౌకాళి, ఏప్రిల్ 8:—హరియాలు నాగుగారి నాయ కత్వమున నలుగురు సత్యాగ్రహులు దత్తరు హాట్ నందు ఉప్పును తయారుచేసిరి. పోలీసువారు వచ్చి వాలంటీరులు తయారుచేసిన ఉప్పును స్వాధీనపరచుకొన యత్నించిరి గాని వాలంటీరులు ఉప్పుకుండలను వదలక గట్టిగ పట్టుకొనిరి. పోలీసువారు ఆకుండలను పళ్లెలగొట్టిరి. కుండలకు అడ్డముగ పండుకొనిన వాలంటీరులను తన్నిరి.

కాంటాయి, ఏప్రిల్ 8:—డాక్టరు గురేశ్ బెనెగారి అగ్గ్యక్షతను ఇక్కడ వాలంటీరులు ఉప్పును తయారుచేయుచు న్నారు. ఎక్సైజు ఉద్యోగులు ఉప్పు తయారుచేయు కుండలను బద్దలుకొట్టిరి. కంటాయియందలిఉప్పువర్తకుల ప్రభుత్వోద్యోగులను సాంఘికముగ బహిష్కరణము గావించ సంకల్పించు కొని యు న్నారు. రామ దాసు గాంధీ మనిలాలుగోధారిగార్లు నిర్బంధింపబడినందులకు తమఅసమ్మతిని తెలుపుటకై వీరు నేడు వారతాళము జరిపిరి.

ఉప్పు కలకత్తాలో అమ్ముబడుట

మహిష్వతమునందు తయారుచేయబడిన ఉప్పు నాలుగు చుటకాలు పాకెట్లుగ అమ్ముబడుచున్నవి. కాతేజి స్నేహితునందు బుర్ఖాబహునందు ఈ ఉప్పు పాకెట్లు అమ్ముబడుచున్నవి. అర గంటలో అన్ని పాకెట్లు అమ్ముబడినవి.

వీహారో సత్యాగ్రహము

దళనాయకులు నిర్విధింబడుట

పాట్నా, ఏప్రిల్ 8:—ఉప్పు సత్తా సత్యాగ్రహము విహారో రాష్ట్రమున ప్రారంభమైనది. 6, 7 వ తేదీలయందు కోణా జిల్లాకుండులీ బారెజి, గోరిహకోటి గ్రామములందు ఉప్పును పలంబీరులు తయారు చేసిరి. నేటిదినము మరియెండు గ్రామములును ఉప్పును తయారు చేయుటకు ఏర్పాటులు గావించబడినది. 41 మంది వాలంటీరులు దేవనంకి బరీజును 6 వ తేదీన ప్రకాశ మైరి, 6 వ తేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు ఉప్పు తయారు చేయబడెను. ఆవిధమున తయారు చేయబడిన ఉప్పు 14 రూపాయలకు అమ్ముబడెను. ఇప్పుడున్న పోలీసువారికి గ్రామస్థులెవరూ అహంకారములను సహించుటలేదు. ప్రజలు దళనాయకులను బహుమతిగా గౌరవించుచున్నారు. పిమ్మట భజం దనరతో గారు నాయకత్వమును వహించిరి. కాని రెండుగంటల కాలముగా వారుమాడ నిర్బంధింపబడిరి. 7 వ తేదీ రాత్రి తయారు చేయబడిన ఉప్పు 66 రూపాయలకు విక్రయింపబడెను.

గోరిహకోటిలో 7 వ తేదీ ఉదయము 10 గంటలకు సత్యాగ్రహము ప్రారంభమయ్యెను. పోలీసువారు ఎవ్వరిని అరెస్టు చేయలేదు.

బారెజిలో బిషును విహారోగారి నాయకత్వమున 18 మంది వాలంటీరులు చాంపరానుకు మొత్తముండి బయలుదేరిరి. వీరికి మొత్తము గ్రామవాస్తవ్యులు మంగళహారతుల నొసగి గొప్ప జైభటుతో సాగనంపిరి.

పాట్నా, ఏప్రిల్ 9:—గోరిహకోటియందు 7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వాలంటీరులు ఉప్పు తయారుచేయుచుండగ పోలీసు నూపరింపెదెంబు, సబ్ డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటు, పోలీసు థింటులతోవచ్చి సత్యాగ్రహనాయకునితో ఉప్పుశాసనమును ధిక్కరించుకూడదని చెప్పిరి. అతడు విననందున పోలీసువారతనిని తమతో తీసికొనిపోయిరి. కొంతమారును తీసికొని పోయి మరల అతనిని వదలిపెట్టిరి. ఉప్పుశాసనమును పాత్రలను పొయ్యిలను పోలీసువారు తీసికొనిపోయిరి.

కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లిన విద్యార్థులు పాతశాలనుండి తయమగొట్టబడుట

భగల్పూరు, ఏప్రిల్ 8:—కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లనందులకు సి. యం. యస్. పాతశాలకు చేరిన 13 మంది విద్యార్థులను పాతశాలాధికారులు పాతశాలనుండి వెదకగొట్టిరి. జిల్లా పాతశాలయందలి 25 మంది విద్యార్థులనుకూడ ఈవిధముననే తమకు గొట్టబడెదనని తెలియుచున్నది. విద్యార్థులయందు ఆశాంతి అధిక్యుగ వ్యాపించియున్నది. నగరమునందలి విద్యార్థులందరు సమ్మెకట్టెదరేమో యని పలువురు తెలుచుచున్నారు.

కర్ణాటకము

సత్యాగ్రహ కార్యక్రమము

ధారావర, ఏప్రిల్ 9:—గంగాధరరావు దేశపాండిగారి నిర్బంధము శిక్షవల్ల ఏర్పడిన పరిస్థితులనుగరించి ఆశ్రయించుటకు శాసనోల్లంఘన ఉపసంఘపు సభ్యులగు దివాకర్లు, డా॥ హట్టికర్లు, కాజులిగార్లు బెల్గామునందు సమావేశమైరి. మార్చి నెల 80 వ తేదీన నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమమునకు కొన్ని మార్పులు గావింపబడెను. అంకోలాలో ఈనెల 20వ తేదీన ఉప్పు సత్యాగ్రహము సలుప తీర్మానింపబడెను. సత్యాగ్రహము ప్రథమదినము 13 వ తేదీన హుబ్లీ నుండి ప్రయాణమై 19 వ తేదీన అంకోలా చేరెదరు. 20 వ తేదీన శాసన తిరస్కారము జరపబడును. అంకోలా సత్యాగ్రహమునకు విజయముకోరుచు రాష్ట్రమునందంతయు ఆనాడు సభలు జరుగును.

గంగాధరరావు దేశపాండిగారు నిర్బంధింపబడిరను వార్త తెలియగనే బెల్గాం జిల్లాలో సభ్యులగు బాలకృష్ణ దేశపాండిగారు, కుల్కర్ణిగారు తమ జిల్లాలో సభ్యత్వములకు రాజీనామల నొసగిరి.

సింధు

మోదరాబాదు, ఏప్రిల్ 8:—సత్యాగ్రహ వాలంటీరులు గ్రామములందు సభ్యులను మొత్తము ప్రచారము సలుపుచున్నారు. ఇప్పటికి 400 మంది వాలంటీరులు చేరియు తెలియుచున్నది. 13 వ తేదీన ఉప్పు సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడును.

సుమ్మారు, ఏప్రిల్ 8:—సిన్నరాత్రి మోదరాబాదులో జనురానుదాను దొంగరాం గారి అధ్యక్షతన పౌరసభ జరిగెను. ఉప్పు సత్యాగ్రహము సంబంధమున నిర్బంధింపబడిన రానుదాను గాంధీ

సా॥ 6-30 గ॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా॥ 9-30 గ॥

ఏప్రిల్ 5 తేదీ మొదలు 13-4-30 తేదీవరకు

శ్రీరామనవమి మహోత్సవ ప్రత్యేక ప్రదర్శనము

సంపూర్ణ రామాయణము

(21 భాగములు)

{ రెండవ భాగము 7 భాగములు 8, 9, 10 తేమలందు }
{ మూడవ భాగము 7 భాగములు 11, 12, 13 తేమలందు } ను ప్రదర్శించబడును.

మనిలూలు కొఠారి ప్రభువులగు అశ్వమేధము ఒకతీర్మానము గావించబడెను. మహాత్ముని ఉద్యమమునకు మహాత్మాగారు దృష్టినివ్వటం శుభసూచకమని మావురుపన్నునందిరి.

మృత్యురగణాలు

జుల్పూరు, ఏప్రిల్ 8:—నేటిదినము మధ్యాహ్నము మధ్యపరగణాల కాంగ్రెసు సంఘపు అగ్ర్యకులగు సేట్ గోవిందరాసుగారు కార్యదర్శి పండిత ద్వారకప్రసాదు మిశ్రగారు 5 మంది వాలంటీరులతో ఉప్పు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిరి. వీరు ఉప్పును తయారు చేయుటను మాయటకు 15 వేల మంది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. ఈవిధమున తయారుచేయబడిన ఉప్పు విక్రయింపబడెను. ఒక్కతులము ఉప్పు 111 రూపాయలకు అమ్ముబడెను. పోలీసువారు ఆతట్టునకు రాలేదు.

పిమ్మట పండిత ద్వారకప్రసాదు మిశ్రగారు ఉపన్యసించుచు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి న్యాయములేదనియు, ఉప్పుశాసనము నుల్లంఘించినందులకు గాంధీహాత్ముని వదలి ఇదే నేరమునర్జిన ఇతరులను నిర్బంధించుచున్నారనియు వారు చెప్పిరి. సేట్ గోవిందరాసుగారు నిర్బంధింపబడినపిమ్మట పండిత మిశ్రగారు నాయకత్వము వహించెదరు. అటవీ శాసనముల నుల్లంఘించు విషయమై మధ్యపరగణాల నాయకులు పట్టుబట్టి యున్నారు.

నాగపూరు, ఏప్రిల్ 9:—5 మంది వాలంటీరులు నేటి దినము ఉదయము అంకోలాజిల్లానుండి బహిరూడెను ప్రయాణమై వెళ్లిరి. వీరిచ్చట ఉప్పుసత్యాగ్రహము గావించెదరు.

పంజాబు

లాహోరు, ఏప్రిల్ 8:—సత్యాగ్రహమహాసభ నిన్నటి దినము ముగిసెను. 18 వ తేదీన రాష్ట్రమునందంతయు ఉప్పు సత్యాగ్రహము ప్రారంభముకావలెనని తీర్మానింపబడెను. అన్ని మునిసిపల్ కలెక్షనలందును జాతీయ పతాకమునందులకై మునిసిపాలిటి సభ్యులు పూనుకొనవలయునని తీర్మానింపబడెను.

బొంబాయి సత్యాగ్రహ సంరంభము

ప్రజల ఉత్సాహాత్మకతయము-వర్తకులక్షిమ

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—బొంబాయి నగరమునందు ప్రజల ఉత్సాహాత్మకతయమునకు మేరలేదు. సత్యాగ్రహముల యొడ ప్రజలంతయు ప్రధంబించుచున్నారు. సత్యాగ్రహ కాంక్షి వైనికలుగా చేరుటకుగాను అన్ని సేతులనుండియు ప్రజలు వచ్చి కాంగ్రెసు కార్యాలయమువద్ద సమగూడియుండిరి. కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుటకుగాను కాంక్షివైనికలు నగరమునందు ప్రచారముగావించి చాలమందిచేరిరి. నగరము కొంతమగానే యుండెను గాని మధ్యాహ్నము మహాత్ముడు అరెస్టు చేయబడెనని వదంతులు ప్రబలియుండుటచేత ప్రజలు ఆతురత జూపుచుండెరి. జమ్మునోలాట్ బహాద్ గారిని అరెస్టు చేసినందులకు ఆసక్తుతి జూపుచు మార్చారీలు ప్రదర్శనము గావించిరి. కాంక్షి వైనికలు నగరములో వివిధస్థలములకు బోయి మహాత్ముని అరెస్టు అబద్ధమని చెప్పినంతవరకు ప్రజలు కాంతిపడలేదు. సత్యాగ్రహ యుద్ధాలోచన సభలో సభ్యుడును, ప్రాధ్య విద్యార్థుడైన కులేలకును సు ఆచార్యగౌరవాంధ్ర కొనాటిగారు పూనావెళ్లి మహారాష్ట్రయనందును, ముఖ్యముగా ప్రామాణ్యరకయందును ప్రచారము గావించురు. ఈవహానముడు పూనాలో కొన్నాళ్లుండెను. వివిధ భాగములందుండి నాయకులతో సంప్రతించిన వీరు తన ఉద్యమము ఫలవంశమునని తెలుచుచున్నారు.

(ప్రీ ప్రెస్)

బొంబాయిలో సత్యాగ్రహము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—నూరు కాంక్షి వైనికలు గల 10 కాంక్షి వైనిక దళములు ఈరోజు ఉదయము సముద్రతీరము వరకు బోయి చెరువు నిండ బాస్నినిండ నీరు తెచ్చి కాంగ్రెస్ కార్యాలయమువద్ద ఉప్పుచేసిరి. కొవాబా సముద్రతీరమునుండి చౌపత్తీరమువరకు కాంక్షి వైనికలు పరిచివెళ్లుండిరి. ఒక కాంక్షి వైనికదళము మహాత్మునిద్వారాబోయి అచ్చట మూడు పాండుల ఉప్పురాళ్లను పోగుచేసి తెచ్చెను. (ప్రీ ప్రెస్)

యుద్ధాలోచన సంఘమువారు 200 కాంక్షివైనికలు లను వంప సంకల్పించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—ఉప్పు చేయుటకును, సముద్ర తీరమున పేరుకొనియున్న ఉప్పును పోగుచేసి తెచ్చుటకును బొంబాయి యుద్ధాలోచన సంఘమువారు 200 మంది కాంక్షి వైనికలును వంప నిశ్చయించిరి. శుక్రవారమునాడు కాంక్షి వైనికలు చేసిన ఉప్పును అమ్మెదరు. (ప్రీ ప్రెస్)

నిన్నుజాతుల సానుభూతి

అస్పృశ్య సత్యాగ్రహ నాయకుడు

శాసనోల్లంఘనములో చేర సంకల్పించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ప్రతిహతులుగా ప్రచారము గావించుటకు యేర్పడిన “ఆంటి రెనల్ యునైట్” పార్టీతో తనకేమియు సంబంధము లేదని బొంబాయి నిప్పు జాతుల నాయకుడగు డాక్టరు అంబేద్కర్ గారు బహిరంగముగా చెప్పిరి.

బొంబాయిలో అస్పృశ్య సత్యాగ్రహుల నాయకుడగు డోయకుమారు గాంధీమహాత్ముని కొక లేఖగ్రాసిరి. కొట్టి కొలిచి భారతీయులను దాస్యబంధములనుండి విముక్తికేయగల వాడు మహాత్ముడేయని ఆ లేఖయందు కలదు. బొంబాయిలో దేవాలయ ప్రవేశమునకై సత్యాగ్రహమును మానివేసి తానుకూడ ఉప్పువట్టులను తిరస్కరించుటకు వచ్చెనని డోయకుమార్ గారు తెలుపుచున్నారు. బొంబాయి శాసనసభలో సభ్యులగు అంబేద్కర్ సాలాజీ గారలనుకూడ శాసనసభనుండి రాజీనామా నివ్వవలెనని వారు కోరుచున్నారు. సత్యాగ్రహ సేనలో అస్పృశ్యులు చేరదరని గూడ వారు గాంధీమహాత్మునికి అభయ మిచ్చుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెస్)

గాంధీ సత్యాగ్రహ సినిమావలముల నివేదము

మహారాష్ట్ర వాణిజ్యసంఘమువారి అసమ్మతి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహోద్యమమునండి బయలుదేరినప్పుడు తీయబడిన సినిమావలముల నివేదనమునకు అసమ్మతి చెల్పుచు మహారాష్ట్ర వాణిజ్యసంఘ కార్యదర్శియగు డి. వి. కేట్ కర్ గారు ఈ క్రిందిలేఖను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి హోంసెక్రటరీకి పంపినారు.

“గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమున తీయబడిన సినిమాఫిల్ములనుకూర్చి మా వాణిజ్య సంఘము వారు, ఈక్రిందలేఖను మీకు పంపవలసినదని అభిప్రాయించినాము.

గాంధీ మహాత్ముని ప్రస్తావన సమయమున తీయబడిన ఫిల్ములు ప్రదర్శనీయములే గాని, ఆక్షేపవాదులు కానని సినిమా సెన్సార్లు తెలియజేసినను వానిని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. ఏ కారణమునకు ప్రభుత్వమువారి యిచ్చ చేరికో ఊహింప కష్టముకాదు. మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రసంగించిన చిత్రపటములు, ఉపన్యాసములు, వర్ణనలు, పత్రికా విలేజుల సంప్రదింపులు ఇత్యాదివిషయములు వర్తకల నిండ ప్రచురింపబడుచుండ, బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు అకస్మాత్తుగా, అకారణముగా నిట్లు నిషేధాఫిల్ములను నిషేధించుట భారతీయ సినిమాకలపైలకు చాలవచ్చును కలిగించినది. సినిమాపరిశ్రమ ప్రోత్సాహకరమునకు యుటచే ప్రభుత్వమువారిచర్య యంతమాత్రమును అంగీకరింపజగి

నదికాదు. ఐరోపాఖండమునందును అమెరికాఖండమునందును, ప్రదర్శించుటకు ఆయాదేశములవారు సినిమా చిత్రములను గ్రహించిరిని తెలియుచున్నది.

ప్రచారమునందును కొంతవిషయములను చాచుపటముగాగూటిసి ప్రజలకు ప్రదర్శించుటయందును భారతీయులు వెనుకబడియున్నారని సేరమాకోపింపబడుచున్నది. కాని ఈ విషయములో సినిమాపటములను తీసికొనినది, రే కంపెనీలకు ప్రభుత్వమువారు వజ్రము కలగజేసిరి. ప్రసిద్ధమును గాంధీజీహామ్యుగియాత్ర ఫిల్ములుగా గ్రహింపబడుచున్న నవి ప్రభుత్వమువారు మొదటినుండియు నెరుపుదురు. వారు ఈ ఫిల్ములు నిషేధింపబడునని తెలిపినచో ఈ కంపెనీలను నష్టములకుండునని జేసిరి. ఈవరి శ్రమకు గలుగజేయుచును గ్రహించి ఈ నిషేధము ఉత్తరవులను ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసెద రని మానాటివ్యవస్థాపకమువారు ఆసించుచున్నాడు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

గుజరాతులో ఉద్యమము బలీయ మగుచుండుట

శ్రీలు హెచ్చుగా ప్రదర్శనములలో

పాల్గొనుచుండుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9—గుజరాత్ రాష్ట్రములోని భాగములయందును సత్యాగ్రహోద్యమము పాదుకొనచున్నదని బొంబాయిలోని ఆంగ్లో హైంబస్ డైనిక్ ఈవినియో న్యూస్ పత్రికా సూచించుచేరి గ్రామమున్నాడు. రామదాసు గంధికారి ఆరెస్తు సంస్థానమున జరిగిన ప్రదర్శనములలో విద్యా శూన్యులను శ్రీలు అధికముగా పాల్గొనటయే దీనికి నిదర్శనము. సత్యాగ్రహము చేసిన ఉత్సాహియులు కోర్టులో నమ్మటకు తేబడెను. పోలీసు ఉద్యోగియును కొనవలసినదని శ్రీలు ప్రాత్యాహవరచిరి. ఖద్దరు, స్వదేశీపాత్రాభివృద్ధియను దేశీయాలలో వ్యాపింపజేయుటకు యెట్లు తోడ్పడ నలెనో ఆలోచించుటకు బొంబాయిస్టాక్ ఎక్స్ చేంజి సభ్యులు సేమ సూరత్ పట్టణమునకు బోవుచున్నారని విదేశీపత్రికాసూచించుచు జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు గూడ వారు ఉపాయముల నాలోచింతురు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయిగవర్నరు మహాబలేశ్వరు ప్రయాణము

మానకొనుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—ఈకోజు బొంబాయినుండి మహాబలేశ్వరును పోవుటకు ఏర్పాటులను గావించిన బొంబాయి గవర్నరుగారు ప్రయాణమును మానుకొని బొంబాయిలోనే యుండుటకు తీర్మానించిరి. హోంమెంబరను హట్టును, హోం కార్యదర్శియను కాలిఫర్నియానుకూడ బొంబాయిలోనే యుండెదరు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మహారాష్ట్ర శాంతిసైనికులు శాసనోల్లంఘనము చేయుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—మహారాష్ట్రమునండి వచ్చిన సత్యాగ్రహశాంతిసైనికులు ముగ్గురు ముగ్గురుగా చేరి పాల్ గెట్టి ద్వీపముపట్టు ఏర్పడియున్న ఉత్పన్న పోగుచేసి తిల్లిపాట్ల ఆశ్రమమునకు తెచ్చిరి. వారు ఉత్పన్న పోగుచేయువక్తను పోలీసులు ఆటంకపరచలేదు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మాన్యకృష్ణాజిల్లా సత్యాగ్రహులు

7 తేది ఉదయం త్రియంక గోనునంట్ల చెంకట శత్రు హృద్ధింగారి నాయకత్వమున 12 సత్యాగ్రహుల దండు దివి తాలూకాయందు చైత్రయాత్ర సభ్యులకు బండరనుండి బయల్పడలిసారు. సుమారు 50 మైళ్ళ పర్యంతము సంచారము చేయబడు గ్రామములన్నవి. 1. నిడుమోలు 2. మంత్రిపాలెం 3. కోనూరు 4. వైడముత్తేలి 5. యద్దవరూడి 6. పెదవూడి 7. కూచిపూడి 8. మొవ్వ 9. నరసెంపాలెం 10. భాదపాడు 11. శ్రీకాకుళం 12. కొదాలి 13. చినకల్లేపల్లి 14. మార్లగడ్డ 15. చిట్టపల్లి 16. నేపరకోట 17. గంటపాల 18. చిట్టూరు 19. రామన్న పేట 20. పోలవరం 21. మల్లవోలుగయిరా గ్రామములందు ప్రచారము గావించబడెను. (ఒక విలేఖరి)

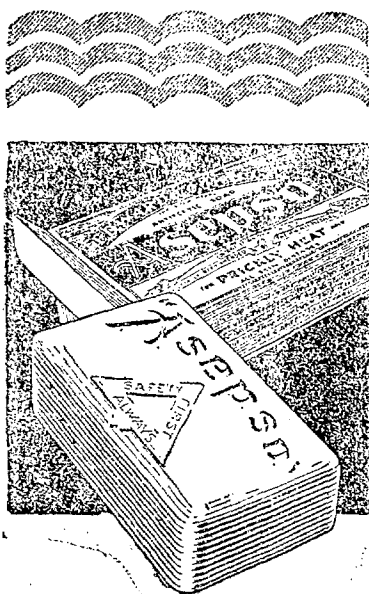
మోహాని తైలము

5 రు॥ సూతగల సీసా 1-8 రూ॥ 0-12-0.

పురుషులు పాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనముడిపో బొంబాయి, మదరాసు.

బాలుర చర్మవ్యాధులకు

బాలురకు వచ్చు సర్వవిధములైన చర్మవ్యాధులు అనగా ఎక్జిమా, తామర, తలపై కలుగు పోట్లు మొదలైనవాటిని వివారిం చేయును. ఎసెప్సో యను ఔషధగుణము గల సబ్బు ఇట్టివాటి నన్నిటిని పోగొట్టి గలిగియున్నది. ఈ సబ్బుయొక్క— నురుగు తత్తణుమే బాధను తొలగించి, చర్మమును ఆరోగ్యముగ నుంచి, పూర్తిగా మానిపోవుటలు చేయును. బుద్ధిశాలురగు వట్లూ ఎసెప్సో సబ్బునే కొనవలెను.

Asepsol

అన్ని చర్మ వ్యాధులకు

1-A 6-16S

EDWARD COOK & CO. LTD., LONDON

వాతావరణ ప్రితి

1930 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 10-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజ్వరాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్వేదన	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప స్వేదన	గత 24 గంటలలో సర్వము	జనవరి 1-వ తేదినుండి సర్వము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మరలింపు
గోసాల్ ఫూర్	88	80	...	1.8	+ 1.7
విశాఖపట్టణము	89	70	...	0.2	0
కాకినాడ	96	79	...	0	- 0.1
సుచిత్తపట్టణము	92	80	...	0	- 0.1
కడప	105	88	...	0	- 0.1
బళ్లారి	102	82	...	0.8	+ 0.2
ఆనంతపురం	0.2	+ 0.1
కడప	107	84	...	0	0
నెల్లూరు	102	79	...	0	0
మద్రాసు	94	78	...	0	- 0.1
కడపూరు	91	79	...	0	0
నెల్లూరు	100	78	...	0	- 0.1
నీలము	108	79	...	0.1	- 0.4
కోయంబట్టూరు	98	75	...	0	- 0.2
తిరువనాంతపురి	100	81	...	0.8	X 0.2
శాఖపట్టణము	90	81	...	0	0
మధుర	102	81	...	0.5	+ 0.1
పొంబే	91	81	...	0.5	0
పొలంకోట	0.8	- 1.0
తిరుకేంద్రము	90	81	...	0.1	- 0.1
కొచ్చికో	89	82	...	1.8	+ 0.2
కాలికట్టు	98	80	...	0.1	- 0.8
మంగళూరు	90	79	...	0	- 0.1
తెలంగాణ	98	74	...	0	- 0.2
మైసూరు	87	68	...	0.7	+ 0.1
కొడైకనూర్	71	58	+	0.7	- 0.7
కూనూర్	75	58	...	3.8	

సర్పారులు:— మచిలీపట్నం కాకినాడలో పగటి

వేడిమి 4, 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కను:— పగటివేడిమి 4 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ

కర్నాటకము:— నెల్లూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,

జనీయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

పల్లాసా

ఈ నెల 4-4-30 తేదిని యీ గ్రామంలో పుట్టెల శ్యామసుందర రావుగారు ప్రస్తుతము—మహాత్మా గాంధీగారి ఉద్ద్యుత తత్వమును గురించియు స్రావంభించిన సత్యాగ్రహము యొక్క అప్రతిమానమైన ప్రతిభను ఉగ్రపింపును కొంతవరకు గంభీరముగ ఉపన్యసింపును సత్యాగ్రహ విజయము యొక్క కథనము యిదివరకు జయము గాంచిన నాకపుర పతాకోత్సవము, పట్టుకాలీ సత్యాగ్రహము, బాల్గోలీ సత్యాగ్రహము, ఆకాలీ విజయము మొదలగు కథలను కొంతవరకు ప్రవాసామాన్యమునకు కడు సులభముగను రసవంతముగను నచ్చ జెప్పి గ్రామము కొంతమందిని వాలంటీయరు దళములో జేర్చి యింకా చాలా మంది జేరనున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

పి. టి. వి. చెంగల్వరాయ నాయకరు, పెన్నికలు యిందప్రియలు, యిన్స్టిట్యూటు, పూర్వ ప్రస్తుత విద్యార్థి వారి కోత్సనము

ఈ నెల 11, 12 తారీఖుల సాయంత్రము 4 గంటలకు సి. యస్. టి. యిన్స్టిట్యూట్, యిజిసీరియం విద్యార్థులు పూర్వ ప్రస్తుతవార్షికోత్సవము జరుపుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నది. అందునిమిత్తము విద్యార్థులు, యా యిన్స్టిట్యూటు ధర్మకర్తలను, పట్టణగౌరవనీయులను, తదితరులను గొప్పవారలను నాహ్వానించు సేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. శ్రీయుత, డాక్టరు హుస్సేన్ ఖాన్ సాహేబు (Home member) ఆధిపత్యముగ్రింద సభ జరపబడును. తనంతరము అల్పాహుకములను, ఛాయాపటము చీ ముటయు నుండును. సభ పర్యవసానము తదనంతరము ప్రాయబడును.

కర్తవ్య వీర భాషువయ్య,

సి. యస్. టి. యిన్స్టిట్యూట్ విద్యార్థి.

దంత చూర్ణము

డబ్బి 1-8 నెల 0-2-0; 12-8 1-4-0

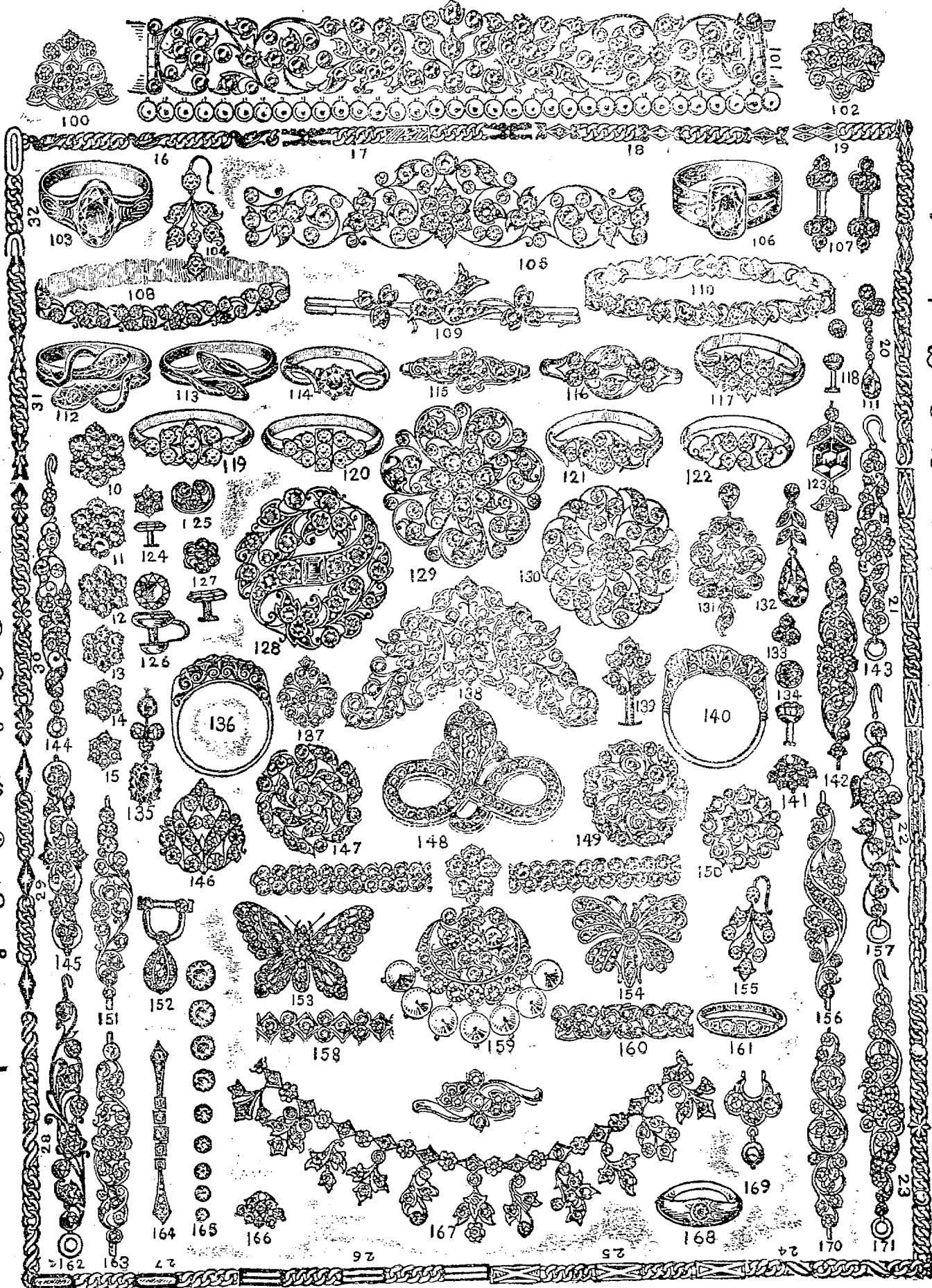
ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లుగట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముతాఅడుగును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

జి. ఎం. చెట్టి అండు నన్ను,

నగలవర్తకులు, 229, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నవనాగ
రిక మునకు
తగిన రీతిగా
వెండి, బంగారు
గారునగలు,
పుష్కరాగములు,
కెంపులువగైరాలు
చేర్చి తయారు
చేయబడిన నగలు
అమ్మక మునకు
సిద్ధముగా
నున్నవి.

హాజరులో
లేనివి ఆర్డర్
రిచ్చిన నకా
లమునందే
తయారు చే
సియివ్వబడు
ను. ప్రజలకు
తృప్తిపరచుట
యే మాకోరి
క. వివరము
లకు మావద్ద
కు ఖుద్దున వ
చ్చినను లేక
ఉత్తరము వ్రా
సినను తెలు
పబడును.

G. M. CHETTY & SONS,
Manufacturing Jewellers, 229, China Bazar Road, Madras.

బీహారులో ఉద్యమము తీవ్రముగానుండుట

ఇంక నాలుగు అరెస్టులు

పాట్నా, ఏప్రిల్ 10:—సరణ జిల్లాలో బరేజా, గోరీకోఫీ, హాజీపూరు పట్టణములలో సత్యాగ్రహము చాలాతీవ్రముగానున్నది. 8 వ తారీఖున బరేజాలో 4 గు క్రొత్త అరెస్టులు జరిగెను. పోలీసువారు బరేజాకు ఉదయము 8 గంటలకు వచ్చి మధ్యాహ్నమువరకు నచ్చటకాయకొనియుండిరి. సాయంత్రము 4 గంటలకు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు యిద్దరు పోలీసులు 4గురు చాకిదార్లు సత్యాగ్రహ భిక్షమునకువచ్చిరి. అచ్చట 12 గురు సత్యాగ్రహనాయకులకింద 12 పొయిలలో ఉప్పుచేయబడుచుండెను. అందులో నలుగురు అరెస్టు చేయబడిరి. వారి స్థానమున అప్పుడే నాయకులు నియమింపబడిరి. 7 తారీఖున యిద్దరుకాంతి సైనికులు అరెస్టు చేయబడి 6 నెలలు విడుదల విధింపబడిరి. చాప్రాలో పారిశ్రామిక జరిగెను. జిల్లా పాళాలలోను, విశ్వేశ్వర పాళాలలోను విద్యార్థులు చాలమంది బయటికి వచ్చివేసిరి. రాజపుత్ర పాళాలలోను, సరన్ అకాడమీలోను విద్యార్థులు కొందరు సమ్మెచేసిరి.

గారియ కోఫీలో సత్యాగ్రహము 7 వ తారీఖున ప్రారంభమయ్యెను. 8 వ తారీఖున యిదివరకు కానన సభ్యులుగా నుండినట్టియు, సరన్ కాంగ్రెస్ సహధ్యక్షుడైన నట్టియు వారాయణ ప్రసాదసింహగారు అరెస్టు చేయబడి, 109. ఐ. పి. సి. క్రింద సంవత్సరము విడిచెడు విధింపబడిరి. బజియా పూరులో సాయంత్రము 8 గంటలకు ఉప్పుచట్టము తీరస్కరింపబడెను. 20 నిమిషము లెనలేదనాత పోలీసు సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరువచ్చి భగత్ సిన్హా (యూధాలో చనసంఘాధ్యక్షుడు) ను అరెస్టు చేయవలసినదని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారికి ఉత్తరువుచేసెను. వారు మండహాసముతో పోలీసు ఉద్యోగియు నివశముయి 4000 ప్రజలు మాయమండగా తన అధ్యక్షులూ ఛనములను నహానాయ ప్రసాదసింహగారి కొనగిరి.

గ్రామోద్యోగియుల రాజీనామా
11 గురు చాకిదార్లు, ఒక ఉఫేవారు ఉద్యోగములు మానుకొనిని తెలియుచున్నది. చాలామంది కాంతి సైనికులు ఉప్పుచేయు స్థానములకు పంపబడుచున్నారు.

(ప్రీ. తె.)

ప్రకాశంగారు ఉప్పు దెచ్చుట

పోలీసువారు బలవంతముగ లాగుకొనుట

మచిలీపట్నం, ఏప్రిల్ 10 :—జి. ప్రకాశంపంతులు గారు న, పదము గురు వారం టిరులు ను మచిలీపట్నమునకు 18 మైళ్ల దూరమున నన్న కొన గ్రామము వందు ఆరుబయట నున్న ఉప్పును ఏరి ఒక సంచికి సగము వరకు నింపి తెచ్చుచుండగ పోలీసువారు, స్వామి ఉద్యోగులు ను బలవంతముగ వారిచేతులలోనుండి లాగికోరిరి. ప్రకాశంగారును, వారిటీరు లను గట్టిగ పట్టుకొని నిరాకరించినను లాభము లేకపోయెను.

(ఒకవిలేఖరి)

సూర్యవిగ్రహము దొరకుట

రాజనూపి, ఏప్రిల్ 9:—నరేంద్రగ్రామము సమీపమున ఎన్నియో తెలుగు సూర్యవిగ్రహముకటి దొరకినది.

(ప్రీ. తె.)

ఆంధ్ర దేశమున శాసనోల్లంఘనము

దేశ భక్తుడు స్వగృహమున ఉపక్రమించుట

అశ్వత్థామచో తదుపరి నాభుకునిగ నాగేశ్వరరావుగారిని నియమించుట

బందరు సభలో నిషేధాల వణము విక్రయించుట

గుంటూరు

శాసనోల్లంఘనము గావించబడెను

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఏప్రిల్ 9:- శ్రీ దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారి ప్రకటనానుసరించి ఈ పుణ్యదినమున గుంటూరు నగరమున ఉప్పు పన్ను శాసనోల్లంఘనము గావించబడెను. 9-వ ఏప్రియల్ గుంటూరు నగర చారిత్రములో సువర్ణాక్షరములతో విభింప బడగలదు. 50 వేల ప్రజలచే నెన్నుకొనబడి అఖండత్యాగమును కేసి ప్రజల మన్ననల కి పర్యాయములు సభాపతిస్థానమునకు ఎన్నుకొనబడి బడిన గుంటూరు నగర సభాపతిగారగు శ్రీ యుల నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారు గుంటూరు నగరముననే యీ ఉప్పు శాసనమును ఉల్లంఘించుట జరిగినది యీ గుంటూరుపుర పౌరుల భాగ్యాలకున గాక వేరుగాదు.

నేటియుదయమున సత్యాగ్రహ శిబిరమంతయు నతి యుత్సాహముతో నండెను. కాంతివైశిఖలు కి గంటలకు శాసనోల్లంఘనజేయుటకు తిహాసహజమందెరి. వారి వదనసీమలందు ఉత్సాహము, కాంతిము, ధైర్యము, త్యాగము, కీలము, పట్టుదల తాండవించుచు యీ మహాద్యమముయొక్క ఉత్పన్నతన వేనోళ్ల జాలుచుండెను. 7-80 గంటలకు సరిగా కాంతివైశిఖలు రామ నామ స్మరణజేయుచు బాగుబడినవిబడ, దేశభక్తుడు ముందుదను, వారికిరక్త క్షౌరీ శీతరామశాస్త్రి సత్యహిరారావుగార్లు భరతేశ్వరస్వామి లవలెనిబడ, మంగలు సుస్వరమున మంగళహస్తములు చెలకే. యీ కాంతివైశిఖలు శాసనోల్లంఘనము జేయుటకుబయలుదేరి-వేలకొలదిజనము యీ వైశిఖల చెబడించి దేశభక్తుని గృహము ననుజరిరి-వారి విశాల యావరణముంతయు అసంఖ్యాకలగు జన సమూహముచే నిండియుండెను-మార్గురు చాలంటిరులు యిట్టికల చే పొయ్యిలగానుగట్టు నలయాకారమున తయారజేసి మాకు శ్లోలో సముద్రోదమునపోసి అగ్ని సహాయమున ఉప్పును తయారజేసిరి- చాలంటిరులు అవటికొచ్చిన జనులనుండి విదేశీ పద్ధుల స్వీకరించి అగ్ని సంస్కారముజేసిరి-ఇంతలో బెజవాడనుండి విశ్వదాత దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు, ఆ. కాశేశ్వరరావు పంతులు గారు దయచేసి యీ యుత్సవమును కన్నులార విక్షించిరి. తదుపరి శ్రీ దేశభక్తుడు తన హస్తకలమున నా పవిత్రలహరమున నొకమృత్యుపాత్రను ధరింప నా ప్రజాసమూహము పట్టణవిధులనుజేసెను శిబిరమునకు కేరిరి. శిబిర ప్రాంగణమున శ్రీ పంతులుగారిపై పుష్పవర్షము గురిపింపబడి, హారతు లివ్వబడెను.

శ్రీ దేశభక్తుడు, సీతారామ శాస్త్రి, నరసింహారావు, రామస్వామి చౌదరిగార్లు లహాశాసనోల్లంఘనముచేయబోవుచు యీ క్రిందిసందేశముల నొసంగిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నియంతయుగుపంతులుగారి ప్రకటన

దేశభక్త కొండవెంకటప్పయ్య పంతులుగారు తమ ప్రభు మదళములోగల 100వలంటిరులను నడిపించుకొనిపోవు సందర్భమున యీ క్రిందిప్రకటన గావించిరి.

భారతస్వాతంత్ర్య మహాశాసనము పట్టుదలతో ప్రారంభింపబడినది. గవర్న మెంటువారు నానాటికి తికమకలు పాలై అనంతరగా వ్యవహరించుచున్నారు. సత్యాగ్రహోద్యమముయొక్క చిల్లరములును నందరిని అరెస్టుచేయుచున్నారు. కాని యీనామకలకంటెకంటె యగ్రగణ్యాదైవమిది అశ్వత్థామచేయుటకు ధైర్యము లేక జెనుకాదు. చూచుచున్నాడు. భారతీయుల భాగ్యాలకును యీ మహాసత్యము దౌర్జన్యహిత కుగ్రహము నలంబించియున్నది. ఈ దేశములోని కేన్ను రాజకీయ పక్షములకు గల అభిప్రాయభేదములెల్లమును దౌర్జన్యహిత కుగ్రహములకంటె విచుటచే న్యాపత్రికను కొన్నిచుటకు నిరపప్రమేద సాధనముని యంగీకరింపక తప్పదు. ఈ సమయములో అత్యుబుమే పనికివచ్చును. ఈ అత్యుత్తమ వికసించేసి పెరిపొందుటకే భారత బాధి తన సామర్థ్యమునంతను వినియోగించవలెను.

అత్యుబుమిట్లు వర్ధిల్లజేయుటవల్లనే మన శాంతిసమరము మనకు విజయప్రదమగును. గాంధీ మహాత్ముడు నిర్వచించిన దౌర్జన్యరాహిత్య సిద్ధాంతమును ఆంధ్రులెప్పుడును అంగీకరించి ఆదరించుచు వచ్చిరి. కాబట్టి యీయుద్ధములో ఆంధ్రులు తమ కేక్తి సామర్థ్యములను సర్వవిధముల సమకూర్చి తుదవరకును పోరు సల్పెదరు గాక!

ఇక కాలహరణము చేయుటకు వీలులేదని గ్రహించవలెను. గుజరాతీ రాష్ట్రీయువాళ ముందంజ వేయుచు నడచుచున్నార. ఆంధ్రులు వీరి వెన్వెంట నడచుటకైనను వెన్వెంటనే సిద్ధము కావలెను.

కాబట్టి న్యాయవాదు లందరును తమ ప్రిథ్వీస్థితినిసరించి యీ యుద్ధములో చేరవలెను. గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థు లందరును తమ ఉద్యోగములకు రాజీనామాల నిచ్చి యీ సత్యాగ్రహములో చేరవలెను. మిలిటరీ పటాలములోని వారు తమ వైనికోద్యోగములను విరమించి యీ యుద్ధములో చేరవలెను. 15 సంవత్సరములకు మించిన వయస్సుగల విద్యార్థులందరు పాఠశాలలను కళాశాలలను విడనాడి యీ సత్యాగ్రహ పటాలములలో చేరవలెను.

మహాత్ముడు దండి గ్రామమునండి బయలుదేరి గుజరాతులోని వేర్యపుర సత్యాగ్రహరంగములకు తాను ఒంటరిగావెళ్లి తన యనుచరులు దేశములోని వేర్యపుర ప్రాంతములందు దౌర్జన్యరాహిత్య సందేశమును బోధించుటకై నిమిషించుచున్నాడు. ఆయా ప్రాంతములందలి శాసనోల్లంఘనమునకు కామలిన కట్టుదిట్టములను గూర్చి బోధించుచున్నాడు. కాబట్టి యీ యుద్ధమును దేశమునంతట అవరించి సర్వజన సామాన్యాస్పేక్ష మహాద్యమముగా పరిణమించుచున్నది. ఈ యుద్ధములో జైరక లెలవాడు కొను వారందరును యీ యుద్ధముందు ఇకమండైనను చేరక విధిలేదు. మరే కారణమువల్ల ప్రబోధితులు కాకపోయినను కేవలాత్మగౌరవముకొరకై నను ముసల్మానులు, హిందువులు, పారసీలు, క్రైస్తవులు యీ మహాసమరములో నిరభ్యంతరముగా చేరవలెను. వెంటనే జనులక్షిరి చేపట్టవలెను. రాష్ట్రీయులోని వేర్యపురజిల్లాలన్నిటి యందును, శాసనోల్లంఘన మొక్కచోరుగా ప్రారంభింపవలయుననియు, అతిగా కేయుటవల్ల అన్నిరంగస్థలములందును ఏకకాలమున పోరు సల్పుటవల్ల యీ మహాశాంతిసమరమునకు శాసనిన ప్రజోత్సాహము ఆయా పట్టణములందును పల్లెలందును ఆవిర్భవింపగలదనియు తగిన సార్వభౌమము ప్రజలు చూపగలరనియు నాకు నమ్మము కలదు. ఈ పద్ధతి నిజముగా ఆచరణలోనికివచ్చి జయప్రథముగా సానుచున్నందులకు నాకు సంతోషమగుచున్నది. రాష్ట్రీయులకును కలిపి ఒక సత్యాగ్రహదళమునుమాడ ప్రత్యేకముగా నడిపించవలయునని నేను తలంచుచిని. కాని నేడుదేశముంతట జరుగుచున్న వ్యవహారకార్యవేగమున గమనించినచోడట ఈ రాష్ట్రీయుసత్యాగ్రహదళ ప్రస్తాన సంతృప్తమును నేను విరమించితిని. ఈ యుద్ధవారంభదశలో ప్రస్తుతము నా సుహృద్వర్గంతో కలిసి నేను సత్యాగ్రహ మారంభించుచున్నాను. కాబట్టి గుంటూరులో నేను సత్యాగ్రహ మారంభించుచున్న ప్రభుమదళములో నేను చేరి శాసనోల్లంఘన మారంభించుచున్నాను. ఆంధ్రరాష్ట్రీయు సత్యాగ్రహ దళములో చేరవలయునని నీక్షించుచుండినవారందరును ప్రస్తుతము తమ జిల్లాలో బయలుదేరుచున్న సత్యాగ్రహ దళములో జేరుట మంచిది. తదా అట్టివారందరు గుంటూరున కేలెంచి, యింటి సత్యాగ్రహ దళములో చేరదలంచినయెడల తప్పక దయచేయవచ్చును. నన్ను గవర్న మెంటువారు అరెస్టు చేయుక విడువరని నానమ్మకము. నాయంతరము ఈ దళనామకలై వ్యవహరించెడివారు రాష్ట్రీయు దళముకొకటి ప్రత్యేకముగా నడిపించుట లాభదాయకమని తలంచెయెడల అతిగా చేయగలరు. సాంబమార్రిగారిది నిరకే తూర్పుకొస్తాను కాకినాడ సహాయముతో తమ వలంటిరు పటాలముతో ఉప్పును తయారచేసి శాసనోల్లంఘన మారంబిరి. కాని గవర్న మెంటువారు రింతవరకును ఏమియు చేయలేదు. గుంటూరు జిల్లా అధికారులు నిరంకశతర్యు నవలంబించుటకు గట్టిగా ఆలోచించుచున్నారు. గుంటూరు జిల్లా అధికారులు కఠినపద్ధతులను కఠిశిక్షలను సాగించెయెడలను ఇతరజిల్లా అధికారులు తూర్పిభావము వహించి ఊరక ఉన్నయెడలను ఇతర జిల్లాలవారు యీజిల్లాకువచ్చి శాసనోల్లంఘనమును దేశములో

మరింత తీవ్రముగా వ్యాపింపజేయవలయునని సలహానిచ్చుచున్నాను. నేను అరెస్టు చేయబడినయెడల దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నాయధికారపదవి నాక్రమించి అటుపిమ్మట ఆంధ్రదేశసత్యాగ్రహమునకు సర్వాధికారులై నడిపించెదరు. ఇందులకు నాగేశ్వరరావుగారు అనుమతించిరి.

శ్రీ నరసింహ రావుగారు ఈ పద్ధము అశుభగ నాయుత్సాహమున జెప్పిరి.

గి|| జలముధరియించు సరసుడుచేలిమికతన వంటలందున ఘనమైనగుంటడయ్యె చుట్టకాల్చెడు రేడిపుతలుకాల్చె కాలమహిమకు బోడెద్ది కలియుగాన. అఖిలభారత నాయకలలో నొకరును, విఖ్యాత త్యాగ కీలురును అగు శ్రీ దేశభక్తుని గృహరామములోనే యీ శాసనోల్లంఘనము చేయబడుట శ్రీ దేశభక్తుని దేశభక్తికి వన్నె దెచ్చెను.

సాయంకాలమున జరుగనున్న బహిరంగసభలో ఉదయమున తయారు జేయబడిన ఉప్పు విక్రయింపబడును. ఇంతవరకు 608 గురు శాంతివైశిఖలులో జేరిరి.

గుంటూరు సత్యాగ్రహ నాయకుల సందేశములు

ఉప్పు చట్టమును అతిక్రమించుటకు ముందు శాంతిసమరమంతయు చెప్పిన వాక్యము

యస్, వి యల్. నరసింహ రావుగారు (గుంటూరు మ్యూసిసిపలు చెయిర్మన్ గారు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకు మిటి కార్యదర్శులు. శాంతిసమర మంత్రివర్గమునందు ప్రథమ సభ్యులు) లహా శాసనధికారమునకు ముందు యీ క్రింది సందేశము నొసంగిరి :- పురుష ప్రయత్నమునందు లోపము లేనియెడల భగవంతుడు తప్పక తోడ్పడును కాబట్టి భగవంతుని యందు నమ్మకముంచి ముందంజ వేయుదు.

శాంతిసమర మంత్రివర్గమునం దింకొక సభ్యులైన జి. సీ తారామశాస్త్రిగారు యిట్లు చెప్పిరి. మనవిధి మనము నెరవేర్చినాము. మిగిలినవారు తమధర్మముల నిర్వర్తించెదరుగాక! జయపజయములు దై వాధీనములు.

శాంతిసమర మంత్రివర్గములో తృతీయ సభ్యులైన శరణు రామస్వామి చౌదరిగారిట్లు చెప్పిరి. వేలకొలది యువకులు యీస్వాతంత్ర్య యజ్ఞమునందు చేరవలెను. ఈయజ్ఞము మహాత్మునిచే నుపక్రమింపబడినది. మనము జనులక్షిరి చేపట్టవలెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకుమిటి కార్యదర్శులగు ఏ. కాశేశ్వరరావుగారు నేటియుదయమిటల కేలెంచిరి. ఉప్పు తయారుచేయుటకుముందు ఇట్లు చెప్పిరి:- ఇప్పుడున్న పరిస్థితులకు బాగుగా పర్యాలోకించగా ఆంధ్రదేశము 10 వేలమంది వలంటిరులను శాసనోల్లంఘనమునకై సమర్పింపగలదని నాకు దృఢవిశ్వాసము కలుగుచున్నది.

సత్యాగ్రహనాయకులు శిబిరముచేరగానే హారతు లొసగబడెను. గాంధీకై యను కేకలు మిన్నముట్టెను.

సాయంకాలము బహిరంగసభ జరుగననియు తయారైన ఉప్పు ఆసభలో అమ్మబడుననియు ప్రకటనపత్రికలు పంచి కెట్టబడెను.

డా॥ పట్టాభిగారు లవణము విక్రయించుట

మచిలీపట్నం, ఏప్రిల్ 10:- ప్రథమ సత్యాగ్రహ దళము తొమ్మిడుగురును, డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్యగారి నాయకత్వమున యెదురుగురుని నిన్న సాయంకాలము లవణశాసనమును ధిక్కరించిరి. పదివేలమంది కూడిన బహిరంగసభలో నిషిద్ధ లవణమును చిన్న పొట్లమును విక్రయించిరి. పురాణం నూరిశాస్త్రిగారు పట్టాభి సీతారామయ్యగారికి ఖడ్గరూపంచల చాపాసంగి సాహంగదండ ప్రణామ మాచరించిరి. సభలో నొక రిష్టువాచి వేలంవేయగ రూ. 70 వసూలయ్యెను. భాజా సో.నయ్యగారుకొనిరి. పురాణం నూరిశాస్త్రిగారు డా॥పట్టాభి గారివద్ద ఉప్పుపొట్లమును ఒక సవర యిచ్చి కొనిరి. మిగత పొట్లములు రూ. 88 లకు విక్రయించబడెను.

ఇప్పుటికి అరెస్టులేమియు జరుగలేదు. బర్లిరుండి ప్రత్యేక పోలీసుదళమును తెచ్చియుంచిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

ఏప్రిల్ 9:- ఈరోజు ఉదయము 8 గంటలకు కాంతి వైస్వదళము జాతీయజాతకములతో కాంతి శివరమునుంచి బయలుదేరి జాతీయగీతములతో నగరసంక్రమణ చేసిరి. ఇద్దరు పోలీసు కాన్స్టేబులు చివరవరకు వారిని వెంటాడిరి.

కర్ణాట ప్రచారము

సాయంత్రము 4-30 గంటలకు చెరువువాడ వెంకట నర సింహారావుగారు, వేపా సత్యనారాయణగారు, ఉన్నవ రాజ గోపాలరావుగారు, శాస్త్రిరాజుగారు ఇంకా కొంతమంది కలిసి ఈరోజునుంచి ఇంటింటికి వెళ్లి కర్ణాటప్రచారము చేయుదురు. ఈ విక్రయము చేసేవారు కాసనోల్లంపునము ఎంతకాలము అమలులోనుండునో అంతకాలము దీక్షలో కర్ణాట అమ్ముదురు.

బహిరంగ సభ

నిన్న సాయంత్రము కాంతిశివరములో శ్రీయుత కూనికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు, వరదదాసుగారు, కామూరి చిన వెంకటదాసయ్య చెరువువాడ వెంకట నర సింహంగారు ఉత్సవ సత్కారమును గురించి ఉపన్యసించిరి.

బెజవాడలో ఎక్కువమంది చేరుట

బెజవాడ, ఏప్రిల్ 9:- నాయకులు నిన్న సాయంత్రము గాంధీపార్కులో డా॥ హనుమంతరావుగారి అధ్యక్షతన బహిరంగసభ జేసి హెచ్చరించినందున వాలంటీరులు యెక్కువగా ఉద్యమమున చేరుచున్నారు. సభలోనే 85 గుర్రచేరి. విద్యార్థులు వృద్ధులగుడ గలరు. నగలు, డబ్బు సభలో వసూలయ్యెను. పరిశ్రమజోయేది విద్యార్థులు చదువునని సత్కారపాదండు నందు చేరుచున్నారు. విదేశప్రదర్శనము సభలో జరిగెను. “ధైర్యముగ ముందునది స్వరాజ్యము” అంటే లేదా ప్రాణము లర్పింపుడ” అని అర్జునులతో గంపలకూడెం కుమారరాజుగారు తమ వైస్వదళము నడపించిరి. నైజాము దేశమునందలి ఎరు బారెం బాగీదార్లు ముగ్గురు వాలంటీరులగు చేరి.

కాకినాడలో మూడవరోజు సత్కార హామీ

కాకినాడ, 9:- మరుగంటి జగన్నాథాచారి, సహకార శిక్షణాధికారి విద్యార్థి, గోరుగొంతుల బ్రహ్మానందం, భద్ర రాజు కామరాజుగారు కాంగ్రెసు ప్రచారకులు, సీతరాజు వెంకట సుబ్బారావు, నూరి లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు (పుయ్యూరు ఇంటర్మీడియటు విద్యార్థి) యీయెదురు అధిక ముగ నేడు సత్కారహామీనచేరిరి. 15 వరు సత్కారహామీలు ఉత్సవసత్కారహామీ మొదలై తావున నిర్మింపబడిన సుడిపెలోనే వీరు విడుదలను నిన్న రాత్రి పండుకొనిరి.

నేడు ఆంధ్రదేశ మంతటను సత్కారహామీ ప్రారంభించి దిన మగుటచే వాలంటీరులు నేడుదయము నీరుగునించి ఉత్సవేయ ప్రారంభించిరి. దినమంతయు అట్లే చేయుదురు.

నేతాగరం నుండి బయలుదేరి సంచారముచేయుచున్న స్వరాజ్యదండు నుండి పదిమంది నేడు కాకినాడ చేరిరి. తురి వండి ముగ్గురు శ్రోత్రవాలంటీర్లు నేడుచేరిరి.

స్వాతంత్ర్య యజ్ఞ శాల-చొల్లంగి

కాకినాడ, ఏప్రిల్ 9:- నేడు సత్కారహామీలను మరి ఎవమందుగురు చేరిరి. మొత్తము 28 ఇందులో పల్లెటూరి కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియగు పోల సత్యనారాయణ గారు గలరు. వీరిదివరకు ఆరుసార్లు సహాయనిరాకరణోద్యమము నందు జెయిలలో పడిరి. రాజోలు తాలూకానుండి యిరు వురు క్షత్రియ రయతులును రాజమండ్రినుండి నాగం చినభీమ రాజుగారు గూడ యిందుగలరు. చొల్లంగి యజ్ఞశాలయందు నేడు దినమంతయు సత్కారహామీలు ఉత్సవ తయారు చేయుచుండిరి. ఒకపాను ఉత్సవ సాయంకాలము బహిరంగసభకు తెచ్చిరి. సమాద్రమునుండి కాల్యక్రమి నీరు బయటకు చేరుట గూడ నేడు జరిగెను. వాలంటీరులు అనేకవిధముల ఉత్సవ తయారు జేయ నిశ్చయించిరి.

డా॥ సుబ్రహ్మణ్యం గారి దళము

అలమూరు, ఏప్రిల్ 10:- డా॥ సు బ్రహ్మణ్యం గారి స్వరాజ్యదండు కోటిపల్లికి 9 వ తేదీ ఉదయం వచ్చిరి. గోదావరి సత్యనారాయణ, నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు కోటిపల్లి వద్దనే వారిని కలిసికొని సన్మానించి తాలూకాలోని కార్యక్రమము నిర్ణయింపవచ్చిరి. మహర్షి సాంబమూర్తిగారు సాయంకాలము 5 గంటలకు కోటిపల్లివచ్చిరి. వారిని సత్యనారాయణ గారు, మల్లికార్జున సత్యనారాయణ తేడిగారు, భా. కృష్ణ రావు మున్నగు వారు ఫెర్రీవద్దకువచ్చి సన్మానించిరి. విక్రీన వెంటటర్నం గారిని సంప్రదించి తాలూకాలో సంచారక్రమము యీతిగ నిర్ణయింపబడెను:-

వజ్రముల “సురాజ్ మల్”

మా ఖరారుధర మీకాలమును కొనుఖిరిదును రక్షించుచున్నది నడుమనున్న సెలవులను తీసివేయుచున్నది.

313, ఎస్.స్.నెడ్, మద్రాసు.

రాక్ ఫోర్టగేట్, మైనాబజారువీధి, తిరుచినాపల్లి.

మదరాసు పౌరుల కర్తవ్యము

మైలాపూరునందు బహిరంగసభ

మదరాసు, ఏప్రిల్ 10:- కాసనోల్లంపునోద్యమము ను బలపరచుటకు గాను యంగు ఇండి పెండెంటు పత్రికము వారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము మైలాపూరునందు, బహిరంగసభ యొకటి జరిగెను. శ్రీమతి గుర్బాచి వెంకట రమణమ్మ గారు రాసభ కార్యక్రమ నానించిరి.

క. భావ్యం చెట్టిగారు ప్రభుత్వమున ప్రసంగించుచు, ప్రభుత్వమువారు సత్కారహామీలను నంగీకరింపకుట కవలించుచున్న పద్ధతులను ఖండించిరి. నాయకులగు వారి నందరను పట్టుకొని కత్తిరమురు శిక్షల విధించినయెడల, నాయకులు లేకపోవుటచే ఉద్యమ మంతరించునని ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నట్లు బున్నది. కాని అటుల చలించుటలో వారు చాల పొరబడిరి. జాతీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమ మటుల యెగిరి పోవునది గాదు. నాయకులందరును నిర్బంధింపబడినను, వారి వెనువెంట ననేకమంది నాయకులు బయలుదేరెదరు. ఉత్సవము చాలకన్యాశుమైనది. అట్టి అన్యాశుమను నిర్మూలించుటకు గాంధీహామీగారు కాంతియు తమకు నీధర్మముగను ప్రారంభించెను. భారతజను లందరొకటను, వహాత్తుడు తనస్వద్యాప్యమన, “స్వాతంత్ర్యమునైనను సాధించెదను నేనినో ప్రాణములనైనను అర్పించెదను అనినూ” రమగు ప్రతిజ్ఞ యొనర్చి రంగమున ప్రవేశించెను. అట్టి వృద్ధుడు ఏకాకియై కేళువులతో పోరుచుండ, ముగించుదరమున, ముఖములగడుచు, మారుచు నిజమందుల గర్వమా పొరువమా? మానవుడనని చెప్పుకొననిన ప్రతిభారతీయును, కాంతి నైనికదలేమన జేరి సత్కారహామీలను చేరవలెను. అటు లచేరలేని వాడు, కర్ణాట వైస్వదళం చుచు చివ్చేత న ప్రస్తుతములను బహిరంగసభ లించియు అధికమహిమను సులభము నేయుద్యమమును తోడ్పడవలెను అని నడువులు భావ్యముగారు తెలిపి, బ్రిటిషువస్తువులను పూర్తిగ బహిష్కరింపవలసినదని ప్రబోధించిరి.

ఎ. సుబ్రహ్మణ్యముగారు పిమ్మట హుటాహుట, జలి యాక్ వాలా బాగు భూరములను, వాని స్మరణకొరకు జాతీయ పాఠమెటుల యేర్పరు పబడినదియును వివరించుచు సదకు హావ్యలవన భారతదేశమునకు గగినిన యవమానము భారతీయులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సాధించినపుడు మాత్రమే తొలగిపోగలవని హెచ్చరించిరి.

విద్యార్థుల కర్తవ్యము

ఆర్. పి. అయ్యగారు పిదప మాటలాడుచు మదరాసు నందలి విద్యార్థులను యువకులను; ఉత్సవ సత్కారహామీన చేరవలెననియు వారి యవకాశమును వదులకొనుచో దేశసేవకు తిరిగి ఇట్టి యవకాశము లభింపవనియు నుడివిరి.

ఎస్. తిరువేంగడము అగిచిఅమ్మగార్లు గూడ ప్రతి వారును కాంతి నైనికులగు చేయవలెనని ప్రబోధించిరి.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

నూజివీడువాలంటీర్లకు శిక్షోక్తులు

గజిరివేడిని సత్కారహామీ లంటేర్లగు శ్రీయుతులుటి. రాఘవయ్య, పి. వి. నీలాచలం, ఎం. రామయ్య, ఎస్. సత్యం, సాలా శుబ్బయ్యగార్లు మచిలీపట్టణమున గంపలకూడెం, కుమార రాజుగారి నాయకత్వమున జరుపబడు ఉత్సవసత్కారహామీన పాల్గొనుటకు విజయవాడకు వెళ్లిరి. పురజనులు వీరలను పుష్ప మాలాలంకృతులు గావించి వీడ్కోలునొసగిరి. వాలంటీర్లు విసుల ఉత్సాహమును కలిగియుండిరి.

మంగళూరులో 45 గురు వాలంటీర్లు

మంగళూరు, ఏప్రిల్ 7:- కర్నాటక సత్కారహామీలను చేరుటకు 45గురు సత్కారహామీలు వచ్చిరిని జిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు కె. సదాశివరావుగారు నిన్నటి సభలో ప్రకటించిరి. గిరు ఉత్తరకనరామందు అంకొలకు బోయెదరు.

స్వరాజ్యదండు కార్యక్రమము

10 వ తేదీన	చంకేరు
తాలూకా ప్రచారకల సభ	
11 తేదీ	తాలూకా, దామరం
12 తేదీ	గంగవరం, అంగర
13 తేదీ	శ్రీశి, పెడపల్లె
14 తేదీ	మండపేట, రాయవరం,
15 తేదీ	కొంకుమున, రామచంద్రపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు ఆర్యవైస్వదళము

గుంటూరు ఆర్యవైస్వదళము 8 వ తేదీ సాయంకాలము చలమయ్యచెట్టి సత్యనాథుని సభజేసిరి. ఈసంఘమువారు ముగారు 200 వాలంటీరులను విశేషధనమును యివ్వవలెనని హెచ్చరించుచు నరసింహారావు, వాద్ది వెంకటేశయ్య, పి. వెంకటరత్నం గారు ద్రువపరచిరి. ఇప్పటికి యీసంఘమునుండి చేరిన 20 మంది వాలంటీరులు (అంకొక తె శ్రీ) అభినందించుచు తీర్మానించబడెను.

బాపట్లసబ్ మేజిస్ట్రేటుకు నోటీసు

బాపట్ల, ఏప్రిల్ 10:- ఎవమందుగురు వాలంటీరులు విశిష్టలనమును విక్రయించుటకు బాపట్లవచ్చిరి. శ్రీధరస్వారాయుడేవాలయమున విక్రయించుచు, వచ్చిచూడవలెనని సబు మేజిస్ట్రేటుగారికి నోటీసు యిచ్చిరి.

వాలంటీర్లు జాతీయజాతకములతో ఊరేగి వహాత్తు గాంధీకి జేయని దిక్కులు పిక్చరీలుగట్టు కేళువేసిరి. మ. యజ్ఞనారాయణగారు వాలంటీరులను సన్మానించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

విశాఖపట్నమునందే జరుగును

దళసంచారక్రమము

విజయనగరం, ఏప్రిల్ 9:- టి. విశ్వనాథంగారు యిట్లు కంఠిని యుచున్నారు. విశాఖపట్నం సత్కార హామీ 10 వ తేదీ ఉదయం 8-30 గంటలకు యిటు బయలుదేరి 12 వ తేదీరాత్రికి విశాఖపట్నం చేరను. త్రోవలో సంగివలస, ఆనందపురం, సాంటియం సింహాలం చూతురు. 18 వ తేదీసాయంకాలము విశాఖపట్నం సమాద్ర తీరమునే ఉత్సవ తయారు చేయబడును.

మచిలీపట్నము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 9:- నేడు మహాత్మాము ఘమాగు 2 గంటలకు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్య గారు వాలంటీర్లను తీసుకొని సమాద్రమునకు ఉత్సవ పోగచేయుటకుగాను మోటార్లలో బయలుదేరి వెళ్లిరి. ఆవార్త పోలీసువారికి తెలియగానే పోలీసు నూపరించెండెంటు సర్కిల్ ఇనుపెత్తరు మొదలైన ఆఫీసర్లు నిబ్బందితోసహా వారివెంట పయనమైరి. ఈరోజు సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు లై సెన్సులేని ఉత్సవ తిలకు చాకులో అమ్ముదురు.

తూర్పుకృష్ణలో చిన్నాపురము సత్కారహామీ కేంద్రమగుట

మచిలీపట్నం, ఏప్రిల్ 10:- నేడు సత్కారహామీ నిన్నటివలెనే జరుగునకాని ఎక్కువమంది పాల్గొందురు. శివరమున అప్పుడే 200 మంది వాలంటీరులచేరిరి. గ్రామములనుండి ప్రజలు వాలంటీరులగు చేరుటకై ఎడతెరిపి లేకుండ వచ్చుచున్నారు. శత్రు సత్కారహామీలము చిన్నాపురమునకు మార్చబడును. అచ్చట సమాద్రపునీరు దానంతటదీవచ్చి బయట యెండుడు ఎండి ఉత్సవ తయారగుచున్నది. అచ్చట నుమారు 250 మంది వాలంటీరులు ఉత్సవగడ్డల చేరుకొందురు. పడకుట కృష్ణా జిల్లానుండి 200 వాలంటీరులు బయలుదేరి వచ్చుచున్నారు. (స్వకీయవిలేఖరి)

బిటీషు దృక్పథము

మహాత్ముని యుద్ధమును తృణీకరించుటకు సాధ్యపడదని, బిటీషుపత్రికలు గ్రహించి నటుల దోచును. మహాత్ముని పరిహాసము జేయుచు, కొన్ని పత్రికలు చిత్రపటములను ప్రచురించుచున్నవి. కాని, పరిహాసమువలన, స్వాతంత్ర్యోద్ధమము లెన్నటికిని అంతరింపజోవని యీ పత్రికలు గ్రహించుట మేలు. మీదుమిక్కిలి, భారతీయులనిశ్చయము నిట్టి చర్యలు మరింత బలపరుపగలవు. కన్న రైటీపు లిబరలు పత్రికలు, ఇర్విను ప్రభువుగా రింకను తగినంత శాన్త్యము జూపుటలేదని మందలించుచున్నవి. ఆ విషయమై వెటగొండ నవసరములేదు. ఆరుమాసముల గరిష్ఠశిక్ష గల నేరములకు రెండు సంవత్సరములకు పైగ శిక్ష విధింపబడుచున్నపుడు, ప్రభుత్వమువారు తగినంత శాన్త్యము జూపుటలేదని నిందించుట కెటుల వీలగును? లేబరుపత్రికలు నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచున్నను, దాని నాపుట కెట్టి ప్రయత్నము నలుపుచున్నటులగాని, దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికై పాటుబడుచున్నటులగాని గనుపించదు. థెన్నరు బ్రాక్స్ బోలువారు కొందరు కాంగ్రెసు ఉద్యమముపట్ల గాఢ మగు సానుభూతిని దెలుపుచున్నను, అయ్యది ఆచరణలోకి వచ్చినగాని, ఇంగ్లండుకుగాని ఇండియాకుగాని మేలుగలుగదు. సత్యాగ్రహోద్యమము బయలుదేరుటకు గల మూలకారణములను నివారించుటకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారెట్టిప్రయత్నము నలుపుటలేదు. లండను ట్రెయ్యు పత్రిక, మహాత్ముని యుద్ధమమును తృణీకరింప వీలులేదని చాటుచున్నది. ఇయ్యది బిటీషువారి కొరత పరిహాసాస్పదముగ గనుపించినను, భారతీయుల దృష్టికి మాత్ర మిది మహోద్యమముగ గన్పట్టుచున్నటుల, యీపత్రిక గ్రహించినది.

అబ్జర్వరు పత్రికకు నిర్బంధము దప్ప వేరు మార్గము గనుపించుటలేదు. ఈ సమయమున ప్రభుత్వము బలహీనతను జూపుట, క్రూరత్వమనియు, శాన్త్యము చూపుటయే దయయగు ననియు, ఈ పత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. ఇట్టి యుద్ధమములను ట్రెయ్యులోనే త్రుంచివైచుట యవసరమనియు, ఈ సరికే ఉపేక్ష జగెననియు, డెయిలీ న్యూస్ బోలు లిబరలు పత్రిక గూడ ఘోషించుచున్నది. ప్రస్తుత నిర్బంధము లీపత్రికకు సంతస మొనగుచున్నది. ఇర్విను ప్రభువుగా రింత కాలమునకు వివేకము జూపినందులకు ఈపత్రిక తృప్తి చెందుచున్నది. నిర్బంధపుకేక, ప్రస్తుతస్థితి నింకను విషమము గావించునని, డెయిలీ హేరాల్డుపత్రిక మాత్రము చింత నొందుచున్నది. కాని, ఈ పత్రిక ఘోష అరణ్య రోదన మనుటకు సందియములేదు. హిందూదేశమున నిర్బంధప్రయోగము యథేచ్ఛగ కొనసాగు

చున్నది. లేబరు ప్రభుత్వమువారెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనక విచక్షణ సంతను హైదరాబాద్ కాదులకే ఒప్పించి యుండుటచే, వీరు నిర్బంధ విధానము నాపబోరు. అదృష్టవశమున మహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు దోడుగ, విదేశవస్త్రు బహిష్కారముగూడ ఈ సమయముననే చేపట్టబడినది. ఇయ్యది బిటీషు వర్తకుల కండ్లను దెరచుచున్నటుల గనుపించును. హైదరాబాదును పరిష్కరించినగాని, ప్రయోజనము లేదనుభావము వీరికి మెలమెల్లగ స్ఫురించుచున్నది. భారతీయులు దృఢవృత్తులై ఆత్మ విశ్వాస ప్రేరితులై స్వతంత్రతై నాధారపడి పాటుబడుచో, ఇంగ్లండు హిందూదేశముతో సమాధానపడక తప్పదని, వివిధకక్షములవాడును గ్రహింపగలరు. ఈవిషయమై ఉపేక్ష వహింపజాలరు. అట్టితరుణము త్వరలో నరుదెంచు నని, ప్రస్తుతపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

గుంటూరు సత్యాగ్రహము : దేశభక్తుని నాయకత్వము

అసహాయోద్యమమును జయప్రదముగ నిర్వహించిన గుంటూరు నగరమున, నిన్నటిదినము దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, నడింపల్లి నరసింహారావు, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగార్ల నాయకత్వమున లవణసత్యాగ్రహము ప్రారంభమయ్యెను. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి గృహమునందే యీ కార్యము జరుగుటచే, వారికిరి నిది యినుమడింపజేయ గలదు. గుంటూరు మండలమున వాలంటీరులు పలువురు చేరిరి. వెంకటప్పయ్యగారి నిర్బంధమున కసంతరము గూడ సత్యాగ్రహప్రస్థానము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగునని నమ్మవచ్చును. గుంటూరు మండలము, ఆంధ్రదేశమున కిదివరకు నాయకమణి యై నిలిచెను. ఈమారును గుంటూరు మండల మట్టిస్థానము నాక్రమించు నని నమ్ముట కవకాశము గలదు. సత్యాగ్రహప్రారంభమునకు పూర్వము దేశభక్తు డొనగిన సందేశము, వారి దృఢవిశ్వాసమును వ్యక్తపరచుచున్నది. దేశభక్తుని వంటి నాయకులు గల ఆంధ్రదేశమునకు కొరత ఏముండును? ఆంధ్రు లీసమయమున మహాత్ముని యుద్ధమము జయముగాంచుటకై యావచ్చుకీని వినియోగించెదరని దేశభక్తుడు విశ్వసించుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశము గుజరాతుతో తులనాగు నని, వీరు భావించుచున్నారు. దేశభక్తుని విశ్వాసము నఫలత గాంచుగాక!

సత్యాగ్రహప్రస్థానము

వివిధరాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహము నిరంతరాయముగ కొనసాగుచున్నది. నిర్బంధములు ప్రజలను నిరుత్సాహపూరితుల గావించుటకు మారుగ, వారికి మరింత ప్రోత్సాహమును గలిగించుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశమందంతటను ఎక్కడకు తాను వెడల నవసరముగలదో, నక్కడకు వెడలు నని తెలియుచున్నది. మహాత్ముని సందర్శనమువలన, వివిధరాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహోద్యమము చురుకుగ కొనసాగునని నమ్మవచ్చును. నారిమెను, బాజాజీగార్ల నిర్బంధముల

వలన, బొంబాయి ప్రజల శార్యోత్సాహము మిన్ను ముట్టినది. వందలకొలది వాలంటీరులు సముద్రమునకు వెడలి, ఉప్పును తయారుజేసిరి. కొలాబా నుండి చౌకతీరకు, సముద్రతీరము పొడవునను, లవణసత్యాగ్రహము జరుగుచునే యుండెను. శరీరబాధలు నయితము సత్యాగ్రహవలంబులదైర్యమును ఇనుచుండు తొలగింపలేదు. డిల్లీలో దేశబంధుదాసుగుప్త, శంకర్లాల్, అన్నారీ, మున్నగు వాలంటీరులు ఉప్పుచట్టముక్రింద నిర్బంధింపబడగ, మహాత్మునికుమారులగు దేవదాసు గాంధీగారు రాజద్రోహనేరముక్రింద అరెస్టు చేయబడిరి. దీనిక్రింద స్త్రీలుగూడ నిర్బంధింపబడిరి. ఉప్పు నేరముతో బోనీయక, ఎచ్చుశిక్షలను విధించుట కితర నేరములను గూడ చేప్పుట సంభవించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని కుమారులలో రామదాసు గాంధీగారి కిదివరకే గరిష్ఠశిక్ష విధింపబడెను. దేవదాసు గాంధీగారికిగూడ తీవ్రశిక్ష విధింపబడు నని తెలంపవచ్చును. రామదాసు గాంధీగారి స్థానమును, మరియొక కుమారులగు మణిలాల్ గాంధీగా రాక్రమించిరి. ఇక మహాత్మునిసతి యగు కస్తూరిబాయిగారికి గూడ నిర్బంధము జరుగవచ్చును. మహాత్మునికుటుంబము సంతను కార్యరంగమునుండి తొలగించినను, అతని నిశ్చయమునకు భంగము గలుగదు. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు పిమ్మట నయినను, ప్రజల నిశ్చయము నడలబోదు. వివిధరాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహముతోబాటు నిర్బంధములు గూడ ప్రారంభమయినవి. తుదకివి సత్యాగ్రహవిజయముతో సంత మొందక మానవు.

డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారి దీక్ష

బందరులో డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారి నాయకత్వము క్రింద ప్రథమ దశము లవణసత్యాగ్రహమును నిన్నటి దినము ప్రారంభించుట, ప్రశంసాపాత్రము. ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని యుద్ధమమును నిర్వహించుటలోనే మాత్రము వెనుదీయదని దెలుపనక్కరలేదు. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయిన నాటినుండియు, ఆంధ్రదేశము దీనిని నిర్వహించుటయందు శ్రద్ధ వహించెను. కర్దమవిషయమున, మహాత్ముని మన్ననలకు పాత్రమయ్యెను. మరల నిపుడు, పూర్ణస్వరాజ్యోద్యమమునకు మహోత్సాహముతో తోడ్పడుచున్నది. పట్టాభిసీతారామయ్యగారి ప్రజ్ఞాతిశయమును వివరింప బనిలేదు. వారి నాయకత్వముక్రింద కొనసాగెడి యుద్ధమమునకు కృష్ణామండల మంతయు తోడ్పడునని విశ్వసించవచ్చును. తూర్పుగోదావరి మండలమున మిగిలిన మండలములకు మార్గదర్శకమై, మహాత్ముడు ప్రారంభించిన దినముననే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించి, దానిని దీక్షతో నిర్వహించుచున్నది. గుంటూరుమండలము నిన్నటి దినము ప్రారంభించెను. మిగిలిన మండలములన్నియు తమతమ ధర్మమును నిర్వహించి, దేశస్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చునని యూహింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు స్వేచ్ఛగనుండుచో, ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు గూడ విచ్చేసి, ఆంధ్రులను ప్రోత్సాహపరుపగలడు. మహాత్ముడు రుదెంచినను, అరుదెంచకున్నను, ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని ఆజ్ఞలను శిరసావహించి, వానిని నిర్విఘ్నముగ కొనసాగించుగాక యని కోరెదము.

లిబరలు లేబరుపక్ష సంయోగము

లిబరలు లేబరుపక్ష సంయోగము రానురాను బలపడుచున్నది. బాగ్యగనుల చట్టము సందర్భమున, లిబరలు పక్షమువారు లేబరు ప్రభుత్వమున కడ్డు గలిగింపకుండ ప్రవర్తించిరి. నౌకా సమావేశము గూర్చి జరిగిన చర్చలో, విదేశవిధానమును పక్ష ప్రశ్నగా గావింప గూడదని, లాయరు జార్జి గారు ఎచ్చరించిరి. స్పీకర్ అను లేబరు సభ్యులు తమ సభ్యత్వమును చాలించుకొనుటచే, గలిగెడి ఖాళీకి లిబరలు పక్షము వారు తమ అభ్యర్థిని నిలువకుండుటకు నిశ్చయించుట, నూతన దృక్పథమునకు నిదర్శనము. కమాండరు కెన్వర్థియను లేబరుసభ్యుడును, నాథను అను లిబరలు సభ్యుడును కలసి, రక్షణపద్ధతికి ప్రతికూలముగ ఆందోళనము నలుప నిశ్చయించిరి. లాయరు జార్జి, సర్ హార్బర్ట్ సామ్యుయల్, స్నోడను గార్లు గలసి, స్వేచ్ఛావాణిజ్యోద్యమమును పెంపొందించెదరు. హిందూ దేశవిషయమున గూడ, ఉధయపక్షములవారను ఏకీభవించి పనిజేసెదరని తోచును. ఇట్టి సంయోగము, లేబరుపక్ష బలమున కంతవరకు తోడ్పడునో, లిబరలు పక్షపు టునికి కంతవరకు సహాయకారి యగునో ముందుగాని తెలియదు. మొత్తముమీద తమస్థానము నెటుల నయినను నిలుపుకొనుటకు, లేబరు పక్షమువారు తమ ఆశయములను విడనాడుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. ఇందువలన, వీరికి రైతి కళంకము గలుగుట సహజము.

విదేశవస్త్ర బహిష్కారము

విదేశవస్త్రబహిష్కారోద్యమము బలపడుచున్నదని, బొంబాయి ఆంగ్లో హైందవపత్రిక యగు "ఈవినింగు న్యూస్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక చాటుచున్నది. స్టాకు ఎక్స్చేంజి సభ్యులు పలువురు యిట్టి బహిష్కారమునకు పూనుకొనిరిని, ఈ పత్రిక చెలువుట బట్టి, ఉద్యమము త్వరితగతి వ్యాప్తి గాంచునని నమ్మవచ్చును. ఆంగ్లో హైందవ పత్రిక లీ విషయమై అతి శయోక్తులకు పాల్పడబోవు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునకు వర్తకులు పూనుచో, అయ్యది విజయము గాంచుట సులభసాధ్యము. బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్చేంజిసభ్యులు గాంధీమహాత్ముతో సంప్రతింపి, యాయుద్యమమును నిర్వహింప నిశ్చయించిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారోద్యమమునకును, కల్లంగడులయొద్ద ప్రచారము జరుపుటకును, పురుషులకన్న స్త్రీలే ఎక్కుడు సమర్థులనియు, స్త్రీలీ విషయమై తమశక్తిసంతను ధారపోయవలయుననియు, మహాత్ముడు యంగు ఇండియాపత్రికలో సూచించెను. లవణసత్యాగ్రహమునందు జేరనివారందరును, విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకు, పూనుకొనుచో, పూర్ణస్వరాజ్యమును చేరువకు చేగలరు.

కారాగృహపరిస్థితులు

కారాగృహ పరిస్థితుల గూర్చి లండనులోని యిన్స్టిట్యూషియా సంఘమున జరిగిన చర్చ జూచిన, హిందూదేశమున ఉద్యోగముజేసి ఉపకారవేతనము బడయుచున్నవారికి ఎట్టి వివరీతాభిప్రాయములు గలవో తెలియగలదు. ఇదివరకు వంగదేశమున కారాగృహముల ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగ బనిచేసిన,

కలనల్ హామిట్టనుగారు ముచ్చటించుచు, హిందూ దేశమున విడిఖయిదుగిడు. ననలే తీసివేయవలయునని కోరిరి. ఖయిదీలను తరగతులుగ విభజించుట, అనర్థదాయకమగునని, వీరుచాటిరి. ఏ, బి. క్లాసుల విభజనము వీరి కేమాత్రము ఇష్టములేదు. సర్ లూయిడేనుగారు ముచ్చటించుచు, రాజకీయనేరములు, వ్యక్తిగతనేరములకన్న ఘోర మయినవనియు, దండిని నిర్బంధావాసప్రదేశముగ మార్చి, అక్కడ తయారయ్యెడి ఉష్ణనుప్రభుత్వమువారు ఉపయోగించుచుండవలె ననియు, కోరిరి. రాజకీయనిర్బంధితులస్థితిని చక్కబరుపవలయునను తలంపు వీరిలో నెవరికిని గనుపింపదు. వారిపట్ల నింకను నిర్దయతో ప్రవర్తించవలయునను తలంపు గన్పట్టును.

ప్రస్తుత విద్యావిధానము

బొంబాయి రాజధానిలో నెకండర్ విద్యా విధానమును విచారించిన సంఘమువారు, ప్రస్తుత విద్య నిరుపయోగ మనియు, విద్యార్థులజీవితమున కుపకరింపదనియు, దీనినింకను నిలిపియుండి ప్రయోజనము లేదనియు, తమరిపోర్టునందు తేటపరచిరి. ఆంగ్లభాషద్వారా విద్య నేర్పట అనర్థహేతువనియు, దేశభాషలద్వారానే విద్యను గలుపుట యవరమనియు, స్పష్టముగ చెలిపిరి. చాలకాలమునుండియు దేశభాషామూలకవిద్య యవసర మనియు, ప్రస్తుత విద్యావిధానము నష్టహేతు వనియు, ఎలుగెత్తి చాటబడుచునే యున్నది. కాని విద్యావిధానమునం దేరాష్ట్రములోను అనుకూలమగు మార్పులను ప్రవేశపెట్టుటలేదు. విచారణసంఘముల రిపోర్టులు కాగితములలోనే నిలిచియుండునుగాని, ఆచరణలోకి రాకున్నవి. విచారణసంఘమువారి సూచనలకు ఫలముగ, బొంబాయి రాష్ట్రములో అనుకూలమయినమార్పుగలుగునేమో చూడవలయును.

బ్రిటీషుమందులబహిష్కారము

బ్రిటీషు వైద్యసంఘమువారు, హిందూదేశ వైద్యపు డిగ్రీలను నిరాకరించినందులకు ఫలముగ, అఖిలభారత వైద్యసమావేశమువారు బ్రిటీషుమందులను బహిష్కరింప నిశ్చయించిరి. వీరినిశ్చయము కొనసాగవలయు ననుచో, గాఢప్రబోధమును తీవ్రమయిన ఆందోళనమును జరుగవలయును. హిందూదేశమున ఓషధులకు కొడువలేదు. ఇక్కడ నెట్టి మందులనయినను తయారుజేయ వీలగును. వీనికై ఇతరదేశములపై నాధారపడుటకన్నను అసమర్థత వేరుండదు. బ్రిటీషు వైద్యసంఘమువారి చర్య, భారతదేశవైద్యుల ఆత్మగౌరవమును పెంపుజేయునేని, విశేషమగు మేలొనర్పగలుగును.

రాండుటేబిలు సమావేశము

పైమనుకమిషనురిపోర్టు త్వరితముగ బయల్పడునను సమ్మతము లేదని, ప్రేమెస్సు లండను విలేఖకుడు చెలువుచున్నాడు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో రాండుటేబిలుసమావేశము జరుగుట దుర్లభమని, పాలకులు గ్రహించినటుల దోచును. మహాత్మా గాంధీయుద్యమఫలిత మేమగునో యని కనుగొనుటకు, పాలకులు వేచియున్నారు. ఈయుద్యమమునకు ఫలితముగ, రాండుటేబిలుసమావేశప్రయత్న ముడుగంటే నేని/చింతించువా రుండరు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక :

సత్యాగ్రహసంరంభము
డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక, మహాత్ముని యుద్యమమునుగూర్చి వ్యాఖ్యానముజేయుచు, లా-ఆర్డరుల నిర్వహణమున కయినను, ఒక పరిమితి గలదని తెలుపుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారికిని, గాంధీ మహాత్మునకును మధ్య జరిగెడిసంరంభము ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుచున్నదని, యిప్పటికీ చాటుచున్నది. అమెరికాలో రెండువేల పత్రికలలో మహాత్ముని సత్యాగ్రహవార్తలు ప్రచురింపబడెనని తెలియుచున్నది. ఇట్టియుద్యమము నెదుర్కొనుటలో పాలకులు అసాధారణసామర్థ్యమును జూపవలయు ననుట, అతిశయోక్తిగాదు. "డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్" కన్పర్వే టీపు పత్రిక యయినను, మహాత్మునియుద్యమము నిరుపమానమని గుర్తించుట, గమనింపదగిన విషయము.

"త్రివేణి"

జనవరి ఫిబ్రవరి మాసపు "త్రివేణి" సంచికను కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. ఈమారు వెలువడిన త్రివేణితో "న్యూ ఈరా" పత్రికగూడ కలసి ప్రచురింపబడుటచే, నూతనశోభతో ప్రకాశించుచున్నది. ముఖచిత్రము ప్రసిద్ధాంధ్ర చిత్రకారులగు కవుతారామమోహన శాస్త్రిగారిచే చిత్రింపబడి, కడు మనోరముగ నొప్పుచున్నది. వీరు చిత్రించిన "బుద్ధుడు : బోధివృక్షము" అను శ్రైపాయింటు చిత్రమును, "ఓమరు" అను శ్రైపాయింటు చిత్రమును, పాశ్చాత్య చిత్రకళను భారతీయులెటుల యుపయోగించి, దాని ప్రాశస్త్యమును పెంపుజేయగలరో, వ్యక్తపరచుచున్నవి. ఇవి గాక, ప్రాచీన ఆధునిక చిత్రములు కొన్ని పత్రిక నలంకరించుచున్నవి. ఇక నుండియు, ఈపత్రికకు సహసంపాదకు లుండక, వారిస్థానమున ప్రాఫెసరు రాధాకృష్ణ, జనరాజదాసు, డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్య గార్లతో గలసిన అయిదుగురు సభ్యులు గల సలహాసంఘము ఏర్పరుపబడెను. వీరి సహాయముతో, సంపాదకులగు రామకోటిశ్వరరావు పంతులుగారు త్రివేణి యశము నింకను వృద్ధిపొందించెదరని నమ్మెదము. ఈపత్రికగూర్చి సచ్చిదానందసింహ, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, జనరాజదాసుగార్లు సగిన యమూల్యాభిప్రాయములు, పొందుపరుపబడినవి. ఈ సంచికయందు ప్రముఖులచే వ్రాయబడిన పెక్కువ్యాసములు గలవు. వీనిని రచించినవారిలో శ్రీ ప్రకాశం, ప్రాఫెసరు వీరభద్రుడు, పట్టాభిసీతారామయ్య, కె. వెంకటరమణి, కృష్ణస్వామయ్యగార్లు మున్నగువారు గలరు. ఇకముందు, త్రివేణి నిరంతరాయముగ సాగి, విజ్ఞానమును ప్రవహింప జేయునని, సంపాదకులు గనుబడిచిన విశ్వాసము సార్థకమై, విద్యాధికుల యభిమానమున కిది పాత్ర మగుగాక యని కోరెదము.

మద్రాసు ప్రొగ్రెసివు యూనియను 49 వ

వార్షికోత్సవము

పైయూనియనుయొక్క 49 వ వార్షికోత్సవమున పాఠశాల బాలకుల బహుమతుల నొసగుటయును రాబోవు 14 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గంట సాపుకాళ్ళట ఆదియప్ప నాయక పీఠం 95-98 గృహమున తిరుగుసం ఆజ్ఞా... మొదలియారు హోలనందు జరుగును. వ్యా|| హెచ్. ఓ. సి. వీసీగా రధ్యతుత పహించెదరు.

యావద్భారత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఉప్పు కొనుట

నేనుగుత్తగారు 13 తేదీని కలకత్తాలో ఉప్పు సమ్మోదరు

దర్బారు చేశాయి, అమృతలాలు నేటు, గోకుల్దాసు తలాటిగార్లను బోడితలలు చేసి బేడిలు వేసి సబర్కత్తి చెరసాలలో నుంచుట

నేటు జమనాలాలు బజాజుగారిని థానా చెరసాలలో నుంచుట

వంగరాష్ట్రమున గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుట, ప్రభుత్వోద్యోగులను బహిష్కరించుట, సత్యాగ్రహమున చేరగోరద మని మహమ్మదీయనాయకులు ప్రకటించుట

స్వరాజ్యసత్యాగ్రహ కేసులు

అరెస్టులు-శిక్షలు

గుజరాతులో యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట

చెరి ఆరు నెలలు కఠింశిక్ష

ఆంధ్ర, ఏప్రిల్ 9:—దర్బారుకిట్టకు ఆను పార్టీవలంటీరును మణిలాలు పట్టు అను మరియొక వలంటీరును నేడు 9 వ తేదీ ఉదయమున అటూలో ఉప్పును తీయుచుండగా పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. అప్పుడు మహాత్ముడు భీమరథులలో నుండెను. వారి నిద్దరిని నిన్ను నే కోర్టుకు తీసుకువెళ్లి విచారచేసి ఒక్కొక్కరికి ఆరు నెలలు కఠింశిక్ష చేసి రని ప్రోత్సేసువారు ఒక సంవత్సరము కఠింశిక్ష చేసిరని అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు తెలిపిరి.

మరియుద్దరిని అరెస్టుచేయుట

మరియుద్దరు వలంటీరులు ఉప్పును అమ్ముచుండగా ఆవు పును పోలీసు వారు ఉడతెరుకు కొనబోయిరి. వలంటీరులు పెను సులాడిరి. ఆ పెను సులాటలో ఒక వలంటీరుకు చేతికి నలుగురు తగిలెను. (ఫ్రీ ప్రె.)

దర్బారు గోపాల్దాసుగారు

మున్నగు నాయకులు

సబర్కత్తి చెరసాలలో బోడిగుడ్లుచేసి జయిలు

దుస్తుల నిచ్చుట

అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 9:—శ్రీయుతులు అమృతలాలు నేటు దర్బారు గోపాల్దాసు గోకుల్దాసు ద్వారకదాసు తలాటిగార్లను సబర్కత్తి చెరసాలలో నుంచిరి. నిన్ను మహాదేవ దేశాయిగారు చెరసాలకవెళ్లి వారిని చూచిరి. వారికి బోడిగుడ్లు చేసి ఖయిల దుస్తుల నిచ్చిరి. కయిరా పోలీసు వారు వారికి బేడిలు కూడ చేసిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమున యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట

చాలమంది గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుట-ఉద్యోగులు ను బహిష్కరించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 9:—నేడు 8 వ తేదీని సాయం కాలమున కలకత్తాలో బారాబజారులో ఖగేంద్రనాథ ఛటర్జీ గారును మరియొక వలంటీరును ఉప్పును అమ్ముచుండగా పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. ఛటర్జీ గారును 50 మంది వలంటీరులను బారానగరునుండి బయలుదేరి కలకత్తా రాగానే వారిని అరెస్టుచేసిరి.

రాజీనామాలు

మహిష్కర్షణలో నొకచోకిదారు 9 వ తేదీని రాజీనామా నిచ్చి వలంటీరుగా చేరెను.

కాంటాయిలో డాక్టరు బెనర్జీగారి ప్రచారము ఆరుగురు చోకిదారులు రాజీనామానిచ్చిరి. ఉద్యోగులు రాజీనామాల నామోదంపలేదు. (ఫ్రీ ప్రె.)

ఢిల్లీ సారెంపూరులో 13 మందిని అరెస్టు చేయుట

10 వ తేదీని విచారణ జరుగును

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 9:—శ్రీయుతులు దేవదాసు గాంధీ, దేశభంధుగుప్త శంకరలాలు, రాధారమణ, ఓంకారనాథ, ఫరదులీహక్, అస్సారీ, అశ్రుహస్వామి, భిషంబకదయాల,

దీపదయాల, దుర్గాదాసు, దైదువైద్యరత్న, పులంచుదగార్లను 18 మంది 9 వ తేదీని సలీంపూరులో అరెస్టుచేసి దేవదాసుగారు తప్ప తక్కిన 12 మందిని ఉప్పుపట్టుముక్రిందను దేవదాసుగారిని మాత్రము పీసలు కొడు 124 పీ సెక్స్ను క్రిందను అరెస్టు చేసిరి. ఈ సంగతి వెల్లడియైనచో వేలకొలది ప్రజలు ప్రోసుపడెవరని వారిని మీరటుచైపును తీసుకొనివెళ్లిరి. వారిని 9 వ తేదీ సాయంకాలము నకు ఢిల్లీలో నెంట్లలు పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకొని వచ్చెవరని యును, 10 వ తేదీని విచారణజరుగుననియును తెలియుచున్నది.

ఈ వార్త తెలియగానే 5000 మంది ప్రజలు సలీంపూరులో చేరిరి. అటుపిమ్మట హిందూస్తాన్ టైముస్పత్రికా సంపాదకుడు సహానీగారి అధ్యక్షతక్రింద కీర్త్యుగాల్వెస్సలో బహిరంగసభ జరిగినది. 8 మంది నెంట్లలు పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకొనివచ్చి రని తెలియగానే సభలోనున్న వారందరను అచటికి వెళ్లిరి. పోలీసు డిప్టీ నూపరీం టెండెంటు నాయకు దేవదయాలగారు కాంక్రముగా పనిచేయుటచే ప్రజలందరను క్రమముగా వెడలిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

9 వ తేదీని 22 మంది వలంటీరులు సలీంపూరు వెళ్లి అచట ఆనాడు ఉదయము 10 గంటలు మోదలు మధ్యాహ్నము 1 1/2 లోగా మహమ్మదు ఉప్పు తయారుచేసిరి. మొదటిసారి చేసి ఉప్పును గ్రామస్థులకు ఉచితముగా పంచివెట్టిరి. రెండవసారి చేసిన ఉప్పును విక్రయించిరి. మూడవసారి చేసిన ఉప్పును మీరటుకును మజిలీకు మగతుకును పంపిరి. అచట కొంతమంది పోలీసువారుగూడ నుండిరి గాని వారేమియును చేయలేదు. (ఫ్రీ ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట రాయబెరిలిలో నొకరిని కాన్పూరులో నొకరిని అరెస్టు చేసిరి

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 9:—రాయబెరిలి మండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి సత్యనారాయణగారిని 9 వ తేదీని రాత్రి 7 గంటలకు రాయబెరిలిలో వారంటుమీద అరెస్టుచేసి తీసికొనిపోయిరి. మరొకరిని అరెస్టుచేయలేదు. (ఫ్రీ ప్రె.)

కాన్పూరులో సత్యాగ్రహమును సలిపినందులకు 9 వ తేదీని పండిత హరిహర వాడ శాస్త్రిగారిని అరెస్టుచేసిరి.

అటూలో పోలీసు డిప్యూటీ నూపరీం టెంకు అంటియా గారే ఆయిద్దరు వలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

అహమదాబాదులో నారీమణులనుగూడ అరెస్టుచేయుట

కుర్నదుబహెను, మృదులబహెను గార్లు అరెస్టుచేయబడిరి

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—అహమదాబాదులో 9 వ తేదీని ఉప్పును అమ్మినందుకు దాదాభాయి నారోజీగారి మనుమరాలు కుర్నదు బహెనుగారి కోటిశ్వరుడను అంబాలాలు సారాబాయిగారి కమాతయగు మృదులబహెను గారిని అరెస్టుచేసిరి. (హిం. ప్ర. వి)

నేటు జమనాలాలు బజాజుగారు థానా చెరసాలలో నుంచుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 9:—నేటు బజాజుగారిని థానా చెరసాలలో నుంచిరి. బజాజుగారి భార్య నేడు బొంబాయి వచ్చిరి. ఈమె థానా వెళ్లి బజాజుగారిని చూచెదట.

బొంబాయిలో యిద్దరు వలంటీరులను అరెస్టుచేయుట

9 వ తేదీని యిద్దరు వలంటీరులు ఉప్పునుతీసుకొని వెళ్లుచుండగా వారిని అరెస్టుచేసిరి.

స్త్రీలుగూడ ఉప్పును అమ్ముట

వెనుక బరోడా దివానుగానుండిన మానుభాయి మెహతాగారి కమాత మున్నగు స్త్రీలు గూడ 9 వ తేదీని బొంబాయిలో ఉప్పును అమ్మిరి.

ఢిల్లీలో యిద్దరు స్త్రీలు గూడ అరెస్టు చేయబడిరి

శ్రీమతి నత్యవతి దేవిగారిని శ్రీమతి పార్వతీదేవి

గారిని గూడ అరెస్టుచేసిరి

ఢిల్లీ, ఏప్రిల్ 9:—9 వ తేదీని సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు తేజపత్రికా డైరెక్టరు లాలాదేశ్బంధుగుప్త, కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు లాలా శంకరలాలు, వారిష్టరు ఎఫ్. హెచ్. అస్సారీ, చమనలాలు బాడిష్టరు అసఫానీ, దేవదాసుగాంధీ, శ్రీమతి సత్యవతిదేవి, శ్రీమతి పార్వతీదేవిగార్లు మున్నగు ముద్ర సిద్ధనాయకులు 20 మంది ఢిల్లీనుండి బయలుదేరి సలీంపూరు వెళ్లిరి. వారి నందరిని అరెస్టు చేసిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు

9 వ తేదీని యిద్దరిని అరెస్టుచేయుట హెచ్చుమంది మహమ్మదీయులు వలంటీరులుగా చేరుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—పార్లమెంటు కాలిగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి సోమనాథేశ్వరుగారిని 9 వ తేదీని విదేశ ప్రస్త్రములను తగులబెట్టినందులకు నిన్ను అరెస్టుచేసిరి.

పీల్లీ పార్లమెంటు వలంటీరు మత్వరలాలు 9 వ తేదీని అహమదాబాదు అందరిలో ఉప్పు అమ్ముచుండగా అరెస్టుచేసిరి.

బొంబాయిలో మిక్కిలి హెచ్చుమంది మహమ్మదీయులు వలంటీరులుగా చేరిరి. కార్మికులుగూడ చాలమంది చేరిరి. తమకు కరువేరుగా దినములు నేర్పరుపవలెనని మహమ్మదీయులను కార్మికులుగూడ కోరిరి. ఒకరోజున ప్రత్యేకముగా మహమ్మదీయులు మరియొకరోజున ప్రత్యేకముగా కార్మికులను సత్యాగ్రహమున సలిపెదరు. (ఫ్రీ ప్రె.)

నేడు 200 శాంతినియెనుకులు సత్యాగ్రహముచేసిరి

స్త్రీలదళమునకు నిర్మలదేవిగారు నాయకురాలు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:—నిన్ను రాత్రి నిర్ణయింపబడినట్లు నేడు 200 సత్యాగ్రహదళములు సముద్రతీరమునందు విజృంభించి ఉప్పునీళ్లు తెచ్చి ఉప్పుచేసిరి. అందులో ఒకదళము నిర్మలదేవిగారిచే నడుపబడెను. ప్రతిరోజు క్రొత్తకాంతిపైసలను పంపవలెనని యుద్ధాలోచన సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. మొదటిరోజున 10 మాత్రమే సత్యాగ్రహము గావించిరి. రెండవరోజు 50 మంది, మూడవరోజు 100, ఈ రోజు 200 మంది క్రొత్తకాంతిపైసలు సత్యాగ్రహము చేయుటకు పంపబడిరి. కాసనోల్లంఘనముచేయువారిసంఖ్యను పెంచుటకు యుద్ధాలోచన సంఘమువారిట్లు నిర్ణయించిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

మహాత్ముని అరెస్టు చేయుదురను వదంతి

జలాలాబాదు, ఏప్రిల్ 10:—గాంధీజీని అర్ధరాత్రికే అరెస్టు జేయుదురను వదంతి వ్యాపించుటచే రాత్రంతయు యిచట అలజడిగనుండెను. మోటారుబసులును, కాటరులు తిరుగుచుండెను. తిరిగి జలాలాబాదు దండొడ్డంతయు 18 మైళ్లు సందడిగనుండెను. జలాలాబాదు ప్రజలు నవసారికోయి రైలుస్టేషనువద్ద వేచియుండిరి. ఏమిజరుగునాయని వేచియున్నారట. (ఫ్రీ ప్రె.)

మదరాసులో సత్యాగ్రహము

ప్రకాశంపంతులుగారి విన్నపము

మచిలీపట్నం, ఏప్రిల్ 10:—జి. ప్రకాశం పంతులు గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—

మదరాసులో ఉప్పుపన్ను నిరోధము 13 వ తేదీన ప్రారంభించుటకు నిశ్చయింపబడెను. అవసరమగునపు డిడివర కన్నుడును మదరాసు వెనుకబడియుండెను గాని ఊరుకొనలేదు. ప్రచారకులును దేశభక్తులును స్త్రీపురుషు లెల్లరను శాంతిసైన్యమున చేరగోరుచున్నాను. ప్రజలు ధనసహాయము చేయవలెను. ఇది మనకు పరీక్షాపయయము. మదరాసు 7 తిది తీరవలెను. (తం. తి.)

మూర్ఖరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

సూరతులో బహిరంగసభ

పౌరులు దృఢప్రతిజ్ఞ నొనరించుట
సూరతు, ఏప్రిల్ 9:—ఈ సోమవారమున సూరతులో మిక్కిలి గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. దొరతనము వారు నాయకుల నందరిని అరెస్టుచేయుచుండుటచే యీ అహింసా సమరమున పట్టుకలతో కొనసాగింపవలెనని వారందరూ దృఢప్రతిజ్ఞ వ్రేసినవారైరి. న్యాయపక్షమునకే విజయము నొనరునని భగవంతుని ప్రార్థించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కథియవాడువారికి మహాత్ముని సందేశము

ధోలీరానుండి అటుకు మహాత్ముని సందర్శింపవచ్చిన వలంటీరులచే మహాత్ముడు సందేశమును పంపుట
సూరతు, ఏప్రిల్ 8:—“ధోలీరా ఉప్పు కాలువ కడ జరుగుచున్న చర్యలు మిక్కిలి దుస్సహముగా నున్నది. వలంటీరుల పిడికెల్లలోనున్న ఉప్పును బల వంతమున లాగుకొనుట మిక్కిలి మోటుతనముగా నున్నది. పోలీసువారి రెంతదౌర్జన్యమును చూపినను గూడ వలంటీరులు అహింసా ధర్మమును వదలగూడదుగాని శక్తియున్నంతవరకు ఉప్పును వారికియ్య గూడదు. ఆ ప్రాంతమునందలి ప్రజలందరుగూడ వెంటనే సమిష్టి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను. కథియవాడు న్యాయవాదులుగూడ నిపుడైన సత్యాగ్రహమున చేరదగును. ఏలననగా న్యాయవాదులగు మహిళలు కొఠారీ, అమృతలాలు నేటుగార్ల నిద్దరిని ఉద్యోగులు అరెస్టుచేసి చెరసాలలకు పంపిరి. పులుచందు భాయిగారినిగూడ అరెస్టు చేసిరని నాకిప్పుడే తెలిసినదిగావున నిక విద్యార్థులును న్యాయవాదులును యెంతమాత్రమును వెనుదీయ గూడదు” అని మహాత్ముడు సందేశము నంపెను.

మహాత్ముడు అన్ని రాష్ట్రములకును వెళ్లదలచుట

మహాత్ముడు సూరతునుండలమున సంచారము
చేయదలచుట

సూరతు, ఏప్రిల్ 8:—ఈ సెల 13-వ తేదీనుండి మహాత్ముడు సూరతునుండలమున సంచారముచేయు ననియును అటుపిమ్మట ఏరాష్ట్రమునకైన తాను వెళ్లవలసిన అవసరము కలిగినచో వెళ్లవనియును రూఢిరాత్త తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

సారాదుకాణములవద్ద

విక్రయనిరోధము

మహాత్ముడు స్త్రీలను పంపదలచుట

సూరతు, ఏప్రిల్ 9:—ఈ సెల 13-వ తేదీముదలు సారాదుకాణములవద్ద విక్రయనిరోధము (పిక్ఎటింగు) ను పలుపు నిమిత్తము స్త్రీలను పంపుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

అహమదాబాదులో 100 మంది వలంటీరులు
చేరుట

చాలమంది మహమ్మదీయులుగూడ చేరుట

అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 9:—అహమదాబాదులో 100 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వీరిలో చాలమంది మహమ్మదీయులు గూడ నున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

అటులో ఉప్పుతీయుట

చాలమంది స్త్రీలు నేడుగూడ ఉప్పుతీసిరి

అహమదాబాదు, ఏప్రిల్ 9:—9-వ తేదీనగూడ చాల మంది స్త్రీలును పురుషులును వచ్చి పుప్పుతీసిరి. అసాదు మహాత్ముడు భీమరథులో నుండెను. ఆ. ప్రెస్.

భీమరథులో మహాత్ముడు ఉప్పు తీయుట

4000 మంది ప్రజలు వెళ్లుట

వారిలో 500 మంది స్త్రీలుండటము

భీమరథు, ఏప్రిల్ 9:—భీమరథులో వలంటీరులు భిక్షువులను ధరించిరి గాని లంగోటిలను మాత్రమే పెట్టుకొని యుండలేదు. 9 వ తేదీని కొద్దిగా ముట్టు క్రమియుండెను. రామదాసు గాంధీగారి స్థానమున అతనిసోదరుడగు మణిలాలు గాంధీగారు నాయకత్వము వహించిరి. అచట 325 మంది వలంటీరు లుండిరి.

మణిలాలుగారు తెలిపిన విషయములు

“ప్రత్యేకముగా నావెంట 100 మంది వలంటీరు లున్నారు. 7 వ తేదీని నేనిచటికి వచ్చి నాయకత్వమును వహించిన పిమ్మట మేము చాల ఉప్పును తీసియు చేసియు చాలవోట్లు విక్రయించితిమి. నేను వచ్చినపిమ్మట మరల పోలీసువారి కెట్టి నిరోధమును కలిగింపలేదు.

ఇచటనున్న పల్లములో మేము గట్టుపోసి మడులు కట్టెదము. పోటుకేర నీరు వానిలోనికి వచ్చి నిలుచును. ఆ నీరు ఎండకు యిగిరిపోయి ఉప్పు తయారగును. భీమరథులోను బుడియాలోను మేము ఉప్పును పంచిపెట్టితిమి. బుడియావారు గూడనిచటికి వచ్చి మామూలురీతిని ఉప్పుచేసిరి. పశుప్రభునీటిని మరిగించి గూడ ఉప్పుచేసిరి సూరతు వలంటీరులలో కొందరిని వోల్టాకు పంపిరిని. రైసెన్సు లేకుండ ఉప్పును చెంతనుంచుకొనినవారి నందరిని పోలీసు అరెస్టుచేయవలెననిగాని బలవంతముగా వారిచేతులలో నున్న ఉప్పును తీసికొనగూడదు. అది చాల అక్రమము” అని మణిలాలుగారు నుడివిరి.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మహాత్ముడు 8 గంటలకు రావలసియుండెనుగాని 50 నిమిషములు ఆలస్యముగా వచ్చెను. అప్పటికి సూరతుకాంతి బాగుగా వ్యాపించెను. మహాత్ముడు వేదికపైకిరాగానే ప్రజలు మహాత్మునిపై పుష్పములనుచల్లెరి. వారి కేరములనుపమర్చించిరి. మహాత్ముడు మండహాస మొనరించుచు వేదికపై గూర్చుండెను. ప్రభుత్వమువారు చట్టము ననుసరింపకుండ చిత్తము వచ్చినట్లు శిక్షలు వేయుచున్నారని మహాత్ముడు నిరసించెను. 9 క్వి గంటలకు ఉపన్యాసము ముగిసినది. మహాత్ముడు వెంటనే ఉప్పు తీసెను. పిమ్మట నందరూ అప్పుతీసిరి. పిమ్మట మహాత్ముడు సూరతు వెళ్లి అటనుండి 9 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు దండి వెళ్లెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

భీమరథులో పోలీసు

పటేలు స్త్రీలపేర్లను వ్రాసికొనుట

9 వ తేదీ ఉదయమున భీమరథుకు మహాత్ముడు రాక పూర్వము ఒక పోలీసు పటేలు (పార్సీబాతీయుడు) అచట ఉప్పు తీయుచున్న స్త్రీలపేర్లను వ్రాసికొనుచుండగా ఆ గ్రామముడేమగు ఖియా అనునతడు సభలో నున్నవారిలో నా విషయమును తెలిపి ఆ పటేలుగూడ నచటనే యున్నాడని తెలిపెను. అందరూ ఆ పటేలును చూచుటకు లేచిరి గాని మరెట్టిదోచరయును కలగలేదు.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

“నాయకులను అరెస్టు చేయుటలన ప్రభుత్వమువారు మన శక్తిసామర్థ్యములను పరీక్షింప వారంభించిరి. ఇంతటి కార్యములనల భారతీయులు భయపడువారు కారని మీరు స్పష్టపరచవలెను. ఇట్లు నాయకులను అరెస్టు చేయుచున్నారను వార్తలు విస్తారముగా వచ్చుచుండుటచే నాకు ఆపరిమితమున సంతోషము కలుగుచున్నది. ఏలనగా వీనివలననే మనకు స్వరాజ్యము రాగలదు. మీరు నిర్భయముగను ధైర్యముగను ఉప్పుతీయవలెను. మీరు ఈ యుప్పునే వాడవలయును గాని దొరతనమువారి ఉప్పును వాడగూడదు. సారాదుకాణముల వద్దను, విదేశీవస్తువులదుకాణముల వద్దను స్త్రీలు విక్రయ నిరోధమును కలిగించుచుండవలెను” అని మహాత్ముడు నుడిచెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

న్యాయమూర్తి పేజిగారు

రంగూను ప్రధానన్యాయమూర్తి ఛార్జి పుచ్చుకొనుట
రంగూను, ఏప్రిల్ 9:—న్యాయమూర్తి పేజిగారు సత్సమేతుడై నేటి ఉపయ ఉదయం రంగూను చేరిరి. 11 గంటలకు హైకోర్టులో 9 మంది జడ్జిల ఎదుట రాజభక్తి ప్రమాదముగావించి రంగూను హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి ఛార్జి పుచ్చుకొనిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

మణిలాలు కొఠారీగారి ప్రకటన

మరల 5వ మంది వలంటీరులు అహమదాబాదు

నుండి వచ్చాడు వచ్చుట

(7 వ తేదీని వచ్చాడునుండి పంపబడిన యీ తెలివార్తను వచ్చాడు ఉద్యోగులు నిలిపివేసినందున యిది ఆలస్యముగా చేరినది)

వచ్చాడు, ఏప్రిల్ 7:—6 వ తేదీని మణిలాలు కొఠారీ గారును మరల 5వ మంది వలంటీరులును వచ్చాడునుండి బయలుదేరి వీరాంగంచేరగానే వారిని అరెస్టుచేసిరి. నిన్ననే యీవార్తను దోలీరాలో అమృతలాలు నేటుగారిని ఆతని జట్టులోని వలంటీరులను అరెస్టుచేసిన వార్తయును గూడ తెలిసెను. నిన్న రాత్రి వచ్చాడు శిబిరమునందును సగరమునందును బహిరంగ సభలు జరిగెను. అరెస్టుచేయబడినవారి నందరిని ప్రకంపించిరి. కొఠారీగారికి శిక్షవేయబడిన వార్తగూడ నిన్న 6 వ తేదీరాత్రి యే తెలిసినది. తక్కిన 5వ మంది వలంటీరు యొద్దయున్న ఉప్పును తీసుకొని వారిని వదలివేసిరి.

మరియొక జరవచ్చుట

ఈ వార్తతెలియగానే అహమదాబాదునుండి మరల 5వ మంది వలంటీరులు అర్జునలాలుగారి నాయకత్వముక్రింద నిన్న రాత్రికి వచ్చాడు వచ్చిరి. వారు నేడు 7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రైయిసులో కథియవాడు పుష్పపట్టుకొని వాచ్చాడునుండి వెళ్లిరి.

కొఠారీగారి ప్రకటన

నా భార్య యిటీవలనే మృతినొందుటచే అసంఖ్యాకుల నా మిత్రులు నాకుతంతివార్తలను లేఖలనుపంపియున్నారు. వారి కందరికిని నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. ఇట్టి అపకలిగినను గూడ నేను సత్యాగ్రహమున పాల్గొనగల్గుటకు తగిన మనశ్శాంతిని భగవంతుడు నాకునుగ్రహించినందులకు నేను వందనకేతముల నర్పించు చున్నాను. భారతదేశీయులందరూ యీవిషయమును యమన సాంఘిక వివాదములు మున్నగు నితర విషయముల నన్నిటిని విడనాడి దేశీభవించి విజయమును సమకూర్చు గోరెదమ అని సబర్బత్తీ చెరసాలకు పోవెనున్నపుడు కొఠారీగారు తెలిపిరి.

రెండు సెలవరకును విదేశపు బట్టలను తెప్పించును అని 7 వ తేదీని వచ్చాడు వర్తకులు ప్రమాము చేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

* * * * *

జలల్వారులో బహిరంగసభ

తాలూకావారికి విజ్ఞప్తి

జలల్వారు, ఏప్రిల్ 10:—“జలల్వారు తాలూకా లోని అన్ని గ్రామములవారును ఉప్పును తయారుచేయవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగులను బహిష్కరింపవలెను” అను తీర్మానము ఆ సభలో నామోదించబడెను.

వలంటీరుల ఆహారము

మహాత్ముడు బాతీయవారమునందు నిర్ణయించిన ఆహారమును వలంటీరులు సంప్రీతితో నేర్తుజించుచున్నారు. ఎవరును ఎట్టి ఆక్షేపములను చేయకేదు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

తమిళనాడునకు బొంబాయి వలంటీరులు వచ్చుట

మదరాసు, ఏప్రిల్ 10:—బొంబాయిలోనున్న దాక్షిణాత్యులలోని ప్రధమవలంటీరుడగు శేపురయ్యును బొంబాయి ఎక్స్ప్రెసులో వచ్చురు. వీరిని స్వేచ్ఛవచ్చు సన్మానించి సాయంకాలము తిలకు ఘాటులో 5-15 గ. సభ జరుపుటకు ఏర్పాదులు జరుగుచున్నవి.

వెద్దాపురం డి॥ మునసబువారి

కోర్టులో

O. P. 30/1930.

పిటిషనరు:—సురభి సముద్రాల్లమ్మ

యీపిటిషనరు ఆమె భర్త అయిన సురభి అప్పల నరసయ్యగారు చనిపోయినందు సదరు అప్పలనరసయ్యగారి (Oriental Government Security life Assurance Co., Ltd. Bombay)లో వేసిన Policy నెం 141630 కు తాలూకు సొమ్ము రు. 1444-4-0లు రాబట్టుకొనుటకు Succession Certificate తీసుకొనుటకు పిటిషను దాఖలుచేసినది. గతక ఆక్షేపాలు పున్నవారు సదరుకోర్టుకు 14-4-1930 తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు హాజరయి ఆకోర్టువారిలో తమ ఆక్షేపాలు మనవిచేసుకొనిరి.

మకాం పెద్దాపురం
24-8-1930

నేట్టుమి సూర్యారావు
పిటిషనర్ ప్లీడర్

సత్యాగ్రహ ప్రస్థానము-బెజవాడ

(ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

సం దాంధ్రదేశముంతయును పరమోత్సాహభరితమై యొప్పుచున్న విభజన సత్యాగ్రహ దళ ప్రస్థానములు నిపు యు చేయుచున్నవి. సత్యాగ్రహ నాయకులు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఏప్రిల్ 9 వ తేదీని దేశమనందంతటను సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలయునను నాజ్ఞను చేసినారు. వారి ఆజ్ఞ ప్రకారము కృష్ణానది గూర్చి మండలములందు 9 వ తేదీ ప్రారంభమునందు సత్యాగ్రహ దళములు బైలుదేరినవి. విజయవాడయందు ఆంగ్లరత్న భవనము నుండి గంపలగూడెం కుమారరాజుగారి నాయకత్వముక్రిందను సత్యాగ్రహదళము బయలుదేరినది. ఆదళమునందు 11 భటులు గలరు. హిందూస్థానీ సేవాదళము పంపిన సేవాదళముఖమునందు బ్యాండును వాయిచుచు సత్యాగ్రహులకు పరమోత్సాహమును కలుగజేసినది.

సత్యాగ్రహ సైన్యము జాతీయ పతాకములను ఖడ్గర దుస్తులను, ఖడ్గర టోపీలను ధరించి కాంతిసైన్యము స్వరూపము నీడెను. నాయకుడు కొట్గిరి వేంకటకృష్ణారావుగారు కాంతి సైనికుని వేషమును ధరించి నలంబితే సంచించి ధరించి కాంతి సైనికుని చిహ్నముగ నిలబడెను. వారివెనుకను ఇద్దరిద్దరి చొప్పున కాంతిసైనికులు వరుసలు దీర్చి నిలువబడిరి.

డాక్టరు ఘంటసాల సీతారామకర్మగారు వారి కుమార్తె ద్వారా నాయకునకు పూజావరమును మంగళహారతులను సమర్పించి కర్పూరవీర జనమును సమర్పించిరి.

సత్యాగ్రహదళము బయలుదేరుటకు పూర్వము శ్రీ నాగేశ్వరరావు, ప్రకాశం, కాశ్యపరావు, సీతారామకర్మగారు సత్యాగ్రహులను, వారి విధులను గురించియు, నేమను గురించియు సుపదేశములను చేసిరి. శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఈ క్రిందివిధముగ చెప్పిరి.

సోదరులారా!

నేటిదినము విజయవాడ చరిత్రయందును భారతదేశ చరిత్రయందును, ప్రపంచచరిత్రయందును పుణ్యదినము. భారత దేశము స్వాతంత్ర్యంపాదనమునకై కాంతిసమరము నారంభించినది. విజయవాడ గత కాలమునందు ఎన్నియో ఘోర యుద్ధములను పండర్పించి యున్నది. స్వదేశీయులను పరదేశీయులను విజయవాడ రంగమునందు ఎన్నియో రక్తపాతములమైన యుద్ధములను జేసికో మనము నిర్ణయింపజాలము. భారతయుద్ధనాయకుడైన విజయము ఇంద్రకీలపర్యాయునందు శ్రీకృష్ణ సంహారమునకై చిరకాలము తపస్సుజేసిన ఇతిహాసమును విజయవాడయందలి ఇంద్రకీలపర్యాయుని స్మరింపజేయుచున్నది.

మహాసంగ్రామములతో దుఃఖివేదనల సమభవించిన ప్రపంచమనందు కాంతియుగమును స్థాపించుటకై నేడిచటనుండి బయలుదేరుచున్న సత్యాగ్రహదళము పూజకొనుచున్నది.

మహాకూరులవంశమునందు జనించిన శ్రీగృహలగూడెం కుమార రాజుగారు కాంతిచిహ్నములతో సత్యాగ్రహదళమునకు నాయకుడై విజయమును సమకూర్చుటకు పూనుకొనియున్నారు.

ప్రపంచమునందు మానవుల ప్రయత్నము లన్నియును యుద్ధానాశనమునకును సుఖసంపాదనకు నకనూ వినియోగపడుచున్నవి.

మానవులు చేయు సరలప్రయత్నములకు నిదియే ఫలము. ఎవ రేమి పనిచేసినను ప్రయోజనము దుఃఖి నశము సుఖసంపాదనము.

ప్రపంచము పరపీడనములను సుఖము గలుగజేసి భ్రమపడి పరదేశీయుల విజయమునకును పరపీడనమునకును పూనుకొనియున్నది.

క్రైస్తవీకులు అఖండమై లోకవ్యాప్తమైన మహాసామాజ్యమును సృష్టించినది. కాని ఆత దీరలేదు. పరపీడనములను సుఖము గలుగజేసిన విధము క్రిటిఫై సామ్రాజ్యచరిత్రము నీడెము చేయుచున్నది.

లోకమునందు సుఖముకీ త్యాగములను గల్గును గాని సంపీడనములను గలుగజాలదు. ప్రపంచమునందలి సుతకులు మోక్షముల జీవితములు పురాణేతిహాసములు ఈపరమధర్మములనే బోధించుచున్నవి.

గాంధీమహాత్ముడు ప్రపంచకాంతిని భారతస్వాతంత్ర్యమునకు ఈపరమధర్మములనే బోధించుచున్నాడు.

మార్చి 12 వ తేదీని గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహప్రస్థానము నేటికి పరిపక్వమైతి. నేడు సత్యాగ్రహప్రస్థానమునకు పూజకొనిన సత్యాగ్రహుల లందరును గాంధీమహాత్ముడు నిరంతరమును బోధించుచున్న అహింసాధర్మమును గమనింపవలసి యుండును. ఇదియు దౌర్జన్యమును ప్రదర్శించినను కాంతిసైనికులు దౌర్జన్యమును ప్రదర్శింపక సత్యాగ్రహమును గలిగి ప్రపత్తింపవలసి యుండును. దౌర్జన్యమునకు రికాలమునుండియును అలవాటుపడిన ప్రభుత్వము దౌర్జన్యమును ఉపయోగించుట సహజము. గతించిన ఆదివారమునాడు

చెన్నై పురియందు ప్రజలు సత్యాగ్రహప్రస్థానమును చేసినపుడు 40 మంది ఆశ్వికభటులు, ఫిరంగుల మోటుబండి, 20 మంది సైనికులు దళమువెనుకను వారి బాహుబల ప్రదర్శనమును జేయుచు బయలుదేరిరి. కాని దౌర్జన్యము సంప్రాప్తము కా లేదు. దౌర్జన్యసాధనములను విశ్వసించెడి ప్రభుత్వము దౌర్జన్య సత్యము నకు బాధ్యత వహించ వలసింప వలె నీ యున్నది. దౌర్జన్యమును విశ్వసించని సత్యాగ్రహులు దౌర్జన్యమునకు బాధ్యతను వహింప జాలరు. ఇప్పటికైనను క్రిటిఫై ప్రభుత్వము ఈ పరమధర్మమును గ్రహించి, దౌర్జన్యప్రయోగము నాపుటకు ప్రయత్నించుట క్రిటిఫై సామ్రాజ్యతత్వమునకే కాక ప్రపంచతత్వమునకును ప్రయోజనకరముగను. సత్యాగ్రహులు దౌర్జన్యరహితమైన సంరంభమును జేయుటకు శివభము చేయుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహయాగ మితత్వమును లోకమునకంతటను వెల్లడిచేయుచున్నది. కాంతిసంరంభమునందు గాంధీమహాత్ముని కింతవరకును విజయము గలిగినది. మందును గలుగజాలదు. భారతీయేతిహాసముల సంస్కారములు కాంతిసంరంభమున కనుకూలముగ నున్నవి. పరమేశ్వరుడు నేడు సత్యాగ్రహులు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహప్రస్థానమును జయప్రథముగ సాగించి కాంతిసైనికులను గాహుటకు వేడుచున్నాను.

సోదరులారా!

మీరందరూ సత్యాగ్రహదీక్షాపరాయణులై సకలభయములను బడయుటకు భగవంతుడు అనుగ్రహించుగాలి!

రాయపురం ఆసుపత్రి:—రాయపురం ఆసుపత్రి యందు చికిత్సబడయు రోగుల ఉపయోగార్థమునగాను నొసగబడిన యీక్రింది పత్రికల ప్రతులను ప్రైవేటు సూపరింటెండెంటు కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినట్లు తెలియజేయుచున్నారు. “మద్రాసు మెయిలు” “హిందూ” “స్వరాజ్య” “జప్తి” “ఆంధ్రపత్రిక” “దావిడన్” “స్వదేశీమిత్ర” సచిత్రవార్తపత్రిక.

మద్రాసునందలి మరణసంఖ్య:—గత 5 వ తేదీకి అంతమైనవారమందు మద్రాసులో సంవత్సరము సగటున వెయ్యింటికి 40 మరణములు సంభవించెను. ఇందుకు ముందు వారమున వెయ్యింటికి 44, 2 మరణములు సంభవించెను. స్త్రీలకు 30 నుండి 35 లెను. వారిలో 7 మంది చనిపోయిరి. కాలాహారములన 1, యెం తెలివ జ్వరములన 6, నులేరియావలన 5, యివర జ్వరములన 42 మరణములు సంభవించెను.

రాకపోకలు:—సర్ సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యగారు రాజ్ పుత్ర కనివారము ఉదయమున పాటియాలాకు వెళ్లెదరు.

గౌ. హెచ్. జి. స్టాక్సుగారు నిన్న రాత్రి గుత్తిని, డి. బి. అప్పారావు పిళ్లగారు పేటూరుకును, మేజరు పేలుగారు ఉడకనుండలమునకును, రా. బి. సి. యన్. రత్న సభాపతి మొదలయూర్ యం. యల్. సి. గారు కోయంబుత్తూరుకును, మేజరు అండర్ సెనుగారు విశాఖపట్టణం, మెడికల్ కాల్జీ ప్రిన్సిపాలు వాల్తేరుకును వెళ్లిరి.

ఘోరమయిన అగ్నిప్రమాదము

సింగరేణి కాలియల్లో 8 తేదీనుద్ధాహ్నము గంభీరమైన అగ్నిప్రమాదమునకు గురైనది. యెబదివేల రూపాయల ఖర్చుగల కల్వయన్ను, ఘోరము 10 నుడిసెలన్ను కాగినవి. కాలయింకంజేసి వారు రబ్బరు పైపులవేసి చల్లార్చుచున్నారు. కాని పడిపోజాలవరకును చల్లారునట్లు తోచదు. ప్రక్కన వున్న కల్వనర్తకులు చాలా భయపడుచున్నారు.

(ఒకవిలేఖరి)

సూరంపూడి శ్రీహరిరావుగారు

రైల్వే ప్రయాణికుల సౌకర్యముల కొరకై పని చేయుచున్న శ్రీయుత సూరంపూడి శ్రీహరిరావుగారు యీ దినం వుదయం మెయిలులో మద్రాసు వచ్చినారు. 12 వ తేదీని మద్రాసులో వారి కన్నక 870 త చందా నమూనా చేయించుట, యిచట మాడుదినములు గలదు. వారివిద ప్రస్తుతం పదికేసులున్నవి. వారి యుద్ధయమునకు సహాయకు నుద్దేశము కల వారు యెవరయినా ధనసహాయము చేయవలయు కొన్నయెడల వారికి ఆంగ్లప్రతికాఫీసులో యివ్వవలసినదని కోరుచున్నారు.

బహిరంగసభ:—మద్రాసు యువజన స్వాతంత్ర్య పక్షము యజమాన్యమున కేపుతాయంకాలము 5.30 గం. మాలై యందలి గంధీనమందు మహాత్మాగాంధీగారి సత్యాగ్రహోద్యమమును బలపరచుటకును నిర్బంధితులైన నాయకుల నభినందించుటకు శ్రీయుతులు వి. యల్. కాశ్యపి, డా॥ పి. యన్. భావ్యంకెట్టి, వీ. నుబహ్మణ్యం, తిరువేగడంగయ్యను యితరులను ఉపన్యసించెదరు. కేపు ఉదయము 7-30 గం. విదేశవస్త్రములు ప్రోగచేయుటకు జాతీయగీతములను పాడుచూ ఉరేగింపు నెం. 186 దేవరాజుమొదలి వీధినుండి ప్రారంభమగును.

హిందీదర్శితులు

రాష్ట్రభాషావికారద పరీక్షయన, ప్రచారక పరీక్షయను యీనెల 15 వ తేదీనను, 18 వ తేదీనను ప్రారంభమగును. ప్రచారక పరీక్ష వెనుక ప్రకటింపబడినట్లుగా 22 వ తేదీని ప్రారంభము కాజాలదు. ఈపరీక్షలకు యీక్రిందిస్థలములు పరీక్షాస్థలములుగా నిర్ణయింపబడినవి. అభ్యర్థులు ఆయా నెంబరులందు హాజరుకావలెను. పరీక్షాస్థలములు (1) ఏలూరు (2) బెజవాడ (3) నెల్లూరు (4) మద్రాసు (5) చిత్రూరు. (6) మంగుళూరు.

ఆదోనియందు జాతీయవారము

ఆదోని, ఏప్రిల్ 6:—గత 6 వ తేదీని ఉదయము 9 గంటలకు ఖాదీ ప్రచారకసంఘ సభ్యులును, మరొకరింద ఉత్సాహవంతులగు విద్యార్థులను ఉరేగుచూ జాతీయవారము యొక్క ప్రాముఖ్యతయు ప్రజలెల్లకు కద్దరు దీక్ష గైకొనవలెననియు, ఆనాటి మధ్యాహ్నము జరుగు సభకు ఎల్లరు హాజరుకావలెననియు తెలుపునట్టి కరపత్రములను పంచివెట్టిరి. మధ్యాహ్నము సభ జరిగెను. మహాత్మా గాంధీగారి పవిత్ర సందేశము సభలో చదువబడినది. సాయంకాలము సమయమున కద్దరు అమృతబడినది. 7 వ తేదీని మాడ కద్దరు యింటింటికి గొంపోబడి అమృతబడినది. కద్దరు అమృతము బాగుగ జరిగెను.

శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారు

విక్లానుఖైదీగా మార్చబడిరి

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 9:—శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారు వి. క్లానుఖైదీగా పరిగణింపబడుటకు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు సోపానముల తెలియుచున్నది.

నల్లజెండాపై దీనిని వి. తరగతిలో చేర్చుకొనుట

మద్రాసు జైలులో నున్నటువంటి నల్లజెండాపై దీనిని శ్రీయుతులు నల్లూరు రామారావు, బాబ్బా వెంకటేశ్వయ్యగారు వి. తరగతిలో చేర్చుకొనినది తెలియుచున్నది.

“నల్లజెండా కేసు-సత్యసాధని విమర్శ”

ఒకనవరణ

పై శీర్షికక్రింద ఈనెల 4 వ తేదీన ప్రచురింపబడిన “సత్యసాధని” వార్తలలో “సత్యసాధని” యనుటకు బదులుగ “సమదర్శిని” యని పొరబాటున ప్రచురింపబడినది. శీర్షికయందు క్రింద ప్రచురింపబడిన వార్తలలో నొక చోటను “సత్యసాధని” యనుపదముగలదు. క్రిందవాదబడిన వార్తలలో మాత్రము కొన్ని తావుల ప్రమాదవశము “సమదర్శిని” యను పదము ముద్రింపబడినందులకు విచారమును దెల్పుచున్నాము. ఈ పొరబాటు నుగమించి 5 వ తేదీ పత్రికలో అనుబంధము 8 వ పుటయందు సవరణను ప్రకటించెతిమి. యీవార్తను ప్రకటించుటలో “సమదర్శిని” ని వివిధమునను అవమానించునట్లేము మాకులేదని తత్సంపాదకులును, చదువరులును గ్రహించెదరని నమ్మెదము.

సంఘబహిష్కారమునకు 2 ఏండ్లు కఠినశిక్ష

గుజరాతు దేశమున రాను గ్రామములో అహింసాయు లల్లుభాయి పటేలు అను మహాదాసని 880 పెక్కును, 114 పెక్కును ప్రకారము అరెస్టు చేసిరి. బోర్డులో నూతనముగ నియమింపబడిన మహమ్మదీయ రావణియా-లిద్దరికి కుమ్మరి వాండు కుండలముగా వాటిని తిరిగి తీసికొనునట్లు ప్రోత్సహించి ప్రభుత్వోద్యోగులను సంఘబహిష్కార మొనరింపజేసే విధించి రిని కేసు తేలి డెను. కుండలు కొన్న డబ్బుగూడ తిరిగి ఇవ్వలేదని ఫిర్యాదు చేసిరి. ఇచ్చిరా లేదా యని రుజువుచేయుటకు కుమ్మరివాండ్రను సాక్షులుగ పిలువలేదు. తన్ను యెడోరీతిగ అరెస్టుచేయవలెనని యాశ్చర్యము పుడేరు వెట్టిరి. కాన వాదించ దలచుకొన లేదని మద్రాసు చెప్పెను. మద్రాసుకి చెందిండ్లు కఠినశిక్ష రూ 500 జరిమానా లేదా 4 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడినది.

భారత నారీమణులారా!

మహాత్ముని వ్యాసము

మహాత్ముడు తన యుగయుగినిగా పత్రికలో ప్రకటింపబడుటకు యాశించి వ్యాసమును పంపెను.

స్త్రీలు మన్యపాననిషేధమునకు విదేశవస్త్ర బహిష్కరణమునకు కృషిచేయుటకు యున్నది ఈ పదునవ్యయమునందు సోదరీమణులు చారుచుది చేయవలెనని తన తన పదునవ్యయమును ఇది కుభుమకమై చిన్నునియే నామతము. ఉప్పును నిరాకరణోద్యమము స్త్రీలు చిత్తావృత్తియముగా నుండవలెను. కాని, వారు యాయుధ్యమనునది నీనున్నతైతనుశక్తిని వినియోగించుటల జల్లేదుదాదికారక బంగారు నాగళ్లతో భూమి దున్నుటల నుండును. ఈ మహాసమరములో జనసమూహము స్త్రీల శక్తిని సాధ్యము అవారు కమై నశించును. వారు చేయవలసిన త్యాగము నకును భరింపగోరుచున్న కష్టములకును యా దౌర్జన్యరహిత యుద్ధమునందు మంచి అవకాశములు కలవు. పురుషులకన్న ఎక్కువ శక్తిని జేయుచున్నది. స్త్రీలు బలవంత పిలుచుట దూషణమైయున్నది. పురుషులు స్త్రీలయొడ జేయుచున్న అపరాధములలో ఇదియొకటి. పురుషులకిన్న స్త్రీయందు పశుబలము తక్కువగా నున్నదనియే దాని అర్థము? బురుగు అనుమాలుకు ఆత్మబురుగు అను అర్థము ఉన్నట్లు యివ్వగా, పురుషులకన్న స్త్రీలు సహసాలము లధికమైయున్నారు. స్త్రీలకు అంతర్యామి ప్రభావము ఎక్కువగా లేదా? ఆమె పురుషులకన్న ఎక్కువస్వార్థత్యాగికాదా? పురుషులకన్న ఆమెయందు సహనము ఎక్కువగా లేదా? ఆమెకు సాహసము ఎక్కువలేదా? ఆమెను విడనాడి పురుషుడు జీవించలేడు గదా? దౌర్జన్యరహితమే మన జీవితధర్మముగా నుండవలసియున్న యీతరగణములో మన భవిష్యత్కాగ్యములయొక్క స్త్రీల యధీశమై యున్నది. మా ఆశ్రమములోని స్త్రీలందరు పురుషులతో వెంబడించవలయునని కోరినపుడు యీ సంగతి నేను సీరపరచుకొంటిని. ఈ సిద్ధాంతము నేను అనేకసంవత్సరములనుండియు నమ్మియుంటిని.

ఈ స్వాతంత్ర్యసమరములో స్త్రీలు నిర్వహించవలసిన కార్యము కేవలము ఉప్పురట్టును నతిక్రమించుట మాత్రమే కాదనియు, ఇంతకన్న ఘనకార్యములు వారు నిర్వహించవలసియున్నదనియు నాయంతర్యామి నాకు పదే పదే చెను. 1921 సంవత్సరములో మద్యనిషేధకాలవద్దను విదేశవస్త్ర విక్రయకాలవద్దను పురుషులచేసిన సాత్వికనిరోధమునకు కొంతకాలము కొంతవరకు మనము తలచినదానికన్న ఎక్కువ విజయముచేసారముండెను. కాని, దౌర్జన్యము పాడమాపుటలకు ఉద్యమము భగ్నుమయ్యెను. నిజమైనకార్యదీక్ష కన్పించవలెనన్నచో సాత్వికనిరోధము తిరిగి ప్రారంభించవలసియున్నది. ఈ సాత్వికనిరోధము చిట్టచివరవరకు దౌర్జన్యరహితముగా నుండినచో ప్రజలకు స్వయంకాలములో మంచి ప్రభావము కలుగజేయుట కది యొక్కటియే దివ్యమైనసాధనము. ఇతరులను మనమె పురుషుల బలవంతము జేసుకూడదు. ధర్మోపదేశముల వల్ల వారి బుద్ధిని మార్చవలెను. ప్రజాహృదయమును వశీకరణము చేయుటకు స్త్రీలకంటె సమర్థులు వేరెవరు లేరు. మత్తుపదార్థములను సారాయిద్రవ్యములను విదేశవస్త్రములను యాదేశములో దిగుచుకొనుటగా నిషేధించుటకు చిట్టచివరకొక కాసనము అమలులోనికి రావలసియున్నది. కాని నిస్సందేహమైన ప్రజాభిప్రాయశక్తి కొంత మనలోనుండి బయలుదేరినచోగాని అట్టి కాసనము అమలులోనికిరాదు. మన్యపాననిషేధము విదేశవస్త్ర నిషేధము యాజాతికి ప్రాజాధారములగుట నిర్వివాదాంశము. మద్యపానము చేయుటలను మత్తుపదార్థముల సేవించుటలను ఆ దురభ్యాసముల కలవాటుపడిన వారు ఆత్మబలము నశించి నీతిబాహుళ్యులగుదురు. విదేశవస్త్రములు దేవేశ్వర్యమును జేరుపురుగువలె హరించును. విదేశవస్త్రముల వల్ల మనదేశములో లక్షలకొలదిజనులు నిర్వాహితులగుచున్నారు. ఈ రెంటివలన యిట్లుగలయై కుటుంబములు పాడగుచున్నవి. ఈ జీవితధర్మముల ప్రభావము యిట్లుండన స్త్రీలకే బాగుగా తెలియును. (తాగబోతులైన భర్తలుగల స్త్రీలు తన యిండ్లలో మద్యపాననిషేధమే పెట్టి సంక్షోభమును కలుగజేయుచున్నదో బాగుగా ఎరుగుదురు. హాయిగా సాగుచున్న కాపురములు పాడగుచున్నవి. మనపల్లెలలోనివారు పనిపాటులలేక పడియుండుట ఎట్టిదో అపల్లెలలోని స్త్రీలకే తెలియును. వర్గాసంఘమువారు లక్షకుంది స్త్రీలకుపని కల్పించిరి. కానిపురుషులలో 10 శేలమందికి మాత్రమే పనికలిగెను. కాబట్టి భారతదేశములోని స్త్రీలొకము యీరెండు వ్యవహారములను ప్రత్యేకసామర్థ్యముతో సాధించెదరుగాక. అట్లు చేసినయెడల పురుషులకంటె స్త్రీలు జాతీయస్వాతంత్ర్యమునకు మహాపకారము జేసినవారగుదురు. ఇంతకు పూర్వము స్త్రీలయందు కనిపించినదని ఆత్మనిశ్చయపూర్వము

మాతృ శ్రీ ఎం. లక్ష్మమ్మమ్మగారు
లిజవలిక్కేటి హిందూ స్త్రీల లక్ష్మీవిలాస
సభ అధ్యక్షురాలు. ఈ సభ రజతోత్సవము
గతవారమున జరిగెను. పూర్వాచారిణులకు
స్త్రీలతరపున వైస్రాయయ్యదత్తగారు
భారమునందేనస్త్రీ యీమె ఒక్కరైయే.
(ప్ర. భా. వీ.)

మేజరు కె. వి. రమణరావుగారు, ఏ. ఎం. ఎస్.

వారి భార్యయు మమతైయు. మచిలీపట్నంలో జిల్లాస్థలముగ నున్నారు
ఉన్న తదిద్యకై కుటుంబసమేతముగ ఇంగ్లాండు వెడలుచున్నారు. (ఎన్. వి. ఎ.)

లను నూతనప్రభావమును స్త్రీలు ప్రదర్శించుటకు యిది మంచి అవకాశము. విదేశవస్త్రములను అమ్మడివారిని కొనెడివారిని కల్లు సారాయిలను అమ్మడివారిని త్రాగెడివారిని స్త్రీలు బ్రతిమాలుకొని ఆదుర్భాసాలములను విడనాడవలసిన దని జేదు కొనినయెడల వారి హృదయములు తప్పక కరుగగలవు. వైతెప్పిన నాలుగురకములవారి యెడలను స్త్రీలు దౌర్జన్యముచేయుదురు నుటకు ఎట్టి అవకాశము ను లేదు. ఇంతప్రకారము గయంత ఆప్రతిహతముగ యీ సాత్వికనిరోధము జరిగిన యెడల గవర్నమెంటువారు ప్రవించియుండజాలరు. ఈ సాత్వికనిరోధమునందు స్త్రీలే ప్రవేశించి ప్రత్యేకముగ స్త్రీలే అధికారము వహించి ఉద్యమమును నడిపించేయెడల ఆతిమనోహరమైనప్రభావము కలిగియుండును. పురుషులసాహాయ్యమును వీరు అవసరమైనంతవరకు గైకొనవలసినదగును. కాని స్త్రీలే సర్వాధికారిణులై పురుషులను తమకు సహాయభూతముగ జేసికొనవచ్చును.

ఈ ఉద్యమములో నేలకొలది స్త్రీలు విద్యావంతురాండును నిరక్షరాస్యులును ప్రవేశింపవచ్చును. విద్యావంతులైన స్త్రీలు యీ ఉద్యమములో పూర్తిగా ప్రవేశించి జనసామాన్యముతో చేతులుకలిపి తమ ఆదర్శభావనలనుమలలను ప్రత్యేక సాత్వికనిరోధము వల్లను నావిజ్ఞాపన ననుసరించి సాహాయ్యము చేయవలెను. కద్దరు ఉత్పత్తి వల్లనే విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము సాధ్యమగునని మీరు కులభముగ గ్రహింపవలెను. ఇక ముందు భారతదేశ మంతటికిని చాలినంత వస్త్రమును ఈ దేశపు బట్టల ఫ్యాక్రీలవారు తయారుచేయుజాలవని విల్లు యజమానులే ఒప్పుకొనగలరు. అనుకూలమైన పరిస్థితులు ఏర్పడినతోడనే మనగ్రామములలో తెక్కలేనన్ని యిండ్లలో ఖద్దరు అవలీలగా ఉత్పత్తి కాగలదు. ఈ పరిస్థితులను ఏర్పరచుటకే మన భారత నారీమణులు ప్రత్యేక బాధ్యత వహించుదుగాక. అనుక్షణము నులుపడికెదరుగాక. గత పదిదినములను నేను గ్రామాదులకుండా నడచివెళ్లి నప్పుడు సందర్భావసరములనుబట్టి తక్కి యొక్క అపారమైన ఉపయోగ మహాత్మ్యము ను గుర్తించితిని. ఈ సంగతి నే నిది వరకు గ్రహించి యుండలేదు. ఈ లక్ష నిజముగా అద్భుతకార్యములను చేయగలసాధనము. 12 నెంబరు నూలును, 4 వడరపు గజములనుగడ్డ చేయుటకు సరిపోవు నంతనూలును, నా అనుచరులు ఆటలాడుచు మాటలాడుచు వారి యింక పనులకు విఘ్నములేకండా వరుకగలిగిరి. సర్వజనాచరణీయమగు విధానముగా పరిగణించుటకు ఖద్దర పరిశ్రమ అప్రతిహతమైనది. వైతెప్పిన రెండు బహిష్కరములవల్ల దేశములో కలిగిడి చిత్రసంస్కారము ఆత్మశుద్ధి అమోఘము. అందువల్ల కలిగిడి రాజకీయ ఫలితములు కూడ ఎక్కువైనవి. మద్యపాననిషేధము మత్తుపదార్థ నిషేధములవల్ల 75 కోట్ల అదాయము గవర్నమెంటువారికి రద్దుచేయబడుచున్నది. విదేశవస్త్ర బహిష్కరమువల్ల భారతదేశముయొక్క 60 కోట్లరూపము నిలువచేయబడును. ఈ రెండువిజయములను ఉప్పుపన్ను నిరాకరణమున కంటె ఎక్కువైన విజయములే.

సావితము. వెండిసామానులకు
వీకంసి చబిట్ దాన్ అందు సన్ను
సీమకమలములు, నగలవర్తకులు
2 112, 113 దైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కాని, యీ మద్యపాన బహిష్కరణోద్యమమందును, విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణమందును మంచి ఉత్సాహోద్రేకపూరితమైన సాహసకార్యములు చేయుటకు తగిన అవకాశములేదు. కాని, కొందరు సోదరీమణులు వెంటనే దీనికి బయలు చెప్పగలరు. ఈ యద్యమములో మనసార ప్రవేశించి పనిచేసినచో వారు కోరినదానికన్న ఎక్కువ ఉత్సాహోద్రేకములు సాహసకార్యములు చేయుటకు అవకాశములు కలుగును. ఈ యద్యమమును వారు తుదవరకు సాధించుటకుపూర్వమే వైదుల్యంనుంచ బడవచ్చును. వారిని అధికారులు తూలనాడుటగాని, వారిశరీరములనే నోప్పించెడి అపాయములను కలుగజేయుటగాని అసంభవమైన సంగతి కాదు. అట్టిమానదములను, అట్టిదౌర్జన్యములను అనుభవించుటయే తమకు మహాభాగ్యమని మహిమలులు భావించెదరుగాక! అట్టి కష్టపరంపరల నచ్చినకొలంది వారిసంకల్పము లీడేగల వని తెలియవలెను. నావిజ్ఞాపనను భారతస్త్రీలొకము అలంకించి ఆదరించేయెడల వారు వెంటనే కార్యాచరణకు గడంగవలెను. భారతదేశమంతటను ఒక్కమారుగా పని ప్రారంభించుటకు విజలేనియెడల ఉద్యమమునకు కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయగల రాష్ట్రములలోనైనను ఆరంభింపవలెను. ఆ రాష్ట్రములవారు మామెడి మార్గమునే విగిలిన రాష్ట్రములవారు అలంబించెదరు. (ప్రీ ప్రె.)

చెంగల్వరాయ నాయకరు పారిశ్రామిక పాఠశాల ప్రాతవిద్యార్థుల దినోత్సవము:— చెంగల్వరాయ నాయకరు పారిశ్రామిక పాఠశాల యొక్క ప్రాత విద్యార్థులు, పై సంస్థ సంస్థాపకల దినోత్సవమును రాబోవు 12 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గంటలకు నెం. 24 రండాల్పు రోడ్డు, పాఠశాల భవనమున జరిపెదరు. గా. భా. బి. సర్ మున్షాన్ ఉస్మాన్ సాహేబ్ బహమార్ గారధ్యక్షత వహించెదరు.

ముత్యాలనేట హైస్కూలు సారస్వతసంఘ వార్షికోత్సవము:—పైపాఠశాల సారస్వత సంఘముయొక్క 22వ వార్షికోత్సవము శేఫుసాయంకాలము 4-45 గం. స్కూలు హాలునందు జరుపబడును. గా. యస్. ముత్తయ్య మొదలియూర్, బి.వి. బి.ఎల్. గారు అధ్యక్షత వహించి బహుమతుల నిచ్చుటకు దయతో అంగీకరించియున్నారు.

అత్తిలి

సర్దార్ నారాయణరాజుగారి దళము

అత్తిలి, ఏప్రిల్ 7:—నిన్న సాయంత్రము ౧౦.౦౦ లకు పాలకోడేల గ్రామమునుండి బయలుదేరి. బయలుదేరు సమయము వకు గ్రామవాసు లందఱు వాలంటీరుల బహుదర్శనమున ద్విరి. గ్రామ సంఘము తరపున సత్యాగ్రహము రు 100-0-0 లు రానుక నిచ్చిరి. సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుచుంటే మట్లపాలెము తమ గ్రామమునుండి సత్యాగ్రహయోధులను పంపెన మని వాగ్దాన మొనర్చిరి. జై జై ధ్యానములతో గ్రామవాసు లందఱు వాలంటీరుదళముతో వారి గ్రామమున 2 మైళ్ల దూరముననున్న మోగల్లు గ్రామమువరకు వచ్చి సర్దార్ వారి కెలవనంది తమ గ్రామమునకు బోయిరి. పోవునపుడు మరల కొలదికోజులలో మేము చాలమంది సత్యాగ్రహ మొనరింప వచ్చుచుంటిమని చెప్పిరి. రెండువరి మోగల్లు గ్రామవాసులు దళమువారికి మజ్జీ, మంచినీరు యెవరికేడివలయునో యది యిచ్చిరి. సత్యాగ్రహము నకు సహాయపడుచు సర్దారువారు కోరగా నీదళము నేమి తమ గ్రామమువచ్చునని తెలియజేయుటచే సిద్ధము గా లేమనియు ౩ వ తేదీనాటికి తమనుకాంత తప్పక కొంతమంది సత్యాగ్రహ యోధులను పంపుమనియు ధనముకూడ నిస్తుమనియు చెప్పిరి. ౧౦-6-15 దళమువారు మోగల్లునుండి బయలుదేరి, రామనా మస్వరూపేశ్వరుని పోవుచుండ త్రోవలో చెలుగుతోట యజ మానియగు ముసలమ్మ యొక్క యీ దళమును గురించి విని ఏ రందరు తన తోటలోనికి తప్పక రావలయుననియు తనతోటను పవిత్రము చేయవలయుననియు బ్రతిమాలి సర్దారువారి యను మతిపై దళమును తన తోటలోనికి దీసికొని పోయి వాలంటీరులను చెలుగుపోనకముచే తృప్తిగావించెను. పిమ్మట దళము హరినామ స్మరణ చేయుచు పోవుచు త్రోవలో నున్న ఉనికిలిగ్రామము చేరి. గ్రామవాసులు దళమును చాలగ నాదరించి నాటిరాత్రి తమగ్రామమున భోజనముల సేర్పాటుచేయుదుమనియు తమగ్రామమున నాగవలయు ననియు సర్దారువారిని బ్రతిమాలిరి. సర్దార్ నారాయణరాజుగారు తమ నిర్ణయము ప్రకారము నాటిరాత్రికి ఆరవల్లి జేరవలయుననియు మధ్యవారు టను కొలచెననియు తెప్పి సత్యాగ్రహమునకు ధన, జన సహాయములు కోరిరి. తాముకూడ చెందుధిముల తప్పక సహాయ పడుచుమనియు ౩ వ తేదీ నాటికి తమను మకామునకు పంపుదుమని. వాలంటీరుదళము బాతీయగీతములను పాడుచు గ్రామము నాలుగవీధులు తిరిగి గ్రామవాసులు వెంట నడచుచుండ రాత్రి ౮ గంటలకు ఆరవల్లి గ్రామము చేరి. గ్రామవాసులు మేళతాళములతో వాలంటీరుదళమున కెదురేగి దళనాయకుని పువ్వుపాలూకృతుని జేసి దళమును గ్రామములోనికి దీసికొనిపోయిరి. దళము మొదట నగరసంక్రమణ మొనరించి మోటింగులమునకు జేరినది. అచ్చట బాతీయగీతములను పాడి తదుపరి జైప్రార్థన మయిన వెనుక సభ ప్రారంభింపబడెను. సభలో గ్రామవాసులు సద్దానమునకు దళమునకు నాహ్వానపత్రము సమర్పించెను. ఆహ్వానపత్రములో నీదళమువారు చేయుచున్న పూత కార్యమునకు నభినందించుచు తమ గ్రామమునుండి సత్యాగ్రహ యోధులను పంపుమని ప్రార్థించిరి. సభలో సర్దారువారు గ్రామ వాసులు ఆహ్వానపత్రములో ప్రాసన్నుత తప్పక జేయుదనియు మాట తప్పకుదనియు హెచ్చరించిరి. ఆనంతరము సత్యాగ్రహయోధులకు ఆద్రావ అరవాల రాజుగారు పంజాబుధులు మొదలగు ప్రభుత్వపు టక్రమములనుగూర్చి కొన్ని పద్యములు చదివిరి. పిమ్మట ముడుగంటి జగన్న శాస్త్రిగారు ఉప్పుపన్ను ఆక్రమమునుగూర్చి యుపన్యసించి యిట్టి పవిత్రసమయము మరల రాదనియు సమయమువారసీక యథాశక్తిని సహాయపడుదనియు కోరిరి. గ్రామవాసులు రు 45 ల రొక్కమును, ౩ ఉంగరములను సమర్పించిరి. వెనుకనుండి వాలంటీరులను పంపుదుమనిరి. జనుజయధ్యానములతో సభముగిరినపిమ్మట బోర్డుపాత కాలలో వాలంటీరులు భోజనములొనరించి విశ్రమించిరి. తెల్లవారుజామున 4 గంటలకు నిద్ర లేచి బాతీయగీతములతో నగర సంక్రమణ మొనరించి తరువాతి మకామున అత్తిలిగ్రామమునకు బయలుదేరి. త్రోవలో ఆరవల్లి గ్రామము దాటివపిమ్మట కాల కృత్యములు దీర్చుకొని కాలవగట్టున శ్రీయంత గరికపాటి పెంకటశోగయ్యగారు చెప్పమండ భగవద్గీత పారాయణము జేసి కొనిరి. సరిగా 6 గంటలకు ప్రయాణము ప్రారంభించిరి. 6-30 గంటలకు కంచుమరగ్రామము చేరి. గ్రామవాసులు కాఫీ తయారుజేయుచు దళమునకొసగిరి. పిమ్మట ధనజనసహాయముల నిస్తుమనిప్రసన్న యాహ్వానపత్రము నిచ్చిరి. ప్రస్తుతము రు 75 లు కానుకగ సమర్పించిరి. సత్యాగ్రహయోధులు బాతీయగీతములను పాడుచు 7-30 గంటలకు మంచిలిగ్రామము చేరి. గ్రామవా

గుంటూరు (స్వకీయవిలేఖరి)

బహిరంగ సభ

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 8:—నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సత్యాగ్రహ స్వచ్ఛందసేవకదళము నగరసంక్రమణముతో స్వరాజ్య మొదానమును జేరెను పినప.నొకమహాసభ శ్రీయంత చింతమనేని భావయ్య చౌదరిగారి ఆధ్వర్యమున ప్రారంభమయెను.

శ్రీకృతి చలపతిరావుగారు పండిలో మహాత్ముడు ఉప్పు పన్నును ఏవిధముగా కాపాడవలెనను మొనరింపని తేలియ జేయుచు సంచితవారలను వివరించుచు ముచ్చటించిరి. ఈకాంతి యురె యుధులనుగల మహా దోష జయప్రదమున అంత్యమును సమహర్ష గలందుకు ప్రజలను ప్రభోధించిరి. భరతదేశానికి దారిన్వేషము పారితోష్యములను సంభవించిన అనగళమును నూచించిరి. తుదికి 1920 వ సంవత్సరపు అసహాయోద్యమమును ఇతర ప్రచారదోగ్గీముల సర్వముల వివరించిరి. శత్రుతయారు చేయబోవుచున్న ఉప్పునుకొనియు మరి తదితరమును పిలుస్తూ పరిశీలుల నకనంపి ఎల్లరును సహాయపడవలసినదిగ ప్రభోధించిరి.

ఆంధ్రుల శ్రీశ్రీలను రామస్వామిచౌదరి గారు ముచ్చటించిరి. తాము బయలుదేరి పోవుచు గుంటూరు చేరుదారిలో ఎట్టి సహాయ ప్రోత్సాహములు వచ్చినదియును, దారు ధ్యము లేకున్న సహాయములే త్యాగముగ గాంధీమహాత్ముడు సావించి ఎటుల పోరుచుండిరో అట్టి మహాద్యము మన కెట్టి సహాయ మొనరించవలసియున్నదో వెల్లడించిరి. పిమ్మట భారత దేశ మొక్కడెట్టి మహాత్ముడననెడి నందియుండెనో నాగరి కతనందియుండెనో తెలియజేయుచు విశాఖాయందు ఘనత యుండబోవని నుడిచిరి. కొండవీడు అమరావతి విరోధాహముల వెదజల్లెనని తెలియజేయుచు ఉపన్యాసములు అట్టియననో న్న లేదనెనే బిటిషుపరిపాలన మెటుల సంతమొందించెనో తెలియజేసిరి. ప్రజలందఱును పూర్వము విరోధాహమును అపసరము వచ్చిన యిపుడు బయలుపడి చీరత్వమును నిల్పుచుముగార మని ప్రజల నుద్బోధించి ముగించిరి.

ఆంధ్రుల పశ్చిమగోదావరిజిల్లానుండివచ్చిన శ్రీ నరసింహ దేవర సత్యాగ్రహయోధుగారు ముచ్చటించిరి. ఆంధ్ర సత్యాగ్రహ నియంతయు దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యగారు 18 వ తేదీన సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించవలసినదిగా పంపిన తంతి తమకందకబోవుటయు, మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసరించి తాము కాకినాడలో 6 వ తేదీన కాపాడవలసిన మొనరించినవిధమును వివరించిచెప్పిరి. గుంటూరుజిల్లా ఈ సంవత్సరమున జూపుచున్న సహాయసంపన్నులను, అసహాయమున్న సంఖ్యలను ఆధికముగ పంపుచున్న వాలంటీరులను తమ ఆనందమును వెల్లడించిరి. తమజిల్లాలో కనుపడుచున్న అధిరోత్సాహమును తాముకొంచ గలిగితిమిని. చివరకు అందును వాలంటీరులగజేరి ఈ సమరమును పరిపూర్తిగావించవలసినదిగ ప్రభోధించిరి.

అంత వాలంటీరుదళ శిక్షణాధిపతియగు శ్రీ అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు క్లుప్తముగ ప్రభుత్వమువారి ఆకార్యములను బహిరంగపరిచిరి. ప్రభుత్వమువారు మరలను పరిపాలించుటకు ఏమాటి నీతియులేదనియు లేదనియు ఆత్మశ్శాసము, గౌరవముగల ప్రతిస్త్రియును; పురుషుడును ఈ ప్రభుత్వమునవెడలదగుముటకు ప్రయత్నింప వలయుననియు తెల్పిరి. ఈ ప్రభుత్వము సార్వజనీనముకాదని తెల్పుటకు గవర్నరు గవర్నరుజనరలును పోలీసువారును అంగరక్షకులును పోలీసువారును ప్రజల సాక్ష్యములయియు తెల్పుచు మహాత్ముడు ఎట్టిదుండగీడను, తన శత్రువులను గూడ సాహదర్య మొనరింప గలడనియు, బిటిషు ప్రభుత్వమునుగూడా ఒకచిన్న కర్తయునలేకండ వత పలుకుకొన గలిగెనని తెల్పిరి. ఈ కాంతియుత మైనకదళమున జేరి ఈ ప్రభుత్వమును రెమిమేయ ప్రయత్నించుట అందరివిధి యని ప్రతివారిని హెచ్చరించుచు అందు ముఖ్యముగ యువకులను ప్రభోధించి తమ యువస్వాస్థ్యమును ముగించిరి.

అంతమరికొంచు ప్రస్తుతసమరమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రజలను సత్యాగ్రహముగ జేరవలసినది ఉద్బోధనముతోడను, మహాత్ముగాంధీజై వందేమాతర ధ్యనులతోడను సభ ముగింపబడెను.

ములు పరమాత్మహముతో స్వాగతమిచ్చుచు రు 116 లు సమర్పించిరి. వెనుకనుండి యోధులను పంపుచునని వాగ్దాన మొనర్చిరి. 8 గంటలకు దళము అత్తిలిగ్రామమునకు బయలుదేరి. 5-4-1930 తేదీ: అను పంజాబు మొత్తము 6182-10-8
6-4-1930 పాలకోడేల ఉదయము 100-0-0
,, ఆరవల్లి రాత్రి 45-8-9
,, 8 ఉంగరములు
7-4-1930 కంచుమర ఉదయము 75-0-0
,, నుంచి ,, 116 0-0
మొత్తము 6518-14-0
(ఒక విలేఖరి)

శ్రీల బహిరంగసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఏప్రిల్ 8:—సత్యాగ్రహయోధులను నిన్న సాయంత్రము మహిశామహాసభ పట్టామున గల నలుమూలల నుండి అనేకమంది శ్రీలరుడెందరి.

విచారణాధికారి శ్రీ బహ్మంపం నరసింహంగారు నేమి జరుగుచున్న యుగము మనుష్యులతోడ కాదనియు, అందు వలన ఆయుగము లగత్యము లేనియు, ఈయుగము బిటిషు ప్రభుత్వమువారి అన్యాయములతో కాననులతోడ ననియు, మహాత్ముడు భారతీయును ప్రేమించినవిధముననే ఆంధ్రయు లనుగూడ ప్రేమించుచున్నాడనియు తెల్పిరి. ఖడ్గరుయొక్క ఆపశ్యోతనుగూర్చియు, శ్రీలంబు ఖడ్గనునే ధరించవలసిన దనియు ఉద్బోధించిరి.

తరువాత శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు మాట్లాడుచు యువతీయలను శాంతిసమరమున జేరవలసినదిగా కోరిరి. శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మగారు కూడా శ్రీలు వెనుకాడకూడదనియు, త్యాగమునకు శ్రీలంబుదా సంసిద్ధులుగ నుండవలసినదియు చెప్పిరి.

తదుపరి సభ హాజరులు మిన్నముట్ట పూర్తిగావించి బడెను.

శ్రీ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు శ్రీలను సత్యాగ్రహిణులు లగ జేర్చుట జిల్లాయంతలను సంచార మొనరించుటకు వెడలిరి.

శివరములలోని సత్యాగ్రహములు అధ్యపింపవలసిన నియమములు

ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్యాగ్రహసాధికారి యగు మ. రా. శ్రీ దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి కి క్రిందివిధులను నియమించుచున్నాడు.

- 1 సత్యాగ్రహులందఱు ఉదయము 4 గంటలకు గంట కొట్టగనే లేచి నిత్యకృత్యములను తీర్చుకొనవలయును.
- 2 ఉదయము 5-30 గంటలకు ప్రార్థన సలుపవలయును. అందు గీతాపఠనము ఒకభాగ గ నుండవలెను అందు సత్యాగ్రహులందఱు పాల్గొనవలయును.
- 3 ఆల్పాహారంతరము నగరసంక్రమణ మొనరింప దళము బయలుదేరవలయును. దౌర్జన్యహితమైనట్టియు శాంతియుత మైనట్టియు కీర్తన:ను పద్యములను పాడుచు సత్యాగ్రహోద్యమమునందు జనుల త్యాగము కలిగించుచుండవలయును.
- 4 ఈ ఉద్యమము సంపూర్ణశాంతి సమరసాత్వికనిరోధమును విషయమును అనుకూలమును మటుక లేదనుకొనుటకు నడచుకొనుచుండవలయును
- 5 పాద్య మెనంతతఱు స్వచ్ఛందసేవకు సాత్వికపదార్థములనే భుజించుచుండవలయును.
- 6 శివరాధిపతి నియమించినకాలమునకు భోజనము చేయవలయును. 7 తమమొంతకూత్రమే విశ్రాంతి గొనవలయును.
- 8 నూలుసముటుట అలవడినవారు తమ విరామకాలమున రాటముపొడగాని తక్కి మీదగాని దినమునకోక గంటయైన నూలు వడుగుచుండవలయును. వడుగు సమయమందు భక్తియుత మైనట్టియు మతానుగుణ్యమైనట్టియు పాటలు పద్యములు పాడుచుండవలెను.
- 9 ఆనంతరము సత్యాగ్రహ నూత్రిములను గలిపించియు ప్రస్తుత ఉప్పుపట్టమును గలిపించియు బాద్మిలి డిక్షిణాధికారి మొదలగు సలములయందు గడచిన సత్యాగ్రహ చరిత్రమును గూర్చియు ప్రముఖులు తద్విషయము తెలిసినవారు ముచ్చటించుచుండవలయును.
- 10 సాయంసమయములందు గ్రామముందు లేక పల్లెందు బహిరంగసభలు జరుపుచుండవలయును. శివర నాయకులచే నియమించినవారుమాత్రమే కాలపరిమితి ననుసరించి ఉపన్యసించుచుండవలయును.
- 11 రాత్రిభోజనముల అనంతరము ప్రార్థనతో దినపద్యములు ముగియవలయును.

ఇనాం! ఎస్. టి. చారి నకల మేహకారక రు 5!!

పాడనంహరిణి సకలమైన పాడలు 3 దశా లుపయోగముతో పూర్తిగా మానును. లేనివో రు. 5 లు ఇనాం. బుడ్డి 1 కి రు. 0-6-0. చి. పి. ఖర్చు వేరు.

ఎస్. టి. చారి అందు కో, 11 తేరుపిది, చె వాలివారు, మద్రాసు.

వరిబిజమునకుమందు

ఆవుతేషన అవసరమైనందువరిబిజమును మొంతకాలమునుంచి ఉన్నను కుదురును పోటుపావు ఉన్నను నెలదినములకు గుణము పుష్కలమైనదియైనను సామ్యముగ గాని ద్రవమునైనను రు 4-0-0 వి. పి. ఖర్చు వేరు. ఉత్తరం రు. 5-0-0 వి. పి. ఖర్చు వేరు.

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(10-4-30)

వచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా 164)	రు. అ. పై.
నెల్లూరువచ్చిబియ్యము పా 164	13 8 0
,, (కొత్తది) ,, 164	14 0 0
తెనాలి (కొత్తది) ,, 164	12 12 0
,, (పా 164	13 8 0
ఉప్పడుబియ్యము	
నగర (కొత్తది) ,,	12 4 0
,, (పా 164	13 4 0
మిషన్ ,,	10 8 0

నూకలు

రంగూన్ ఆఫీసు రకము:—

ఎ 1 (బ 1-కి పా 202)	14 12 9
ఎ 2 ,,	12 14 9
ఎ 3 ,,	11 6 9
బి 1 ,,	13 6 9
బి 2 ,,	11 14 9
బి 3 ,,	10 14 0
బి 4 ,,	9 4 9
సి 1 ,,	12 12 9
సి 2 ,,	10 8 9
సి 3 ,,	9 12 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.

(బ|| 1-కి పా|| 202) 8 8 0 మొ|| 12 12 9 వలకు

రైగాన్ నెం. 1 (బ|| 1-కి పా|| 218)

18 12 9

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలది)	11 8 9
నలుపు ,,	13 14 9

రాగులు

బొంబాయి (70 పళ్లు గలది)	7 8 0
చవనూరి (65 ,,)	8 0 0

కాయధాన్యములు

కెనగపప్పు:—

రంగూన్ (బ 1-కి పా 195)	16 8 0
కరాచి (,, 205)	స్టాకులేదు

బెంగాలు కెనగలు:—

పంజాబు (,, 205)	16 12 9
బియా ,, ,,	16 0 9

పిప్పలు:—

రంగూన్ (,, 200)	14 12 0
కంభంమెట్టు (,, 205)	స్టాకులేదు
సింగపూరు (,, 200)	
బటాణి గింజలు (అ 1-కి పా 205)	16 12 0
,, (కలకత్తా 205)	17 12 0

ఉలవలు:—

తిరుపత్తురు (58½ పళ్లు గలది)	8 12 9
కట్టక్ (45 ,,)	8 8 0

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బ 1-కి పా 205)	19 12 0
కలకత్తా ,,	19 8 0

మినుములు:—

రాయపూరు (,, 218)	15 12 0
గుల్బర్గా ,,	17 8 0
బహారా ,,	18 8 9

కేసరి పప్పు:—

(మిషన్) నెం. 1 (,, 205)	15 8 9
,, 2 ,,	15 4 9
,, 3 ,,	15 0 9

అలబందలు (బా||):—

రంగూన్ (,, 195)	14 0 0
------------------	--------

ధనవంతుడు ఖర్చు పెట్టునది 10,000 రూపాయలు!
బీదవాడు ఖర్చు పెట్టునది కొలది అణాలు మాత్రమే!
ఉభయులకు వచ్చు ఫలము మాత్రము సమానమే!

ఒక ధనవంతుడు చాలజబ్బుగాయుండెను. వారివైద్యుడు “మీ శరీరాంగ్గము కొంత ఐరోపాదేశము నెదరి, యచట భూమి నుండి వచ్చెడు ఆరోగ్యమైన నీటిని తాగవలయు నని” చెప్పెను. ఈ ధనవంతుడు ఐరోపాదేశమునకువెళ్లి, యచట ఆరుమాసములుండెను. కొంతకాలమునకు ఆరోగ్యముచేరెను. కాని కొన్ని వేలరూపాయలు ఖర్చయియుండెను. హిందూదేశముందు బీదవాడు పైవానివలన వ్యాధిచే బాధపడెను. అప్పుడు వైద్యుడు “బజారునకువెళ్లి కొలది అణాలు వెల గల ఒకనీసా కృష్ణన్ సాల్టును కొని, కొద్దిగ వేడినీళ్లలో గలిపి ప్రతిదినము ఉదయం పుచ్చుకొనుడు. కొలది రోజులలో యారోగ్యమును పొంద గలవని” చెప్పెను. బీదవాడు పైవిధముగచేసి యారోగ్యమును బొందెను. వీరు ఆరోగ్యమును కొలది అణాలు విలువగల నీసా కృష్ణన్ సాల్టుతోను, ధనవంతుడు పదివేలరూపాయలు ఖర్చుచేసి యారోగ్యమును పొందెను. అరోగ్యమును పొందిరి. కృష్ణన్ సాల్టునుందు ఆరువిధములైన లవణములు కలసియుండి, గర్భము ఊపిరితిత్తులు, మూత్రము, రక్తము, అజీర్ణము, బలహీనత, తలనొప్పలు, మలబద్దకము, కీళ్లనొప్పలు, జ్వరము, చర్మవ్యాధులు మొదలైనవాటిని బోగొట్టగలవు. మీరు బలహీనముగ నున్నపుడు కొద్దిగ కృష్ణన్ సాల్టును ఉష్ణోద్రవముతో ఉదయముపూట పుచ్చుకొనుడు. కొలదిరోజులలో యారోగ్యమును పొందుదురు. ఈ లవణమును కాఫీ లేక తేనీ తో ఉదయముపూట నీసాపైయిండు ఒక చిన్నగీటు వరకు పుచ్చుకొనవలయును.

KRUSCHEN SALTS

ఇ. శ్రీశిర్డీ హ్యూస్, లిమిటెడ్.
(స్థాపితము 1756)
మాండ్లెస్టరు, ఇంగ్లాండు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా

సత్యాగ్రహదళ యాత్ర

పాలకోడేరు, ఏప్రిల్ 6:—నిన్న సాయంత్రము మామండ్ల కాంగ్రెసు సభ భీమవరములో జరిగినవిమ్మల మా జిల్లా సత్యాగ్రహదళమును రెండుగా విడదీసిరి. మొదటి దళము శ్రీ మాన్ ఆ. గోవిందాచార్యులుగారి నాయకత్వముక్రింద భీమవరము తాలూకా, నరసాపురము తాలూకాలలో ప్రచారము చేయుచు 10 తేదీ నాటికి మట్లపాలెము చేరునట్లును రెండవ దళము మా జిల్లా సర్పాట్ దండు నారాయణరాజుగారి నాయకత్వముక్రింద భీమవరము తాలూకా, తణుకు తాలూకా, నరసాపురం తాలూకాలలో ప్రచారము చేయుచు 10 తేదీ నాటికి మట్లపాలెము చేరునట్లును ఏర్పాటుచేసి పైలుచేరిరి. సర్పాట్ నారాయణరాజుగారి దళము తెల్లవాడరూపున ప్రార్థనాధికములైనవిమ్మల జాతీయగీతములతో నగరసంక్రమణము చేసి యురయము కి గంజులకు పాలకోడేరు గ్రామము చేరిరి. గ్రామముల దండుకొడుకేరి సర్పాట్ నాయకులతో సలంకరించి గ్రామ మంతయు నూతగించిరి. గ్రామవాసులందరు సత్యాగ్రహమునకు వలయు ధన, జన సహాయములను జేయ సత్యాగ్రహముతో నుండిరి. దళమునకు వలయు సర్వసౌకర్యముల జేసిరి. దళమువారు సాయంత్రము 5 గంటలకు అరవల్లి గ్రామమునకు వైలుచేరిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

సత్యాగ్రహ సంతోషము

విశాఖపట్టణము, ఏప్రిల్ 7:—మండలములోని సత్యాగ్రహయోధు లందరును నిన్నటిదినము విజయనగర కేంద్రములో చేరిరి. విజయనగరములో డెంకాడకోట్ల ప్రక్క తోటలో (నగరము వైపు) సత్యాగ్రహదళిం మేర్పరచబడెను. స్థానిక ప్రముఖుల తోడ్పాటు ఉత్సాహకరముగ నున్నది. సుమారు వేయి రూపాయలకుపైగ ధనము స్థానికముగ లభించుచున్నది. నిన్న సత్యాగ్రహులకొరకు రైలు స్టేషనుకడ స్వచ్ఛందసేవకులు కాచుకొని వారిని తోడ్కొనిపోయిరి. విజయనగరములో కేంద్రీకృత మయిన ఈశాంతివైస్యము పరిసరప్రాంతములలో ప్రభోధముజేయుచు 13 తేదీన ఉత్సాహసత్యాగ్రహము జరుపును.

విశాఖపట్టణము, ఏప్రిల్ 8:—మాడుగులనుండి శ్రీయుత ఖి|| చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు పీఠవిల్లి తాలూకా వారింట్లోనే తేటి ఉదయము విశాఖపట్టణమువచ్చిరి. వారింటిర్లందరు స్యాతంత్ర్యపతాకములను చేబూని నగరవీధులనుండ “ఉత్సాహము రండి, ఆన్మలారా!” అను కీర్తననుపాదించు వెడలుట కడణరసోద్రేకముగ నుండెను. ఆఖిలభారత చక్రావతి ఘమువద్ద పురిపండా ఆప్తులస్వాయిగారు ఈసత్యాగ్రహయోధులకు నూలుహారములను వేసిరి. వీ రీదినమున విజయనగరము నెడలెదరు.

(ఒక విలేఖరి)

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

(స్వకీయ విలేజ్)

భీమవరం (మకాం) ఏప్రిల్ 6:—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పథలో పై తీర్మానము నుపపాదించుచు శ్రీయత ఆత్మహరి గోవిందాచారిగారు ఈ క్రింది విధమున సభనకు చెప్పిరి:—“గత 150 సంవత్సరములనుండియు బ్రిటీషు పరిపాలనమున భారతదేశము క్రమముగా ఆర్థికముగను, రాజకీయముగను, నైతికముగను డిజినించబడుచున్నది. 1858 సంవత్సరమున జరిగిన సిపాయిల తిరుగుబాటునకు ముఖ్య కారణము భారతదేశస్వాతంత్ర్యభిలాషయేగాని వేరొండుకారము. గత 46 ఏండ్లనుండియు భారతీయులు బాటించు కాంగ్రెసు మూలమున స్వరాజ్యాంధోళనము గావించుచున్నారు. ఇదివరకు మన ప్రయత్నములు ఫలించలేదు. నేను దేశమంతయును మహాత్ముని నాయకత్వమున కాపల్చి యున్నానని నమ్మనమును సంపదించుచున్నది. స్వతంత్రమును గడించుటకు సత్యాగ్రహముకంటే వేరొక యుత్తమ మార్గము లేదు. కావున యీ యుద్యమమునకు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రజలు సర్వవిధముల తోడ్పడి తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చెదరు గాక అని చెప్పిరి.

పై తీర్మానమును బలపరచుచు శ్రీయత దండు వారా యణరాజుగారిని సూచిరి. పై తీర్మానమును అంగీకరించుట తోడనే మనకార్యము పూర్తియగుటలేదు. అతీర్మానము సారముగ ప్రవర్తించి దేశగౌరవమును నిలబెట్టి, దేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినచో మన మనకర్తవ్యమును నెరవేర్చిన వారమగుదుము. నిజమగు భారతీయుడైనను ప్రస్తుత కాలమునకును చేరి మాతృదేశ విముక్తికై తనవ్యవస్థయును భారపోయకుండ నుండవలెను. కాంతివైద్యమున చేరువా రందరూ తమ ప్రాణములైన నవసరమైనచో గోల్పోవుటకు సంసిద్ధులై చేరవలెను. ఒకసారి చేరి వెనుకకు మరలినచో అంతకంటే అగౌరవమును, సిగ్గునుండబోదు. కావున నీ సైన్యమున చేరగోరువారు అన్ని విషయములను బాగుగ యోచించియే చేరవలెను. ప్రస్తుత సత్యాగ్రహోద్యమ ఫలితముగ భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును పొందుననియే నా నమ్మకము. అందులకు ప్రజలెల్లరును సర్వవిధముల తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాను.

మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారు సత్యాగ్రహోద్యమముయొక్క తత్వమును సూక్ష్మముగ నుపన్యసించుచు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై సర్వస్వ తీరన భారపోయుట ప్రతి భారతీయునికి పరమ కర్మమని యను, హిందువులు, ముస్లిములీయులు, సిక్కులు, భారత క్రైస్తవులు తమతమములయందు విశ్వాస ముంచినచో తప్పక నీ సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొని దేశమత విముక్తికై పాటు పడెదరని తలచుచున్నాననియు నుడివిరి.

తీర్మానము నామోదించుచు సాగి సుబ్బరాజు, పురుషోత్తమ శర్మగారి ధర్మపత్ని, వంక సూరిశాస్త్రి, కొవ్వరి గోపాలరావుగారు మున్నగువారు యవనకావించినవిమ్మట తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

సభలో రూ2000లు విరాళములు

సభలో విరాళములు వసూలుచేసబడెను. పెనుమెత్త జనార్దనరాజుగారు రూ116, బొండా నాగభూషణంగారు రూ 116 లు, మోతే నారాయణరావుగారి కుమారుడు రూ 116 లు, డి. ఎ. రామరాజుగారు రూ 116 లు, వండ్లం గ్రామస్థులు రూ80లు డి. వి. నరసింహరాజుగారు రూ10లు, బి. సుబ్బరాజుగారు రూ4లు, పి. రామానుజరాజుగారు రూ 5 లు, మడవిల్లి గ్రామస్థులు రూ116లు, యింక యితరుల నే కులును విరాళముల నొసగిరి. కొందరు దేశభక్తులు తమ బంగారు పుంకరము లర్పించిరి. డా. హెచ్. వి. శోగయ్యశర్మగారు ఏలూరు పురపాలక సంఘాపాధ్యక్షులు తమ సభకు రాజాల సందుకు చెందించుచు తండ్రివార్త నిచ్చి రూ25లు విరాళముగ పంపిరి. సభలో మొత్తము రెండువేల రూపాయలు వసూలయ్యెనని చెప్పవచ్చును. ముప్పదిమంది కాంతివైద్యమున చేరిరి. అధికోత్సాహము ప్రబలెను.

ముగింపు

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు సత్యాగ్రహోద్యమమును జయప్రథముగ కొనసాగియుండుటకు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యితర ఆంధ్రజిల్లాలకు మార్గదర్శి కాగలదని తాము విశ్వసించుచున్నామని పలికిరి.

అధ్యక్షునికి హృదయపూర్వకమున వందన ముల తో మహాత్మాగాంధీజీ యను హర్షధ్వనులు ఆకాశ మంటుచుండగా రాత్రి 9 గంటలకు సభ బహుజయ ప్రథముగ ముగిసెను.

పశ్చిమ గోదావరి రిసెటిల్మెంటు సంఘసభ

తీర్మానములు

(స్వకీయ విలేజ్)

భీమవరం (మకాం) ఏప్రిల్ 6:—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పథలో పై తీర్మానము నుపపాదించుచు శ్రీయత ఆత్మహరి గోవిందాచారిగారు ఈ క్రింది విధమున సభనకు చెప్పిరి:—“గత 150 సంవత్సరములనుండియు బ్రిటీషు పరిపాలనమున భారతదేశము క్రమముగా ఆర్థికముగను, రాజకీయముగను, నైతికముగను డిజినించబడుచున్నది. 1858 సంవత్సరమున జరిగిన సిపాయిల తిరుగుబాటునకు ముఖ్య కారణము భారతదేశస్వాతంత్ర్యభిలాషయేగాని వేరొండుకారము. గత 46 ఏండ్లనుండియు భారతీయులు బాటించు కాంగ్రెసు మూలమున స్వరాజ్యాంధోళనము గావించుచున్నారు. ఇదివరకు మన ప్రయత్నములు ఫలించలేదు. నేను దేశమంతయును మహాత్ముని నాయకత్వమున కాపల్చి యున్నానని నమ్మనమును సంపదించుచున్నది. స్వతంత్రమును గడించుటకు సత్యాగ్రహముకంటే వేరొక యుత్తమ మార్గము లేదు. కావున యీ యుద్యమమునకు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ప్రజలు సర్వవిధముల తోడ్పడి తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చెదరు గాక అని చెప్పిరి.

పై తీర్మానమును బలపరచుచు శ్రీయత దండు వారా యణరాజుగారిని సూచిరి. పై తీర్మానమును అంగీకరించుట తోడనే మనకార్యము పూర్తియగుటలేదు. అతీర్మానము సారముగ ప్రవర్తించి దేశగౌరవమును నిలబెట్టి, దేశస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించినచో మన మనకర్తవ్యమును నెరవేర్చిన వారమగుదుము. నిజమగు భారతీయుడైనను ప్రస్తుత కాలమునకును చేరి మాతృదేశ విముక్తికై తనవ్యవస్థయును భారపోయకుండ నుండవలెను. కాంతివైద్యమున చేరువా రందరూ తమ ప్రాణములైన నవసరమైనచో గోల్పోవుటకు సంసిద్ధులై చేరవలెను. ఒకసారి చేరి వెనుకకు మరలినచో అంతకంటే అగౌరవమును, సిగ్గునుండబోదు. కావున నీ సైన్యమున చేరగోరువారు అన్ని విషయములను బాగుగ యోచించియే చేరవలెను. ప్రస్తుత సత్యాగ్రహోద్యమ ఫలితముగ భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును పొందుననియే నా నమ్మకము. అందులకు ప్రజలెల్లరును సర్వవిధముల తోడ్పడవలయునని కోరుచున్నాను.

మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు మంగిపూడి పురుషోత్తమ శర్మగారు సత్యాగ్రహోద్యమముయొక్క తత్వమును సూక్ష్మముగ నుపన్యసించుచు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై సర్వస్వ తీరన భారపోయుట ప్రతి భారతీయునికి పరమ కర్మమని యను, హిందువులు, ముస్లిములీయులు, సిక్కులు, భారత క్రైస్తవులు తమతమములయందు విశ్వాస ముంచినచో తప్పక నీ సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొని దేశమత విముక్తికై పాటు పడెదరని తలచుచున్నాననియు నుడివిరి.

తీర్మానము నామోదించుచు సాగి సుబ్బరాజు, పురుషోత్తమ శర్మగారి ధర్మపత్ని, వంక సూరిశాస్త్రి, కొవ్వరి గోపాలరావుగారు మున్నగువారు యవనకావించినవిమ్మట తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

సభలో రూ2000లు విరాళములు

సభలో విరాళములు వసూలుచేసబడెను. పెనుమెత్త జనార్దనరాజుగారు రూ116, బొండా నాగభూషణంగారు రూ 116 లు, మోతే నారాయణరావుగారి కుమారుడు రూ 116 లు, డి. ఎ. రామరాజుగారు రూ 116 లు, వండ్లం గ్రామస్థులు రూ80లు డి. వి. నరసింహరాజుగారు రూ10లు, బి. సుబ్బరాజుగారు రూ4లు, పి. రామానుజరాజుగారు రూ 5 లు, మడవిల్లి గ్రామస్థులు రూ116లు, యింక యితరుల నే కులును విరాళముల నొసగిరి. కొందరు దేశభక్తులు తమ బంగారు పుంకరము లర్పించిరి. డా. హెచ్. వి. శోగయ్యశర్మగారు ఏలూరు పురపాలక సంఘాపాధ్యక్షులు తమ సభకు రాజాల సందుకు చెందించుచు తండ్రివార్త నిచ్చి రూ25లు విరాళముగ పంపిరి. సభలో మొత్తము రెండువేల రూపాయలు వసూలయ్యెనని చెప్పవచ్చును. ముప్పదిమంది కాంతివైద్యమున చేరిరి. అధికోత్సాహము ప్రబలెను.

ముగింపు

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు సత్యాగ్రహోద్యమమును జయప్రథముగ కొనసాగియుండుటకు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యితర ఆంధ్రజిల్లాలకు మార్గదర్శి కాగలదని తాము విశ్వసించుచున్నామని పలికిరి.

అధ్యక్షునికి హృదయపూర్వకమున వందన ముల తో మహాత్మాగాంధీజీ యను హర్షధ్వనులు ఆకాశ మంటుచుండగా రాత్రి 9 గంటలకు సభ బహుజయ ప్రథముగ ముగిసెను.

అధ్యక్షునికి హృదయపూర్వకమున వందన ముల తో మహాత్మాగాంధీజీ యను హర్షధ్వనులు ఆకాశ మంటుచుండగా రాత్రి 9 గంటలకు సభ బహుజయ ప్రథముగ ముగిసెను.

ప్రకటన

గుంటూరు గ్రామ కాపరగ్గును మేకల ఆప్యయ్యగారి కుమారుడు అంజయ్య ది 19-11-29 మొదలు ది 19-2-30 వరకు కేసరిమల్ రతకచంద్ కొట్టువారిద్దరు రూ.700-0-0 అప్పుగా పుచ్చుకొని ప్రాంతీకోట్లను గ్రాయించియిచ్చి పదన బాకీలక్రింద కొన్ని నరుకలను పైడిచేసి పదన కొట్టువారికి స్వాధీనపరచి యున్నాడు. పదన బాకీగను రూ. 1750-0-0 లు మాత్రం చెల్లు యిచ్చియున్నాడు మిగతా డయంక అంత యీ పైడితోడనే రావలయున్నది. అయితే యీ మేకల అంజయ్య యొక్కారణంచేతనో అయిన కొట్టును మునివేసి యొక్కడికో వెళ్లిపోయినట్లుగా తేలియవచ్చినది. బాకీక్రింద పైడిచేయబడిన నరుకలకు కాపలా వుండటమున కప్పముగా నున్నది. మరిన్ని మాకు పయకమున్ను తిరిగి యిస్తానన్న వాయిదాకూడ గతించిపోయినది. గనుక పదన మేకల అంజయ్య యిప్పటి నుంచి 6 ఆరుకోట్లలోగా మాకు యివ్వవలసిన పయకమును తెచ్చి యివ్వనియెడల పైడిచేయబడిన నరుకలను గుంటూరు గ్రామములో బహిరంగముగా కరపత్రములను పంచెట్టి వేలముచేసి పదన బహిరంగ కేలములో వచ్చిన పయకమును కాపలాఖర్చులు యితరఖర్చులు పోను మిగతా మొత్తమును మాకు రావలసిన బాకీక్రింద చెల్లుచేసుకోవలెను. చెల్లుపోగా మిగిలె పయకమునకు కొద్దులో క్రమమయిన దావావేసి వసూలుచేసుకోవలెను.

ఇట్లు,
కేసరిమల్ రతకచంద్ కొట్టువారి
తరపున,
భాగనుడు, బోరాబి.
31-3-1930.

ప్రకటన

పరెల్లోను, మతుంగలో నుండు జి. వి. పి.
రైల్వేవారి వర్కమాపు
పైకెనిన వర్కమాపునందు యీ క్రింద వుదహరించిన పనులు చేయుటకు సమర్థతగల వారి దరఖాస్తులను విచారించబడును.
మేస్త్రీలు
బాయిలర్ మేకర్లు
వడ్డపని చేయువారు
బండ్లుచేయువారు
ట్యాంక్ సెట్టెలు
కాపర్ సెట్టెలు
ఎక్స్ట్రా డ్రైటర్లు
ట్రెస్టర్లు
ట్రాన్సిమిటరు
కన్క్రెట్ మేస్త్రీలు
టర్నర్లు
తాతిపనివారు
స్పింగు స్కెల్లు
రివలర్లు
రంగుపూయువారు
రంపముకోతకోయువారు
మెషిన్ మెన్లు
మాల్ డ్రర్లు
పాటర్స్ మేకర్లు
కమ్మరపనివాండ్లు
టిన్ స్కెల్లు
ఆయుధముచేయువారు
పాలీషర్లు
రాతిపనివాండ్లు

ఎంకోట్రిక్ అండ్ అక్సెసిరైజెస్ వెల్డర్లు
బొంబాయిలోను చుట్టుప్రక్కలలో నుండు దరఖాస్తుదారులు పాతెలలో నన్ను లోకొ మోటోర్స్ వర్క్స్ మేనేజరు గారికి లేక కారేజీ అండ్ వాగన్ వర్క్స్ మేనేజరు సేరులో వారు అఫీసునందు యోగ్యతా పత్రకలతో అఫీసు పనిజరుగు దినములలో ఎన్నడైనను పగలు 12 గంటలలోగా ఖుద్దన జాడవలెను.

దూరప్రదేశములం దుండువారు స్వదస్తూరితో వారికి గల యోగ్యతాపత్రకల సకర్ణతో దరఖాస్తులను వర్క్స్ మేనేజరు గారికి పంపుకొనవలెను. యోగ్యతా పత్రకలు తిరిగి వాపసు చేయబడవు.

యిదివరకు పనిచేసి, సమ్మెలో చేరియున్న వారు పనిలో మరల ప్రవేశించనలచినచో ఆయాకాఖల మేనేజరులను ఖుద్దన కలుసుకొనవలెను. అఫీసుపనిచేయు సమయమందు ఏరో జైను పగలు 12 గంటలలోగా చూడవలెను.

(Sd) L. BIGG-WITHER,
Chief Mechanical Engineer.

విదేశ వార్తలు

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—రెండు మూడు కోట్లలవరకును విదేశీ పరిశ్రమ విదేశీ పరిశ్రమ గాంధీగారి ఉద్యమము దేశమునం దెట్టి సంఘటనలు పుట్టింపలేదని వ్రాయవలసింది. కాని, వీరంత రహస్యముగ నుంచినను కాననోల్లంఘనము దివిదినమునకు తీవ్ర మగుచున్నదని ఇచ్చటివారికిని స్పష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడు డిప్యూ డి, మహాత్మాగాంధీగారిని, వారి అనుచరులను, గ్రామ గ్రామ ములను రాజ్ పూర్వ ప్రచారము సల్పుట కవకాశమిచ్చి, ఇండి యా ప్రభుత్వమువారు మిన్నకుండుట కేవలము తెలివితక్కువయని వీరు తలంచుచున్నారు. ఈ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారేమి చేయదలచి యుండినది బయటపడుచున్నది. ఎవ్వరిని ఆరెట్టు చేయక తయారైన ఉప్పును రద్దుపఱచి ప్రభుత్వమువారే తీసి కొనదలచిరి. ఎక్కడనైనను ప్రజలు హింసామార్గము ద్రోకిన గాంధీగారు పూర్వము వలె ఉద్యమము చాలించుకొందురను నాశకూడ వీరికుండెను. అంతటికిని ఇప్పుడు భంగము కలిగినది.

లాడ్ ఇర్విన్ నందు కార్మిక ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ విశ్వాసము

లండన్, ఏప్రిల్ 8:—హిందూ దేశ పరిస్థితులగుర్చి వైస్రాయిగారు వెడ్జిఫుడ్ బెకకు మఱి కొందఱు మంత్రులను చర్య క్రమమును ఎప్పటి కప్పుడే తెలుపుచున్నారు. ఏ విధాన మైనను నిర్బంధమో రాజీయో ఇర్విన్ గారే అనుసరించుటకు సంపూర్ణాధికారము గలిగియున్నట్లు తెలియుచున్నది. కన్సర్వే టివులచే నియమితుడైన వైస్రాయిగారైనను, లార్డు లాయిడు గారిని వెడలవదలిన కార్మిక ప్రభుత్వమునకు ఇర్విన్ గారి యందు గల గౌరవము వ్యక్తమగుచున్నది.

పత్రికా సంపాదకులకు సన్మానము

రగ్జీ, ఏప్రిల్ 8:—ఈదినము పూర్వము మాంచెస్టరు గార్డియన్ సంపాదకులుగా నుండిన సి. పి. స్కాట్ గారిని మాంచెస్టరు పౌరులు తమ నగరస్వాతంత్ర్య సమర్పణముచేసి గౌరవించిరి. మాంచెస్టరు మేయరుగారు అభ్యుత్పతనహించి స్కాట్ గారి వ్యక్తిత్వమును, నిష్కృతపాతమును, ధైర్యావ లంబనమును స్తుతించిరి.

రగ్జీ, ఏప్రిల్ 8:—మాంటాగూ నార్మన్ గారు, బ్యాంకు ఆఫ్ ఇంగ్లాండునకు గవర్నరుగా 11 వ మాటు ఎన్ను కొనబడిరి.

హిందూకాంగ్రెస్, ఏప్రిల్ 8:—“సిపాయి” అను బ్రిటి షు మార్కెటాకకు నిష్పంతుకొనుటవలన 4 గురు మనుష్యులు మర దించిరి. నాక కెక్కువనవ్వము కలుగలేదు.

(రూటరు)

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

వీరరు అందు స్ప్రింగ్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుండురు. ఉత్తర భారత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది అడ్రసునకు వ్రాయవలెను. నెం. 27, మాధవపెరుమాళ్ కోయల్ వీధి, మైసూరు మద్రాసు.

నవయుగ హృదయహారము ప్రభుమకుసుమము

ప్రేమ

(బాబూ అశ్వినీకుమారదత్తు)

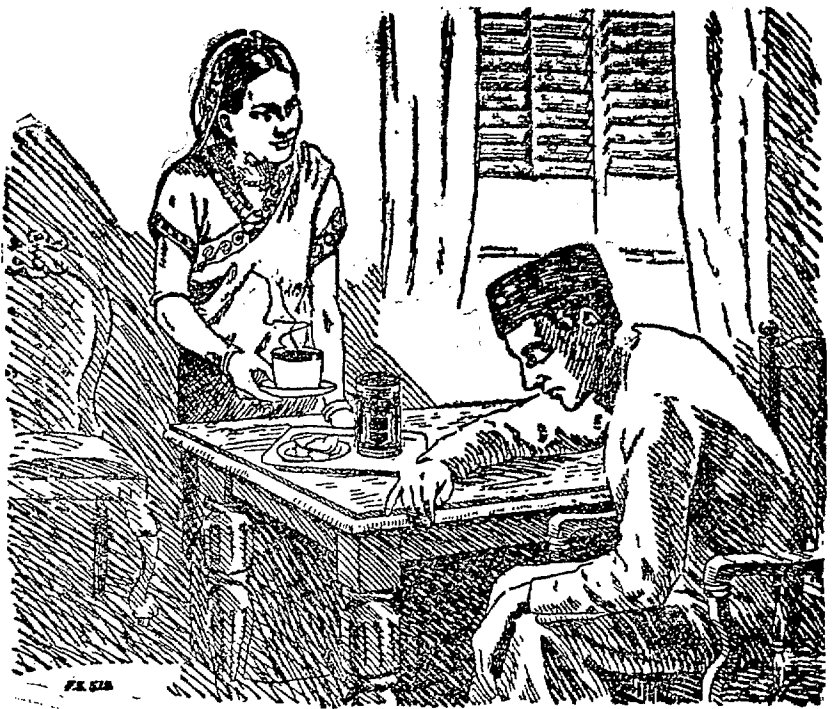
అనువాదకుడు వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరి ప్రేమ యను పేరుతో కామమోహములకు దానులై పీడింపబడు మనుజుల హృదయంపగు సుదృఢము. ఇందు ప్రేమలక్షణములు, దాని సాధించు మార్గాలు ముఖ్యముగా వివరింపబడినవి. ప్రతిమనుజుడు ముఖ్యముగా ప్రతి నవయువకుడు తప్పక చదు వదగిన గ్రంథము. అనర్జనీయులకు అశ్వినీబాబుగారి జీవన చరిత్రకూడ కలదు. కవిరాజు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి గారి యువక్రమణికావహితము, షేడర్వైట్ కాగితము - నెల అ. మాత్రం.

వెలువోలు సీతారామస్వామయ్య చౌదరి,

శ్రీభాషాసంకీర్తనంఘము, అమృతలూరు పోస్టు,

తెనాలి తాలూకా,

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసున కూడ లభించును.

అలసిన నరములకు శమనము గలిగించి

నుఖనిద్రను గలిగించును

మీధర్మయింటికి వేసరి వచ్చినవెంటనే ఒక గ్లాసుడు, ఓవల్ టైన్ ఇమ్ము. నిత్యము నాలాగు చేయుము. కొద్దిరోజులలో అలసట అనేది లేకుండా పోయి, బలముగానుండును. ఓవల్ టైన్ సులభముగా జీర్ణ మగును. ఆరోగ్యమును చేకూర్చు పదార్థములు శరీరమునకు బల మును గలిగించును.

ఓవల్ టైన్ నానబోసిన బార్లీ మీగడపాలు, కోకోనుండి తయారగును. నూతనశక్తిని, బలమును చేకూర్చునట్టి టూనిక్ రసద్రవ్యము. త్రాగుటకు బహురుచ్యముగా నుండును. మీధర్మ త్రాగుట కిష్టపడును. ఇంటిల్లిపాదికి, స్నేహితులకు యివ్వవచ్చును.

ఓవల్ టైన్ తయారయ్యేటప్పుడు చేతులతో తాకబడదు. తయారొనర్చుట కడుసులభము. మంచి కాగినపాలు లేకపోతే కన్డెన్స్ మిల్కు చాలును.

OVALTINE

మెదడునకు, నరములకు, శరీరమునకు శక్తి నిచ్చును. కేవిట్టులందరివయోధ్యను, అన్నిస్థాయులందు దొరకును. ఏ. వాండర్ లిమిటెడ్., లండన్, ఇంగ్లాండు వారిచే తయారు చేయబడినది.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్యపుట్టించును యీవల 20 ఏ తేదీలోగా అజా స్థాంపు పంపునాకి ౨. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

సువర్ణసుందరసము సర్వసామేహములకు సంజీవివంటిది

ఎటువంటి సవామేహములైన నడుర్చును. ఇక జెక్క నులు అనవసరం. నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్గుణములు లేవు. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. 60 ఏడన్న వైద్యులకు అనుభవముగల కి|| శే|| వేటూరిసుందరశా గారిచే కవిపెట్టబడినది. వాడు విభము మందుతో పంప బడును.

నెం: 50 మాత్రం రు 5-0-0. అర్జునసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణా)

అఖిలభారత చరఖాసంఘము ఆంధ్ర శాఖ, మచిలీపట్టణము

ఈ కార్యాలయమునకు టైపురై టింగు, తెనుగుపాఠ్యచోం డు తెలిసినవారొకరును, బుక్స్-కిపింగు తెలిసిన గుమాస్తాలు యిద్దరును కావలయును. మొదటివారికి ఆంగ్ల పాఠ్యచోండు గూడ వచ్చిన ఎక్కువ ప్రయోజనకారిగా నుండును. యోగ్యతలనుబట్టి జీతములు నిర్ణయించబడును. దరఖాస్తులను ఈనెల 15-వ తేదీ లోపుగా ఈ క్రిందిచిరునామాకు పంపవలెను.

మచిలీపట్టణము } భో. పట్టాభిశీతారామయ్య, 5-4-30 గౌరవ కార్యకర్త

తత్పణమే కావలయును

సమర్థతగల బ్రాంచి కార్యకర్తలు జీతము నె 1: రూ 50, మఱియు 25-రూపాయలు.

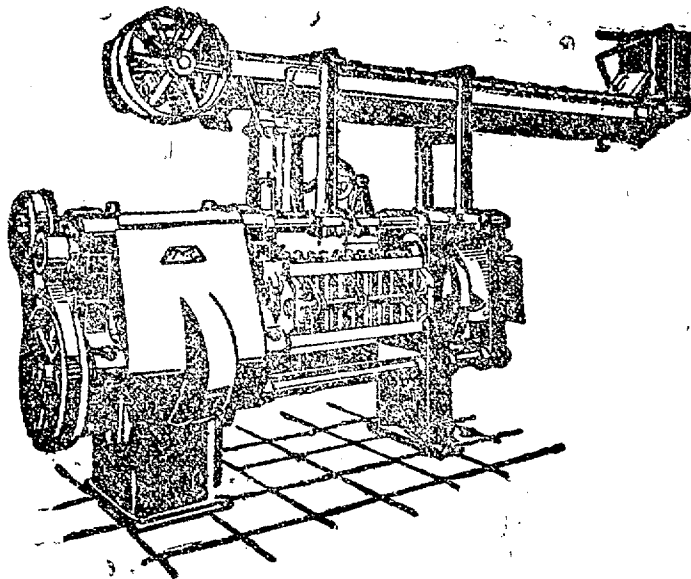
ఆర్యక అమ్యారెన్సుబ్యాంకి లిమిటెడ్

నెం 4 ఎన్ బాలాకెట్టివీధి జి. టి. మద్రాసు.

చంద్రా నర్సరితోటలు- నేలం జంక్షన్

3 సం|| అంటుచూసిడిచెట్టు, ఇతర ఫం అంటుచెట్టు తరగ్గ రు 75, నీరు, వృద్ధక రు 75, పూలచెట్టులు, 24 ఇనుములు సెట్ రు 25, 12 ఇనుములు 15. “కామంచి పూలు” మదరాస్ పడి 8 కి రు 1. క్యాలిఫోర్నియా ఇకా. Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

చ ము టు తీ యు మె పి న రి

రోలర్ యంత్రములు, నూనె ఎక్కు పెల్లరులు,
ఫిల్టర్ ప్రెస్సులు, చమురు పంపులు.
పూర్తివివరములకు, ధరలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కోయంబత్తూరు
మధుర

VOLKART BROS
ENGINEERS

బెంగళూరు
బెజవాడ

తెలుగుజాతిలకు ప్రతినీధులు:- మద్దూరి బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

ఆర్ట్స్ నియన్ వీధి, మద్రాసు.

CE

AMRUTANJANI

AMRUTANJANI DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

ఆంధ్ర దిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలవారికి	చెన్నపట్నమువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"

ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు

రచించిన గ్రంథములలో, బ్రస్తుతము విజయ
నగరములో వారియొద్ద వెలకుదొరకు పుస్తకములు

కావ్యములు	రు. అ. పై
(1) బాటసారి	0 4 0
(2) సారంగధర నాటకము	1 0 0
(3) తారకము (సంస్కృతము)	0 5 0
(4) కళకములు	0 8 0
(5) నవరసతరంగిణి (Beauties of Shakespear and Kalidas)	10 0 0
(6) నూలుగంటి (Telugu to 100 Aesoph's Fables)	0 6 0
(7) ఋగ్వేదమంత్రములు (దక్షిణాగ్రా సర్వతాళ మలతో శేర్పల్లిబడి తేలిగింపబడినది)	1 0 0
(8) విష్ణు సహస్రనామముల కచ్చ తెనుగు	0 8 0
(9) భగవద్గీత కచ్చ తెనుగు	0 8 0
పారికథలు	
(1) యథార్థ రామాయణము	2 8 0
(2) పారికథామృతము (సంస్కృతము)	1 4 0

నేషనల్ యిండియన్ లైబ్రరీ

రెన్యూకంపెని లిమిటెడ్.

సామాన్య రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైన డైరెక్టర్లు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలీసీలూ నులభ్యమైనది. ఆకా
పెనీమీకు అయ్యేఖర్చులన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలీసీ తీర్మానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్సూరెన్స్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు తక్కువ
గాము యివ్వబడును.

భీమాచేయదలచినవారమ్నా ఏజంట్లుగావుండుటకు క
యబడిగల పెద్దమనుష్యులుమ్నా అప్లికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి
వ్రాసుకొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్స్-వయర్,

పాణ్డ్యేను కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు,
82-2 నార్తర్న్ సర్కార్లు, బెజవాడ.

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా
నము లవి ఏవి తగ్గవు. జబాబునకు వెల్లి,
వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు.

జ్వరపడి తేలిపిపడవ మరల పుష్టిని కూర్చుకొనుట కను
వైన పదార్థము లన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నం దిమిడి
యున్నది. అందు జంతు చమురు లెవ్వియు చేరవు.
అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును
చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ
మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.

ఇండియా, బర్మా, సింగపూరునందంటను కెమిస్టు

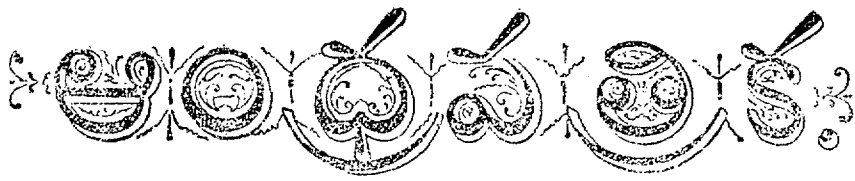
లందరిపద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S

COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతో
ష్ణనితి గల ప్రాంతములకు తయారైన
రొసర్చుడుటవల్ల ఎట్టి హరిశితులం
దైనను కడదు, మృచిగుణమివ్వ
గలదు.

b-1

సారస్వతానుబంధము

ప్రమోదూతనామనంవత్సర చైత్ర శుద్ధ ద్వాదశి గురువారము (10-4-1930)

గ్రంథ విమర్శనము

కంపిలి-విజయనగరము

గ్రంథకర్త, డాక్టరు నే, వెంకటరమణయ్యగారు
ఎం. ఎ., పి. షాన్. డి.

డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు, మద్రాసు క్రిస్టియను కాలేజీయందు చరిత్రాధ్యాపకులు, మంచిపండితులు. విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపనమునకు మూలకారణములను గురించియు, తదాజ్యస్థాపకుల గురించియు దీక్షతో పరిశోధనచేసి తమ సిద్ధాంతములను డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు ఈ పుస్తకరూపమున వెల్లడించినారు. మొదట నీ రెండు వ్యాసములను మద్రాసు క్రిస్టియను కాలేజీ-మాగజైను (1929-30) లో ప్రకటించి పిమ్మట పుస్తక రూపముగా ప్రచురించినారు. ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకభాండాగారమున వెదకి వెలికిదీసిన ప్రాచీన కన్నడ, తెలుగుగ్రంథములను పరిశీలించి వాటి ననుసరించి కంపిలి రాజ్యవృత్తాంతమును, విజయనగరసామ్రాజ్య స్థాపన వృత్తాంతమును శ్రీ డాక్టరుగారు మిక్కిలి కృషిచేసి నిష్పక్షపాత బుద్ధితో, సత్యచారిత్రాన్వేషణద్వైత్యో వ్రాసినారు.

ఈ గ్రంథమున మొదటి వ్యాసము కంపిలి రాజ్య వృత్తాంతము. మహమ్మదీయ చరిత్రకారులు కంపిలి రాజ్యమును గూర్చి వ్రాసినదంతయు కలిపి కడుస్వల్పము. వారు వ్రాసిన కొలదిపాటి వృత్తాంతములు గూడ ఇతర ఆధారములు ఇంతవఱకు కానరావచ్చే సరిగా నర్థముగాకున్నవి. వాటిని పురస్కరించుకొని వ్రాసిన నూయలు, డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, రావుసా హెబు కృష్ణశాస్త్రి లూయీ రైసు మున్నగువారు తమతమ తోచిన యట్లు కాసనములు ప్రమాణములుగా నైకొని చరిత్ర నిర్మాణము చేసియుండిరి. కాని డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు కంపిలి రాజ్యవృత్తాంతమును ప్రాచీన కన్నడ, తెలుగు గ్రంథములను పరిశోధించి మహమ్మదీయ చరిత్రకారులెంతవఱకు సత్యమును వ్రాసిపెట్టిరో చూపినారు. కన్నడ గ్రంథములలోని వృత్తాంతములను చారిత్రకదృష్టితో విమర్శించి డాక్టరుగారు కంపిలి రాజ్యచరిత్రమును సమగ్రముగా రచింపగలిగినారు. వారు చెప్పినట్లు అనెగొంసీమున కాసనముల కొరకు బాగ్రతగా వెదకినచో ఇంకను నూతన విషయములు, ఆశ్చర్యము కలిగించు చరిత్రాంశములు నిస్సంశయముగా బయలుపడగలవు. డాక్టరుగారు దేశభాషా గ్రంథములు విమర్శించు నప్పుడు ఆ గ్రంథములను గురించియు, వాటిని రచించిన కవులను గురించియు, వాటి కాలమును గురించియు, వాటి సత్యత్యమునుగురించియు చర్చింపక పోవుటలోపమని చెప్పవలసియున్నది. కంపిలి రాజ్య స్థాపకుడైన ముమ్మడిసింగయగూర్చి వ్రాయునపుడును, అతని కుమారుడైన కంపిలిరాయని యొక్కయు, మను కుడైన కుమారరామరాయల యొక్కయు దిగ్విజయము లనుగూర్చి వ్రాయునపుడును విషయమును బోధకముగ నట్లుగా నొక దేశపటమును డాక్టరుగారు తయారుచేసి పాఠకుని కందీయవలసియున్నది. ప్రాచీనదేశీయ గ్రంథములు మహమ్మదీయ చరిత్రకారులు రచించిన చరిత్రలను వాఱుచున్న కంపిలిరాయడు, అతని తండ్రి ముమ్మడిసింగడు రామదేవుడు ముగ్గురుసహజ నిజముగ నుండినవారేయని కాసనప్రమాణముజూపి శ్రీ డాక్టరుగారు నిరూపించిరి. కాని వారుజూపిన కాసన ప్రమాణములు సంపూర్ణముగ నిందు ఉదాహరింపబడలేదు. మహమ్మదీయ చరిత్రకారుల వ్రాతలకు దేశీయభాషాగ్రంథములను చాలావిషయములందు పోలికలుండుటబట్టి, ఉభయుల వ్రాతలయందును యథార్థముగ నప్పట్లున్నదని డాక్టరుగా

రువ్రాయుచున్నారు. మహమ్మదీయదండయాత్రకుకారణములు ఉభయులును యించుమించుగా నొకరితోనే నర్ణించినారు. అల్లావుద్దీనుకాలమున షరీఫ దిగ్విజయ యాత్రాకావించి కాలాగ్నివలె దేశమునచిచ్చు పెట్టిపోయిన మల్లిక్ కాఫూరును, చూచి జనులు భీతచిత్తులై అతని కాలనేమి, లేకనేమియని నామకరణముచేసిరట! అతడు కాలనేమి యగునపుడు తురుష్కులు దానవులని వర్ణింప బడుటలో ఆశ్చర్య మేమి? కాని కన్నడ చరిత్రకారులు కాలనేమినిబోలిన తురుష్కునే నానుల నందరిని కాలనేమి యనియే పిలుచుచుండిరి. కంపిలి రాజ్యమును ధ్వంసము చేసిన ఖ్వాజాజహాను సేనానినికూడా కన్నడియులు కాలనేమియనియే స్వవహరించి నిజనామమును మరుగుపరచిరి. ఏదో ఒక తెలుగుకావ్యమునందు మల్లిక్ కాఫూర్, కాల యవనుడని పిలువబడినట్లు డాక్టరుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఆకావ్యమేదో తెలిపియుండిన బాగుండును! కంపిలి రాజ్యాపహరణుడు ఖ్వాజాజహాను అని డాక్టరు గారు నిర్ణయించుచున్నారు. వీరి నిర్ణయము సమంజసముగా నున్నది.

శ్రీ డాక్టరుగారి రెండవ వ్యాసమున విజయనగర సామ్రాజ్యస్థాపకులను గుఱించి వ్రాయబడినది.

విజయనగరసామ్రాజ్యస్థాపనమునకు మూలకారణములను డాక్టరుగారు మిక్కిలి సమర్థతతోడను చారిత్రక దృష్టితోడను విమర్శించిరి. విజయనగర స్థాపకులయిన హరిహరరాయ, బుక్కరాయ మహాపాలురు డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు, సత్యనాథుగార్లు తలచినట్లు, హాయిసలబల్లాలదేవునికడ సామంతులుగారనియు, విజయనగర నిర్మాత ముమ్మడి హాయిసలబల్లాలదేవుడు కాదనియు, ప్రమాణములనిచ్చి నిర్ణయించిరి. విజయనగర నిర్మాతకథి హాయిసలబల్లాలకు వారి సామంతరాజులకమున ముడి వెట్టుట, డాక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యంగారి యొక్కయు వారి శిష్యులయిన సత్యనాథుగారి యొక్కయు కర్ణాటదేశాభిమానమును వెల్లడించుచున్న పనియు సత్యమైన చరిత్రను మరుగుపరచుచున్న పనియు డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు చూపిన ప్రమాణములు తోపించుచున్నవి. సంగమనాథులయిన హరిహరరాయ బుక్కరాయలు, కర్ణాటదేశీయులు గారనియు, ఓరుగంటి సీమలో జేరిన జెలుగువాటి గొడుగు అనియు, వారు, ఓరుగంటి కాకతీయమహాసామ్రాజ్యము నశించినతరువాత, కంపిలి రాజ్యమును సాచ్చియచ్చట కొంతకాలముండి పిమ్మట నారాజ్యవిహితానం తరమున పారిపోవుటకు ప్రయత్నింపగా పట్టువడి, కుల్తాను మహమ్మదు టుల్తుకుమాయెరుటకు గొంపావబడి యచ్చట మహమ్మదీయ మతము స్వీకరించి కుల్తాను యొక్క అనుగ్రహమును సంపాదించుకొని మరల కంపిలి రాజ్యమును కుల్తానునకు సామంతులుగా నేలుటకు నియమింపబడిరినియు, పిమ్మట కొంతకాలమునకు ఆనెగొండిని విడిచి విజయనగరమును నిర్మించుకొని రాజధానిమార్పు కొనిరనియును, మొదటినుండి హరిహర బుక్కరాయలకు భల్లాణరాజులతో వైరమేసాగుచుండెననియు, నాకారణమున హాయిసల బల్లాలదేవుని రాజ్యములో నుత్తర భాగమునంతయు, ౧౩౩౬ నాటికిజయించి హాయిసల రాజ్యమునుక్షీణింపజేసిననియు, కాకతికృష్ణమనాయకుని ప్రేరణమున, నాతని బంధుగులగుచేతగాబోలు, ౧౩౪౫ వ సంవత్సరమున తురుష్కునే నాప్రవాహము నడ్డగించి స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించుకొనిరనియు, ఎన్నో కారణముల నైతికపాటి ప్రశంసనియ్యమైనచారిత్రకదృష్టితో చర్చించిరి. సంగమనాథీయులు ఆంధ్రజాతీయులనట కర్ణాటకును కర్ణాటవాదమును ప్రతిపాదించు డాక్టరు అయ్యంగారు ప్రభృతులకును ఆశ్చర్యకరముగా సుండక పోదు. డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు మహా

మ్మదీయ చరిత్రకారులు వ్రాసిన దానిని పునర్విచారణచేసి యథార్థమును వెలికిదీసికొనివచ్చిరి. కంపిలిరాజ్య వృత్తాంతమునకు విజయనగర రాజ్య స్థాపనమునకునుగల సంబంధమును, ఉభయరాజ్యస్థాపకులకునుగల పరస్పరసంబంధమును చక్కగా వెలికియొనారు. హరిహర బుక్కరాయ మహారాయలు ఆంధ్రులనుటకు చూపిన కారణము లన్నిటికంటె, వారు ఓరుగంటి కాకతీయరాజనంశమునకు జెందినవారని నిష్పక్షపాత బుద్ధితో వ్రాసిన మహమ్మదీయ చరిత్రకారు లనే ప్రమాణము మిక్కిలి విశ్వసనీయముగా నున్నది. ఈవిషయమున డా. వెంకటరమణయ్యగారి కృషి యెంతయు శ్లాఘనీయము, వీరి చారిత్రకవ్యాసముల నాంధ్రలోకము కొరకు వారు తెలుగున రచించెదరుగాక.

భా. వెం. కృ.

ప్రేమ

కౌను నైజ; పుట ౬౪, వెల. రూ. ౦-౬-౦.

గ్రంథకర్త: వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరి.

ఇది అశ్వినీ కుమారదత్తు గారు తామునెలకొల్పిన వజ్రమోహన్ కళాశాలయందలి విద్యార్థుల కొంగన యువవ్యాసములకుఁ దెనుగు. దత్తుగారు, తమజీవిత సర్వస్వమును ఉన్నతాశయముల కర్పించిన మహాపురుషులలో నొకరు. దైవభక్తులు, స్వార్థత్యాగులు, ప్రేమాపాసకులునగు వీరు యువకులకుఁ జేసిన బోధనమహోన్నత ప్రశంసార్హము.

ఈ కాలమున ప్రేమయను శేషమున నెన్నియే నధర్మములు నీతి బాహ్యములు, ననర్థదాయకములనగు విశేషములుసామింకసారస్వతప్రపంచములందుఁ బాడనూ పుచున్నవి. ఇట్టి తరుణమున ప్రేమయొక్క సత్యస్వరూప నిర్ణయమత్యవసరము. ఇక్కార్యమును దత్తుగారు చక్కగ నిర్వహించిరి. ప్రేమయందంతిథములై యుండు నానందము, నవీనత, నిత్యత, ఉచ్ఛత, వ్యాపకత, స్వార్థహీనత మొదలగు నంశములఁ జెక్కిరింపి ఉదాహరణ. పూర్వకముగ నిర్వచించియున్నారు. అట్టి ఆధ్యాత్మిక ప్రేమను హృదయమునందలవఱచుకొనుటకు మార్గములు—ప్రేమమూర్తుల జీవితవచనము ప్రకృతినిరీక్షణ, కార్యసాధనము, ఆత్మపరీక్షణము ఇత్యాది—నూచించియున్నారు. ఈగ్రంథము యువకులు చదువదగినది.

తెనుఁగుచేసిన చౌదరిగారు ఉపవ్యాసములకును వసు సరళశైలిని వ్రాసియుండిన బాగుండెడిది. ఇది మాత్రము కొంత కొఱతయనక తప్పదు.

గు. వెం. సు.

ఆంధ్రాధ్యాత్మరామాయణము

రాయల్ నైజున 450 పుటలు. దశసరి కాశీతములు. మంచి అచ్చు. కాలికోలైండు. ఆంధ్రకర్త పిళుపాటి నారాయణశాస్త్రి. వెల రూ. 3-0-0 లు.

దీనిని సంస్కృతములో వ్రాసినవారు విశ్వామిత్రమూర్తి. ఈ గ్రంథమును అనేకులు తెలిగించిరి. కాని వాని ప్రచారము మాత్రము అంతగా లేదు. వేదాంతమును ముఖ్యముగా బోధించు గ్రంథములు సర్వజనము బోధకముగా నుండవలయును. అలోచింపఁగా నాంధ్రాధ్యాత్మరామాయణము మాత్రము అట్టి స్థానము నలంకరించినదనియే చెప్పవచ్చును. దీనిలోఁ గథాభాగములతో పాటు వేదాంతవిషయములు కూడ సర్వజన సుబోధకముగ నైతితో ననువదంపఁబడినవి. అనువాదములో వీరు పూర్వకపులు త్రొక్కిన మార్గమునే యనుసరించి అని చెప్పవచ్చును. వన్నయందులకె నాయాతావుల స్వకపోలకల్పనములు కూడఁ జొనిపిరి. ఆ సంగతి పీఠికలోఁగూడఁ గవిగారు చెప్పకొనిరి. స్వకపోలకల్పనములు కూడ నా

యా స్థలములలో హత్తుకొని హృదయంగమగా నున్నవని దీగున నుదాహరించిన భద్రములు చాటుచున్నవి.

మ. *కరుణిత పరతంత్ర బుద్ధిగంభీరం
గ్రవ్యాదు లస్మత్కృత్తా
యతవై క్యావరకీలక కలభ
సామ్యం బంధ కారీతి గ
ర్వితులై నాయునరించు జన్మమునకు
విఘ్నంబు గావించియుం
బ్రతుకం జాలిరిగాక వేఱుగలదే?

రాజనయమాదామణి!
*మ. తేజస్వీ శోకముమదింగదియింపక భైరవమాదివా
ల్పీక్షి మునీంద్రుననిధికి మెల్లగబామ్మ కుభ్యమగుదదా
లోకననాదరోమల ద్యులోకపవిత్రచరిత్ర; నీ కెకా
దాకాకంబునంతటిమహాత్మున కైన నవధ దప్పునే?

పై పద్యములు స్వకపోలకత్వము లయ్యును
నెట్లు హత్తుకొనినవో? చదువరులు గ్రహించుట గాక.
వేదాంతభాగము ననువదించుటలో గవిగారి
జాగ్రత్తయు శోధనదగినదియే యని చెప్పవచ్చును.

మూలము:
“జగతామాదిభూతాయ సామాయాగృహీతీతవ
త్వత్సన్నికర్తాజ్ఞాయం తే తస్యా బ్రహ్మజయః ప్రజాః
త్వదాశ్రయాపదా భాంతియాయాత్రినచాత్మికా
మాతేజఃప్రకంకుకృష్ణాలోహిత స్వర్వదాప్రజాః
లోకత్రయమహాగేహగృహస్థస్వయదాహృతః.”

నీ జగదాదిభూత యేనతి యమృతహాయ,
యిల్లాలనీకు లోకేశ! రామ!
నీ సన్నికర్త ముచే సోజభవాదు
లదయించుచుండు రయ్యువదయందు,
ఏమాయ నిన్నాశ్రయించి సదా త్రిగు
ణాత్మిక యైవెల్ల నట్టిమాయ
యవనరథంబు సితాసితలోహితకాయులై ప్రజలను
గాంచుచుండె

గీ. కల్లలాడుదువే? ఏవు కమలానాభ!
ప్రకటలోక త్రియమహాభవమందు
నిండుతమి నుండు చిత్ గృహస్థుండ వైతి,
వింక దాచంగ నీటికి నిదియు వినుము.

అనువాదము—
మూలమునగలభావదులనెట్లు అనువదించిరో చూడుడు!
వీరు కొన్నితావులలో మూలములో లేని అంద
మున అనువాదమున సంఘటించిరి.

మూలము:
ఇతిశిష్యాన్ సమాదిశ్య స్వయం కించి త్తమన్వగాత్
రామేణవారితః ప్రిత్యా అత్రి స్వస్థభవనం యయా.

అనువాదము:
గీ. శిష్యుల కనుజ్ఞ నిడి రఘుశ్రేష్ఠు వెంటః
దాసరిగి కొంతమార, మాలేడు ముదమున
మరలువ, మదంబున నిజాశ్రమమున కేగఁ
ద నిరుపమాన్యులగుంబు లెన్నికొనును.

మూలమున రామునిచేన నుజ్జాతుడై యత్రిమహర్షి స్వా
శ్రమమునకు బోయెననిమాత్ర మున్నది. అనువాదమున
వీరు రామునిచే ననుజ్జాతుడై యత్రి రామగుణముల
జ్ఞాపించుకొనుచు బోయె నని యందుముగాఁ జెప్పిరి.
కొన్నిచోటులలో మక్కి మక్కిగానే తెలియించిరి.

మూలము.
“అథ తత్ర దినం సిత్వా ప్రభాతే రఘునందనః
స్నాత్వానునిసమావర్త్య ప్రయాణాదోపవక్రమే”
క. దిన ముండి యందు నుదయం,
బున స్నాన మొనర్చి యత్రిమనిసర్తము వీ
డొగ్గి చనువారడై, యాశ్రయ,
ననియెత్ శ్రీరాముఁ డ మృహమహుభోడక.
పైపద్యము మక్కిమక్కిగానే యున్నది.
కం. రమణీయంబతి..... త్తప్రమః
దెలియఁగ.....నద్రుమాణి! భా. కాం.

రా. పద్యము. పైపద్యమున యతివచ్చినది. ఇట్లు చూపుట
గ్రంథమున కొకలోపమనికాదు కాని ఇట్టి గ్రంథములలో
స్వల్పమగు నిట్టిలోపములు చదువరుల కనుతాపమును
జనింపజేయును. అవతారికలో ౨౦ వ పద్యమున
“రమాజననీజనముల” అను పదము, లక్ష్మీనారాయణుల
ను నర్థమునఁ ప్రయోగించిరి. అది యంశసంబంధముగా
నర్థసంబంధ నీజాబది నామతము.

కవనమున మందిభారాత్ క్తి యున్నది. గ్రంథము
అత్యుత్తమ మయినది. ప్రచారములోనికి రాదగిన గ్రంథ
రాజమనియే నానమ్మకము. బాల్యమున నిట్టిగ్రంథరచన
లో గృతార్థులగుట ముందు ముందు వారి వాగ్యధూటి
బాగుగా నాంధ్రులనుంబు లలింపజేయుటకే యని
నానమ్మకము. వీరిట్టి గ్రంథములు అనేకములు వ్రాసి
భాషావధూటి కలంకారములు సమకూర్చుటగాక.
ఉభయభాషాప్రవీణ-బులును నరసింహశాస్త్రి.

శ్రీపుష్పాంజలి ప్రథమసంపుటము: కావ్యములు
ఇందు శ్రీ కల్లూరి వేంకటవారాయణరావుగారి
పద్యకావ్యములు సంపుటికరించబడినవి. దీనిలో ఈయ
బడిన సంవత్సర సంఖ్యలను బట్టి ఇవన్నీ చాల కాలము
క్రింద రచించబడినట్లు స్పష్టము. ప్రచురణలోని ఆలస్య
మువలన ఇందు కొన్ని కావ్యాల విలువ మారినట్లు చెప్ప
వలెను. ఉదాహరణముగా ఇందలి ‘విజయనగర సామ్రాజ్య
ము’లో ప్రధానపాత్రులైన దేశాభిమానము ఆధునికదృష్టు
లను పరిపాక్షికంగా దుర్బలముగా కాననస్తూ కావ్యము
విలువను తగ్గించదగినట్లు. అట్లే ‘మల్లెమొగ్గల’లోని
ఖండకావ్యాలు కూడా అభివృద్ధి పొందుతున్న ఆధునిక
భావగీతల ప్రక్క తక్కువకాలతలో నిలువగలవు. కాబట్టి
ఇందలి కాలసంఖ్యలు సరియైన విమర్శకు లోద్బాటుగా
ఉన్నవి. ఈ విమర్శలు వాటివాటి సందర్భాలలో వ్రా
యబోతున్నాము.

మొట్టమొదటి ‘శ్రీ సత్యనారాయణ మాహాత్మ్య
ము’ కావ్యరచనలో ఇదే గ్రంథకర్త ప్రథమ ప్రయ
త్నము. ఛందోభాషాదికదోషములుకూడ ఈవిషయమునే
తెలియజేయగలవు. వీటిని నిలిపిఉంచడము ఒక పక్షము
నుండి వాంఛనీయమే అగును. మార్పిజేయదలచువారు
పాశ్చాత్యులను ఈయవలసి ఉంటుంది. ‘శ్రీ సత్యనారా
యణ మాహాత్మ్యము’లో వివిధకథలకు వికృత సంఘటించ
బడలేదు. ఇవిచెప్పకొనుచు పోవడిన పద్ధతికూడ అసా
ధారణ నైపుణ్యమును ప్రదర్శిస్తూ ఉండలేదు. ఇందుపద
బహుళ్యముచేత పద్యములూ, పద్యభాషాశృంగారముచేత కవి
త్వమూ పలువచనములు చెప్పవలెను. కాని ప్రథమప్రయ
త్నముగా ఈ నిర్వహణ తృప్తికరముగానే ఉన్నది.

పిమ్మట ‘విజయనగర సామ్రాజ్యము’ ఇది గీతాది
మాలికలలో వ్రాయబడినది. ఇందలి దేశాభిమానము
ఎట్లు కానవస్తున్నదో చెప్పబడినది. దీనిలోని ఉద్రేకము
కేంద్రమునుండి చెదరిపోతూఉన్నా పాతకు డిందలి ప్ర
ధానపాత్రులను ఏమరిపాలేదు. ముఖ్యముగా,
“బాలకుల్ నిదురింప నయ్యలలూచు
భామలెందరు తప్తలై పరువులిడిరి”
అనేగీతభాగము,

“ఉత్పలాధీశు నిర్జింప నద్యమించు
నెన్నలకుఁ బట్టులెనట్టి వీగృహములై”
వంటి పద్యపాదములు కలిగి హృదయమును తాక
గలిగి ఉన్నది. ఈ లేజము అంతటా నిలువక పోవడము
పల్లనే దీనికి అత్యుత్తమమైనదే. పైగా ఇది ఉండి
నంత దీర్ఘముగా ఉండనక్కరలేదని మా ఆభిప్రాయము.

తర్వాతి ‘సంధ్యోపాసన’, ‘శ్రీమదాంజనేయ
స్తవకామాలిక’లను కులభముగా వాటి వేయవచ్చును.
మొదటిది సంధ్యావందనకు పద్యానువాదము. రెండవదా
నిలో స్తుతి, నీతి జ్ఞానము ధ్యానము అనే ఉపశిక్షిక
లతో పూర్వోత్తముల పోకడలు ఉన్నవి.

వీటికి పిదప ‘మానసగీత’ మిగిలిన అన్నిటికంటె
వెనుక వ్రాయబడుటచేత కాబోలును ఎక్కువభారా
కుది గుంభన కలిగి మిక్కిలి సరళముగా సాగినది. శ్రీనరక
రామదాసస్వామి రచించిన ‘మానసబోధ’ కిది ఆంధ్రీక
రణము. భగవత్ స్తుతి మనఃప్రబోధము దీని అశయములు.

తుదను ‘మల్లెమొగ్గల’ అన్న శిక్షికతో ౧౯౧౮
నుండి ౧౯౨౩ వరకు అప్పడప్పుడు వ్రాయబడిన ఖండ
కావ్యములు సంపుటికరించ బడినవి. వీటిలో కొన్ని
టిలో భాషావిశ్వాచ్ఛాదు లున్నవి. కొన్ని, విద్యావతి,
చంద్రాదయము వంటివి, చాటువుగా పేర్కొనవలసి
ఉన్నది. ఇందలి కావ్యాలలో ఆంగ్లకవిత్వ ప్రాధ్మ్యము
కొంత కానవస్తున్నది. ‘నాదుశోకంబు నుడువ నాంధ్రం
బునందు పదములున్నవో లేవో—అనుపాదములతో

మొదలగు సోదరీ స్మృతిలో ‘అయధరములు నీవ! యా
హాసముల్ గాంచుచు నెయ్యంటి’ అన్నది ‘Those lips
are thine, thy own sweets smiles I see’ అనే
Cowper పాదములను జ్ఞాప్తికి తేగలవు. ‘పోతన’ అను
కావ్యము నందలి ప్రవృత్తి (Mood) ని కదలించినది
Wordsworth మిల్లనుపై వ్రాసినపద్యమని చెప్పవ
చ్చును. అయితే ఇట్టి స్వీకారములను గర్హించుట మా
ఉద్దేశముకాదు. ఇందలి పోకడలను మాహింసావికే ఇది
ఉద్ఘాటించబడినది. ఇక ఇందలి ఇంకా ఎక్కువ ప్ర
కృతి ఆరాధన (ప్రకృతి దర్శనము, సాంఘిక సంధ్య),
కవితా విషయములు (కవితాకన్యక, పూరాణి
కాంక్షములు (శంకరుని విరహము. రుక్మిణీశాపక
నమ్మ, ముఖ్యమైనవి. వీటి పరిపాక్షికంగా ఆధునిక ప్రా
మాణ్యములకు నైపుణ్యము తక్కువగా కానవస్తుంది.
అప్పటికే ప్రథమ భాషాకవులు పెనువడినా భాషగీతము
ప్రత్యేక స్వరూపముగా వాఙ్మయములో నిష్ఠితము కా
లేదు. దాని సరిహద్దులు స్పష్టముగా గీయబడలేదు. కా
వున అప్పుడు అనేక భాషగీతములు అపరిపక్వములుగా ఉం
డినవి. ‘మల్లెమొగ్గల’లో గీతములు చాల వరకు ఈ విధ
ముగా ఉన్నవి.

‘మల్లెమొగ్గల’తో పుష్పాంజలి కావ్యములు పూర్తి
అయినవి. వీటిలో ఆధునిక కవిత్వమున్నా గ్రంథకర్తగారి
అభిమానము వీరిలో నూచించబడినట్లు రచనలో కానవ
స్తున్నట్లు పూర్వపద్యములకే చెందిఉన్నది. కాని ఇప్పుడు
వికసనపొందుతున్న ఆధునికత్వము కవిత్వవిమర్శకులకు పరి
శీలనీయము. పుష్పాంజలి గ్రంథకర్తగారి ఆంధ్రవాఙ్మయ
చరిత్ర సంగ్రహము (వావిళ్ల వారు ప్రకటించినది) రచిం
చిన ‘కవిత్వవేది’ అని తెలుస్తున్నది. పుష్పాంజలి, వా
ఙ్మయచరిత్రలను పోల్చిచూడగా వీరు కవిత్వరచనకంటె
సారస్వతవిమర్శకు దొరకొంటే ఎక్కువరాణిస్తుందని
పాడగట్టగలదు. ఇప్పుడు విమర్శకు ఎక్కువ ఆవశ్యక
ముగా ఉన్నదన్న విషయము కూడా మరచి పోకూడ
నిది.

UNCLE SHAM

గ్రంథకర్త: కన్య యలాల్ గౌబాగారు. ౨౧౫
పేజీలు. వెదురుకాగితములు. రాయల్ ప్రెస్, కాగితపు
వైందు. వెల ౪ రూ. ౧౯౨౯ సం.

ఈ గ్రంథము మేయోకన్య వ్రాసిన ‘భారతమాత’
అను పుస్తకమున కొకవిభాగమైన జబాబు. ఇందులో
అమెరికా దేశముయొక్క రాజకీయ, సాంఘిక,
నైతిక, మత, ఆర్థికాదివిషయములస్థితి పూర్తిగా వర్ణింప
బడియున్నది. ఈగ్రంథోత్పత్తికి ‘భారతమాత’ మేయో
Mother India యే కదాకారణము. అట్టియెడ ఈ
గ్రంథమును సంపూర్ణముగా బోధచేసికొనవలెనన్న
‘భారతమాత’యందలి విషయములను తొలుత కొంచె
మెరుగుట అవసరము.

భారతమాత

ఈ గ్రంథముయొక్క యుద్దేశము ముఖ్యముగా
రాజకీయము. భారతీయులు స్వపరిపాలన
కనర్హులని అమెరికనులను యూరోపియనులను చా
టించి భారతీయుల స్వాతంత్ర్యోద్యమమును వారలామో
దించుకుండునట్లుగను, సానుభూతి చూపకుండునట్లుగను
చేయవలెనని ఈ గ్రంథముయొక్క ఆశయము. అంతేగాక
భారతీయులలో హిందూమతావృద్ధియ నైషమ్యమును,
బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల ద్వేషమును హెచ్చుచేయ
వలెననికూడ ఈ గ్రంథముయొక్క సంకల్పమే. కావున
మేయోకన్య మనదేశముయొక్క రాజకీయ, మత,
సాంఘిక, ఆర్థికాదిస్థితులను హేయముగను, అతిశ
యోక్తి గను వర్ణించినది. ఇందలి చిత్రణకు విశేష ఆధా
రములుగాని, ప్రమాణములుగాని లేవు. తనకు నిజమని
నోచిన ప్రతివిషయమును ఈ గ్రంథమందు చేర్చినది.
ఇంకాండు పరిపాలించిననే భారతదేశము కుస్థితిలో
నుండుననియు, స్వపరిపాలన నొసగినచో నరకమై నాశ
నమైపోవుననియు నిం దనేకమార్లు నొక్కిచెప్పినది. ఈ
గ్రంథము కేవలము పక్షపాతిబుద్ధితోను జగుప్పతోను
వ్రాయబడినది. భారతదేశమందలి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము
నిందు మితిమీరి స్తుతిం చి న ది. మనదేశమందుగల
లోపములు సంస్కరణ బుద్ధితో చిత్రింపక పోశన

చేయుటకును, అవమానపరచుటకును, మనము స్వపరిపాలనకు అనర్హులమని విదేశీయులకు చెప్పుటకు వ్రాసినది. మనకు తెలియని లోపము లిందుము కేర్పొనలేదు. బద్ధకంకణులమై అహోరాత్రములు సంస్కరించుటకు మనము పాటుపడుచున్నవే గాని త్రొత్తవిగావు. ఇంగ్లాండ్ భారతదేశము నుద్దరించగలదను విషయముపై శాస్త్రజ్ఞుల యభిప్రాయ మేమనః బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమున మాటికి గుడ్డకు లేక నిరపేదయై నిరాహారము, దారిద్ర్యముగను, దుర్బలమై పోవుచున్న భారతదేశము, ఇంకను యిట్లే బ్రిటిష్ పరిపాలనము లోనే యున్నచో మరికొన్ని తరములలో ఒక్కపట్టయైన లేకుండ నాశనమైపోవును అని. ఇట్టి పరిస్థితులలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును పొగడుచు వ్రాసిన ఈ గ్రంథము భారతీయులకు పయోగము లేదు, ఆదరణీయముకాదు. ఇట్టి గ్రంథమునకు సరియైన జవాబువ్రాయుట కిద్దరు ముగ్గురు ప్రయత్నించివారు. కాని కన్యాయలాల్ గౌబాగారే అందుకు సమర్థుల మనిపించుకొన్నారు. ఒకదేశముయొక్క మంచి చెడ్డలు పరిశీలించుటకు ముందు మనదేశ మేసితి లోనున్నదో చూచుకొనవలయును. అట్లుగాక ఒకరి లోపములను పేర్కొనుటవల్ల మనకు గౌరవము గల్గునా? మనవలెనే వారుకూడ మనలోపములను బైటపెట్టరా? మేయోకన్య భారతదేశమందలి సుగుణములుమాని దుర్గుణములనుమాత్రమే యెంచి అనేకవిధములుగా తూలనాడి పోషనచేసినది. కావున కన్యాయలాల్ గౌబాగారు అమెరికా దుస్థితిని సమగ్రముగా సప్రమాణముగా చిత్రించి మేయోకన్యకు సరియైన జవాబుచెప్పినారు. నష్టమెపోనున్న భారతదేశ గౌరవమును నిలబెట్టినారు

బూటకపు మామ
(Uncle Shamp)

అమెరికా దేశముయొక్క రాజకీయ, సుత, నైతిక, సాంఘికస్థితులు కడు హేయముగనున్నవి. గవర్నర్లు ప్రభుత్వధనమును దుర్వ్యయముచేసి చేసి జైళ్లలో కూర్చుండుట, రంగుబాయితుగు నీగ్రోలపై వైషమ్యము, అరిదారుణ శిక్షలు, ధనమే దేవు డనుకొనుచుండుట, మరలకూడ ధనార్జన కొక మార్గముగట్లు, ప్రజల లాలసర్వము అమెరికా స్త్రీలకు నీగ్రోలపై గల మోహము, విశేష కామేచ్ఛయందేగాని వివాహము నందివ్వదు లేకుండుట, శిశుత్వ తియం దయ్యవ్వము, మితిలేని వివాహవిమోచనలు, బాలబాలికల కామోద్రేకము, మాటికి తొంబదియైదు మందికి సుఖవ్యాధులు మొదలగున విందు వివరింపబడినవి. అమెరికనుల ఆధోగతికి ముఖ్యకారణము వారికి తగినంత ఆత్మజ్ఞానము లేకుండుట. ఆత్మజ్ఞానము పుష్కలముగానున్న భారతీయుల దశయెట్లున్నదన, తెక్కలేని జాతిమతభేదములు, మూఢభక్తి, మూఢాచారములు, బాల్యవివాహములు, బాల్యవైధవ్యము నిర్బంధవైధవ్యము, స్త్రీవిద్యలేమి, రక్తమాంసమును పీల్చిపిప్పిచేయు విద్యావిధానము, రాజకీయ అధికపారతంత్ర్యము మొదలగునవి. వీటికి మూలకారణము ప్రపంచజ్ఞానము, ప్రాపంచిక జ్ఞానమును లేకుండుట. ఇట్లు అమెరికనులు భారతీయులుగూడ దుస్థితిలోనే యున్నారు. అమెరికనులు ఆత్మజ్ఞానమును, భారతీయులు ప్రపంచజ్ఞానము, ప్రాపంచికజ్ఞానమును అభివృద్ధిచేసికొనవలసియున్నది.

భంగముకానున్న భారతమాతయొక్క గౌరవమును నిలుపబెట్టిన కన్యాయలాల్ గౌబాగారికి మనఃపూర్వక పందనములు.

మయువారు;— The Times Publishing Company, Lahore (India) అని వ్రాయవలయును.
శే. కా.

స్త్రీ వివాహవయోనియమనము
డిమ్మిపైజు, రెండుభాగములు, పుటలు 88+28
వెల తెలియదు.
గ్రంథకర్త: వజ్రుల చిన సీతారామశాస్త్రి
గారు, విజయనగరము.
విజయనగరము మహారాజాశాలా మాసపత్రిక
ందుడి పునర్ముద్రితము.

ఋత్యునంతర వివాహము శాస్త్రసమ్మతమగునా
కాదాయను విషయ విచింతనకే మహాసమర్థులచేత విచారించబడి నిర్ణయింపబడియున్నదనియు, అందు.

౧. రజస్వలకే వివాహముచేయుట యుత్తము
౨. ఆసన్నాశ్రమ వివాహముచేయుట యుత్తము

౩. పదేండ్ల యీడుదాటకుండ స్త్రీకి వివాహముచేయుట యుత్తము. అను మూడు పక్షములుగలవనియు, తాము రజస్వలకే వివాహముచేయుట యుత్తమమను సిద్ధాంతమునే అంగీకరించు చున్నామనియు “శ్రు త్యువిరుద్ధములగు స్మృతు లప్రమాణములు కానేరవు” అను సిద్ధాంతము ననుసరించియే తామింగ్రంథమును వ్రాసితిమనియు గ్రంథకర్తగారు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీశాస్త్రిగారు రచ్చటచ్చట వ్రాసిన నిర్ణయ వాక్యములవలన ౧. ఋత్యునంతరము ౩ సం॥ లోపల బాలికలకు పెండ్లి చేయవలయుననియు ౨. ధర్మశాస్త్రములందచ్చటచ్చట రజస్వలావివాహమును నిందించిన వచనములు ప్రత్యక్షముతుమనీనిదావాక్యములు కావనియు ౧౦ సంవత్సరములు దాటిన తరువాత రజస్వలయైన పరిభాషగా చెప్పిన (అనగా ౧౧ వ సం॥ వయసుగల పిల్ల కాబోలు) బాలికయొక్క వివాహమును నిందించు వాక్యములు మాత్రమే అనియు ౩. గృహ్యసూత్రములకంటె మన్వాదిస్మృతులు ప్రమాణము లయినప్పటికినీ గృహ్యసూత్రమునే ఆమహర్షి తనధర్మశాస్త్రమునందు స్మరించుచున్నప్పుడు గృహ్యసూత్రము ప్రామాణికమా ధర్మశాస్త్రము ప్రామాణికమా యనుదర్ప అసంగతమనియు స్ఫురించుచున్నది.

గ్రంథకర్తగారి సిద్ధాంతము శాస్త్రసమ్మతమా? లేకవారు చూపిన సిద్ధాంతమును ఖండించెడి ప్రమాణాంతరవచనముల నుదహరించి తత్సమన్వయమును శాస్త్రీయరీతిగా జూపగలిగిరాలేదా యను విషయము మాకు విమర్శవిషయముకాదు. శాస్త్రీగారు తాము నిర్ణయించిన విషయములకు ప్రమాణవాక్యముల నెంతవఱకు చూపగలిగిరి. వారు చూపిన ప్రమాణవాక్యములకు వారు వ్రాసిన భావమేనా లేక వేరు తాత్పర్యముగలదా యను విషయము మాత్రమే మాకిచ్చట విమర్శనీయము. అప్పటితో మాడగా శ్రీశాస్త్రిగారు తామువ్రాసిన వివరణమును బలపఱచుచు ధర్మ శాస్త్రసవనములను సరియగు వానిని చక్కగా గనంబఱచలేదనియు, అట్టి ప్రమాణవచనముల నింకయు చూపించవలసియే యున్నారనియు తోచుచున్నది.

మచ్చునకు కొన్నిటిని చూపించుచున్నాడను: ఋత్యునంతరము ౩ సం. వివాహము చేయవలసిన దను విషయమునకు

“త్రీశీవర్షాణ్యుత్తమతీ” త్యాది మనుబోధాయనాది స్మృతివాక్యములను పదేపదే యీ గ్రంథమునందు ప్రమాణముగా శాస్త్రీగారు చూపుచువచ్చియున్నారు. కాని ఆవచనములు కన్యాదానాధికారులగు పిత్రాదులు సకాలమున తనకుపెండ్లి చేయనియెడల కన్యక స్వయంవరము నెప్పుడు చేసికొనవచ్చునను విషయమును తెలుపుచున్నవిగాని శాస్త్రీగారు రుదహరించిన సిద్ధాంతమును బలపఱచుటలేదు.

౨. ౧౩ వ పేరాయందు “వైవాహికవిధిఃస్త్రీణాంసంసార్గో వైదికః స్మృతః, పతివేదాసరౌవాహః గృహ్యోఽగ్ని పరిక్రియా” అను మనువచనమును వివరించి వ్రాయుచు “మఱియుభర్తకు నుత్తమమగు రతిసౌఖ్యము నిచ్చుచు సంతానసంపదను కలుగజేయవలయును. ఇట్టి వైవాహికఫలములనెల్ల భర్తకులుగజేయదగిన వయసు స్త్రీకివచ్చినప్పుడే యామె పరిగ్రహార్హ యగును” అని వ్రాయించినారు. ఇది శ్లోకార్థముగా మాకు తోచుటలేదు. ఇట్టి స్వతంత్రవివరణములు శ్లోకార్థమునకు సంబంధించనివి అనేకము లీవ్యాసమునగలవు. ప్రమాణవచనముల నుదహరింపని వివరణములకు విలువలేదని తలంచుచున్నాము.

౩. అట్లే “లింగ ద్వర్షో వహితీ-న్యాం హృద్యాం ద్యాదతవార్షి కీం” అను మనువాక్యమునకురజోదర్పనానంతర వివాహవిధానక వచనముగా తలచుప్రమాణముగా చూపుచువచ్చినారు. ౧౨వ యోగ సమర్పాదుట

సామాన్యముగా నుండవచ్చునుగాని ౧౨వయేడు అనగానే సమర్పాడిన తర్వాత బాలికయని విధిగాగ్రహించుట మాత్ర మెట్లు యుక్తమో తోచుటలేదు. కుల్లూకాది మను వ్యాఖ్యాత లట్టి యభిప్రాయమును సూచించియున్నయెడల వ్యాసమునందు సూచించుట యుక్తమైయుండెను. కాని వారేలనో చూపియుండలేదు.

౪. ఇట్లే నగ్నికాశేభార్గమును నిర్ణయించుచు, ౧. సిగ్గెట్టిదో తెలియని బాలిక. ౨. సం. యీడుగల బాలిక ౩. కుచములురాని బాలిక. ౪. సమర్పాడినపిల్ల ౫. సమర్పాడినాలోనున్న పిల్ల. అని స్మృతి, వ్యాఖ్యానకొశములందు గలదని యంగీకరించుచు “ఋతుమతియైన బాలిక” అను విషయమును స్మృత్యులందు గలదని నిరూపించకడే “నగ్నిక” యనగా ఋతుమతియైన వ్రాయుట మాత్రము యుక్తముగాలేదు. నగ్నికయనగా సమర్పాడిన పిల్ల యనుటకుగాను,

‘లింగద్వర్షో వైదశాబ్దాం భార్యాం విందేత నగ్నికామ్.’

అను మహాభారత శ్లోకార్థము నుదహరించిరి. కాని ఆశ్లోకమువారి సిద్ధాంతమును బలపఱచుజాలదు. నగ్నిక యనగా సమర్పాడినపిల్ల ౧౬ సం. వయసుగలదానిని ౩౦ సం. యీడుగలవాడు పెండ్లియాడవచ్చును అను అర్థము అగునుకాని నగ్నికయనగా ఋతుమతియయిన స్త్రీయని మాత్రము పై శ్లోకార్థము నిరూపింప జాలదు. ‘నగ్నిక’ యనగా ఋతుమతియయిన పిల్లయని ప్రమాణాంతరము లున్నప్పుడే పై శ్లోకార్థము శాస్త్రీగారు చెప్పిన సిద్ధాంతమునకు ప్రోద్బలక మగునని తోచెడిని. పై శ్లోకార్థము మహాభారతమునం దెచ్చటిదో శాస్త్రీగారు చెప్పియున్నయెడల చక్కగా నుండియుండును. నిర్ణయసింధుకారుడి శ్లోకార్థము నుదహరించి ఏ విషయముపై నా నిరూపించి యున్నయెడల ఆ విషయముపై నను శ్రీ శాస్త్రీగారుచట వివరించియున్నయెడల పాఠకులకు విషయము చక్కగా బోధపడియుండును. ‘దశాబ్దాంతు’ అని పాఠాంతర మున్నటుల శాస్త్రీగారు రంగీకరించుచు కారణము చెప్పకడే ‘సాహసము’ అని త్రోసివేయుట వారివాదమునకు బలకరము కాజాలదు.

౨౦వ పేరాయందు “యాకన్యా పితృవేత్తస్థా యది పుష్పవతీ భవేత్” అసంస్కృతా పరిత్యాజ్యా నపశ్యేత్తాంకదావన” ఇత్యాది శ్లోకముల తాత్పర్యము వ్రాయుచు “వివాహమునకు పూర్వము రజోవతియగు నప్పుడు వరుడెవ్వడును పెండ్లియాడడుగదా. ఎవడు పరిత్యజించుట, ఇంటనున్నచో వరుడు దోషియగు లేమిటి?” అనిసంశయమును చూపించి, తనీవారణార్థము దొంగతనముగ రజస్వలయయి యింటముట్టుకలుపుచు తల్లి తండ్రులు పెండ్లి చేయదలచగా అందులకంగీకరింపక మొండి నేసియున్న బాలికవిషయముపై శ్లోకములు ప్రవర్తించునని వదించిరి. కాని వా రావిషయమును బలపఱచుచు ప్రమాణాంతరములను గనంబఱచలేదు. పిత్రాదు లట్టిదానిని పరిత్యజించవలయునని అచటి పనములవలన శరళముగా అన్వయము అగుచున్నది.

౬. ౫౨ వ పేరలో ఋత్యునంతర వివాహమునకు ప్రాయశ్చిత్తముగా చెప్పబడిన “కన్యామృతమతీంశుదాంకృత్యా” మున్నగు శ్లోకములుకూడ పెండ్లికంగీకరింపని బాలికను గూర్చియే యని ఉపపత్తులను చూపకడే శాస్త్రీగారు స్యాభిప్రాయమును ప్రకటించుటవారి వాదమునకు బలకరముకాదని తలచుచున్నాము. ౫౩ వ పేరలోని ఆశ్వలాయనవచనము ప్రాయశ్చిత్తపూర్వకముగ పిత్రాదులు ఋతుమతిఅయిన పిల్లకు పెండ్లి చేయవలయునని విధించుచుండగా ౨౦ వ పేరలోని మార్గదేయవచనము ‘పరిత్యాజ్యా’ అని ఋతుమతి అయిన అవివాహితులగు బాలిక పిత్రాదులచేత పరిత్యజింపదగినదియని విధించుట విరుద్ధమగును గదా యని కొందఱు శంకించుట కవకాశమున్నదిగాని అందులకు సమాధానము యేమనగా ‘పరిత్యాజ్యా’ అని చెప్పినచో “ఏ తాంపరిణయన్విరూ” అని విప్రకేహముండుటచేత అంబ్రహ్మో పరమనియు, ౫౨ వ పేరలోని ‘శుద్ధాదికృత్యా’ అను శ్లోకములందు “తాముద్వహౌ వరశ్చాపి” అని సామాన్యముగా చెప్పబడియుండుటచేత ప్రాయశ్చిత్తపూర్వక పరిగ్రహణము బ్రాహ్మకేరంపర మనియు ప్రతిపక్షులుచేసి నెడి వ్యవస్థకు శాస్త్రీగారు సమాధానము నెచ్చటను చెప్పియుండలేదు.

అపస్తంభాశ్శలాయనాది గృహ్యసూత్రకారులు ఋత్యవంతర వివాహమునే విధించినారనియు, వారు చెప్పిన ధర్మశాస్త్రములు కూడతదనుకూలముగానే యున్నవనియు ౫౫ వ పేరాయందు శాస్త్రీగారు వ్రాసినారు గాని అపస్తంభాశ్శలాయనాదుల స్మృతివాక్యములను నడపారినపక “ప్రాప్తేతు ద్వాదశేవర్షే రజః స్త్రీణాంప్ర వర్తతే” యను అర్థశ్లోకమును మాత్రము ఆపస్తంబ స్మృతిలోని దని ఉదహరించిరి. “స్త్రీలకు ౧౨ వ యేట రజో దర్శనముగను” అని ఆయర్ శ్లోకముయొక్క తాత్పర్యము అట్టి బాలికకు పెండ్లిచేయవలయుననియో, లేక అంత కంటే పెద్దవల్లకు పెండ్లిచేయమనియో ఆస్మృతియందు గల పూర్వోత్తర సందర్భముల నడపారినపకయే ఆపస్తంబ ధర్మశాస్త్రముకూడా ఋత్యవంతర వివాహమునే విధించుచున్నదని శాస్త్రీగారు వ్రాయుట వారివాదమునకు బలకరము కావని తలంచుచున్నాము.

స్త్రీ వివాహ వయోనిర్ణయమును గూర్చి శాస్త్ర సిద్ధాంతమును వ్రాయుట కుప్రకమించిన గ్రంథకర్తగారు కాశీ బ్రాహ్మణ మహాసభనుగూర్చియు పురుషుల ప్రవర్తన మంతయు ఆశాస్త్రీయముగ నున్నదనియు వ్రాయుట గంగతము కాదని తలంచుచున్నాము. అట్టి శిష్టాచారము ను గురించి వ్రాయుచు నీ కాలమునందు శిష్టలే లేరని ఒక్కకలము పోటుతో పొడుచుట వింతగానున్నది. మన్వాదిస్మృతులు ద్వాదశవర్ష వయస్కావివాహమును ఉత్త ముత్తముగా నంగీకరించుచున్నవని పలుసారులు తమ గ్రంథమునందు వ్రాయుచు అట్టి మనుధర్మశాస్త్రవిహిత గ్వాదశేవర్ష వయస్కా వివాహమును శిక్షార్హముగా నిరూ పించుచున్న కారదాశాసనమునకు శాస్త్రీగారు సుముఖు లగుటకూడ వారికి మన్వాది ధర్మశాస్త్రములందుగల గౌ రవ మెట్టిదో మాకు బోధపడుట లేదు.

క. మా. శ.

The Psychology and Strategy of Gandhi's Non-violent Resistance.

క్రొనుసైజా; పుటలు ౧౬౯; వెల రు ౧-౦-౦
ప్రకాశకులు: యస్. గణేశ్ అండ్ కో., తిరు వల్లిక్కేటి, మదరాసు. గ్రంథము వలయువారు ప్రకాశ కులకు వ్రాసిన బడయగలరు.

Economics of Khaddar అను గ్రంథమును రచించిన ఆమెరికాదేశీయులగు శ్రీయుత. రిచర్డ్ బి. గ్రేగ్ గారే యీగ్రంథమునకు రచయిత. గ్రేగ్ గారికి గాంధీజీయందును, ఆయన యహింసాసిద్ధాంతమునందును గల విశ్వాస మపరిమితము. కావుననే వారు ఈయన్ గ్రంథమును, మహాత్ముని వ్యక్తిత్వ మహాత్మ్యవసందర్భ మున, భక్తి పూర్వకముగ నాయన కంకితమొనర్చినారు. గాంధీజీ నడుపుచున్న అహింసాయుద్ధము(సత్యాగ్రహము, గాలిలో మేడకాదు; అదియు ఆచరణ సాధ్య మైనసిద్ధాంతమే యని నిరూపించుట గ్రంథకర్త యభిప్రాయము. అందుచే, అసలు సిద్ధాంతముయొక్క తత్త్వ మునుగూర్చి చర్చించు భాగముకట్టి; అది యుద్ధపరికర ముగా నెంతవర కుపయోగపడునని చర్చించు భాగ మొకటి;—ఈవిధముగా గ్రంథము రెండు భాగములుగ విభజింపబడినప్పటికీ, అహింస యుద్ధకార్యములకు ప్రయోజనకరమా? దానియం దంతటి శక్తియున్నదా? యను నీయొక్క సమస్యయే గ్రంథమునందలి రెండు భాగములకును మూలసూత్రము.

సత్యాగ్రహము, యుద్ధము—ఈరెంటికిని భేదము గలదు. తత్త్వమునుబట్టి, నడకనుబట్టి, ఈరెంటికి కొం దంతలాని. మొదటిదానికి అహింస యాధారము; ప్రేమ దాని మూలకారణము. రెండవదానికి హింస యాధారము; కోర్కె, భయము దాని మూలకారణములు. కాని ప్రయోజనములు మాత్రము రెంటికిని సమానములే. శత్రువును జయించుట; శాంతి సాధించుట.

ఈదృష్టిలో, ఈ రెంటికినిగల బలాబలములన్ని చర్చించుటయే యీగ్రంథము పని.

యుద్ధము ఎన్నివందల వేల దేండ్లనుండియో ప్రపంచము నావరించుకొని, పోతుకొని పోయియున్న సాధనము. సత్యాగ్రహము వయస్సు నలుబదిదేండ్ల కన్న నెక్కువలేదు. అందుచే యుద్ధమునకుగల ప్రయోజనకారిత్యము, సత్యాగ్రహమునకుగూడ కలదని యంగీకరింపబడుటకు ఇంకను కొంతకాలము పట్టుట తప్పదు,

కాని కదలికలేని నిండు నమ్మకముతో, విచక్షణతో అహింసా సిద్ధాంతమును అమలుపరిచినచో దానిని నిరూపించవచ్చునని గ్రంథకర్త వాదము. మరియు, యుద్ధమున జయమొత్త కష్టసాధ్యము! కాబట్టియే,

“దైర్యము, కార్యదక్షత, శ్రమను బాధను ఓరువగుల సామర్థ్యము, స్వార్థత్యాగము, ఆత్మవిముక్తమనః, శౌర్యము, ఆచరణపరత్వము.” ఇవియన్నియు యుద్ధమునకెంతగ నవసరమో సత్యాగ్రహమునకుగూడనంతయవసరమే.

యుద్ధమునకు భయక్రోధములు మూలకారణము లగుటచే పిరికితనమునకుగూడ నందు స్థానము కలదు. కాని సత్యాగ్రహమున కట్లుకాదు.

“భయము కారణముగ హింస నుపయోగింపటం డుట యనునది హింస నుపయోగించుటకన్న అధమ పద్ధతి. భయముచే, పోరాటమునకు దూరముగ నుండు వాడు, వాస్తవమునకు, మనస్సులో శత్రువును ద్వేషించుచునే యుండును. అదను దొరికిన ప్రతిపక్షిని భయంప మొనర్చవలయునని కోరుచునే యుండును. ఇట్టిచో, తన ద్వేషకత్తి నతడు పయోగించుట లేదు; కాబట్టి అది కేవలము అణిగి మాత్రమేయున్నదని యర్థము. కాని పోరాడుటకు దైర్యముండియు ఊరకుండు వాడే నిజముగ సత్యాగ్రహి. ఎందుకనగా, పిరికివానికి తాను ప్రేమింపజాలడను భయముండును. ప్రేమింప లేకపోయిన అహింసా యుద్ధములో పూర్తియైన జయమున కవకాశములేదు.” (పు. ౬౯.)

ఇట్లు బలవంతులే, నిండునమ్మకముతో సత్యాగ్రహము నవలంబించునపుడు యుద్ధములో సైనికు డెంత శక్తివంతుడుగనుండునో సత్యాగ్రహికూడ అంతటి శక్తి వంతుడగును. ఇంతేకాదు, ఇట్టిచో, జయమునకుగూడ అహింసావలంబిత యెక్కువ యవకాశముగలదు. కారణము: హింసకు కోప మాధారము. దహించివేయుటయే కోపము చేయుపని. అహింసకు ప్రేమయధారము; పోషించుటయే ప్రేమ యొనరించుపని.

“మరియు ఒండొంటిపై ప్రతిఘటించు ప్రభావములుగల యీ వ్యవహారములలో అహింసాబద్ధుడగు వాడు ఇద్దరిలోను (రెండవవాడు హింసాపరుడు) బలవత్తుడుగనుండుట సహజము. అతని ప్రకృతియే యతని బలమును ప్రతిపక్షిబలమునకు రెండింటిలు గావించును. కోపము మొదలుమొదలు శరీరమునకు, మనస్సునకు గొంత శక్తి నొసంగుననుట నిశ్చయమే. కాని యది దేహబలమును దైర్యబలమును అతిశ్రుముగ మ్రింగివైచును. చిరకాలముండిచ్చినచో తానావరించిన వ్యక్తిని పూర్తిగ నీరసింప చేసివైచును.” (పు. ౮౪-౮౫)

ఇంతేకాదు, అహింసకు చూపరుల సానుభూతిని లాగికొను శక్తికూడ కలదు; తద్వారా శత్రువుగం డె నిబ్బరమును తీసింపజేయగల శక్తికూడ కలదు.

ఐన, నిది కేవలము ఆదర్శవాదము కాదా? వైన జెప్పిన అహింస, ప్రకృతి సాధ్యములా? అని ప్రశ్నించిన, సాధ్యములేయని గ్రంథకర్త సమాధానము. ఇంతవరకు దీనిని నిరూపింపగల సాత్త్వికములు చాలినన్నిటిని పకపోయినచో, అందుకు కారణము సిద్ధాంతములోగల లోపముగాదు. ఆరంభదశయగుటయే ఆకారణము; సరియైన కట్టుబాటు, విచక్షణ, నాయకత్వము లేక పోవుటయే అహింసయవజయమునకు హేతువు.

వ్యక్తుల విషయమున నిది సులభసాధ్యమే కావచ్చును. కాని, సంఘములకు సంఘములకు, దేశములకు దేశములకు సంబంధించిన పోరాటములలో నెట్లు?—కష్టమేకావచ్చును. కాని, యుద్ధతత్త్వమును బాగుగ తెలిసిన వారుకూడ “ఉత్తమునకు శాంతియే యుద్ధముయొక్క న్యాయమైన ఆశయము” అని యంగీకరించుచున్నప్పుడు, అట్టి ఉత్తముశాంతికి సాధనముగ నుండదగినది శాంతిపథతియే యైనప్పుడు,—పవిత్రముగ శాంతికి అట్టి పవిత్రమే యగు శాంతికాక మరియొకటి యాధారముగ నెట్లుండగలదు?—కష్టసాధ్యమే యగుగాక, కాలము కొంత యెక్కువగ సాక్రమించిన నాక్రమించుగాక, అహింసా మార్గమును మనమేల యవలంబింపరాదని గ్రేగ్ గారి గ్రంథము ప్రశ్నించుచున్నది.

లోకకల్యాణమునకై వ్యక్తులు, సంఘములు, దేశములు, తమ్ముదా మడుగుకొని సమాధానము చెప్పుకొనవలసిన ప్రశ్న యిదియే. పాశ్చాత్యదేశముల వైనిక నాగరికతకు (Military Civilisation) ఇదియొక సవాలు. గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు, అహింసాబద్ధమున నిరోధమునకు, అర్థమిదియే.

శ్రీయుత గ్రేగ్ గారు ఈ నూతనవిషయమును చక్కగ శ్రోడికరించి తమగ్రంథము నమూల్యముగ నొనర్చుటకు చేసిన ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయములు. సత్యాగ్రహసంబంధముతో మారుమోగుచున్న యాలోచనలలో భారతీయులు అహింసా తత్త్వమును పూర్తిగ నెరింగియుండుటవసరము. ఈసందర్భమున, అహింసను ఒకయెత్తుగడగ (policy) మాత్రమే యంగీకరించు వారికిని, ఆదర్శముగ (Ideal) స్వీకరించు వారికినిగూడ ఈగ్రంథము మిక్కిలి ప్రయోజనకారిక నుండగలదు.

[ప్ర. శం.]

ఉపాపరిణయము

ఇదియొక యేడంకముల(సంస్కృత)నాటకము. లిటి తెలుగు. గ్రంథకర్త: శ్రీ గుండురామస్వామిశాస్త్రీగారు. డిమ్మిసైజా, ౮౮ పుటలు. వెల తెలియదు. టిలా సము తెలియదు.

నాటకనామమును బట్టియే యిందలియితీవ్యత్రము కల్పితము కాక యైతిహాసికమని తేలు తెల్లమగుచున్నది. నాటకకైలి అంతగా సరళముగాక గ్రంథకర్త పొండిత్య ప్రకర్తను విశేషపరచుచున్నది. కాని యచ్చటచ్చట భావాన్నత్యమును, నీతి ప్రకాశనమును పాత్రపోషణను లేక పోలేదు. ప్రథమాంకము నందలి బాణాసురమంత్రాలలోన నయు, భగవంతుడగు శ్రీకృష్ణుని దసశత్రువుగా చారులవలన నెరింగి “బలవచ్చుత్రవిషయే తూష్టింభావోఽనర్థా యైవ” అని తన్ని వారణోపాయమునకై యమాత్యు టిలువ బుంచుటయు బ్రశంసనీయములు. ఇంటియగాక మూడవ యంకమునందలి, “శ్రీకృష్ణానిరచరాధిపం నహ నీతిమత్వా కంసాదివన్ధ్యులమంతమేవ బాణంహనివ్యతితి తస్మిన్న పరాధముత్పాదయితు మపాయమకరోత్” అనువీర నేనుని మాటలవలన శ్రీకృష్ణునియొక్క ధర్మ పరాయణతయు, శౌర్యమును విశేషములగుచున్నవి. ఈలాటి కావ్య గుణములున్నను, ఈ నాటకమందు, “ఓజస్సుమాసభూయస్త్యమేతద్ద ద్యస్త్యజీవితీ”మ్యును నాచార్యుండే వచనము వలన విశేషముగ గద్య కావ్యమందుండదగిన సమాసబాహుళ్యముండుట గరమలోచనీయము. మరియుగేవల నిఘంటుగోచరములును, ఆప్రసిద్ధములునునగు, “మంతు” “మంతు” మొదలుగాగల పదముల బ్రయోగించియు, ప్రాకృతశ్లోకము లుపయోగింపదగిన పాత్రలకు సంస్కృత శ్లోకముల నుపయోగించియు, కొన్ని యెడల పద్యబాహుళ్యము సంకీకరించియు నీకవిసారస్వతత్వమున కొక శ్రోత్రమార్పు సంపాదించుచున్నాడు. “నిగంతుః కవయః” అని తననిరంకుశత్యమువలన నీలాడి మార్పునేర్పరచె ననుకొందమన్నదని సమంజసుగా నేరదు. ఏలన, వైనుదహరించిన యాలోక్తి కవి తనమనమునందలి భావములను కొంచెమైనను కంకింపక వెలిపలుపలయు ననుటయందు మాత్రము నిరంకుశత్యమును స్థాపించుచున్నది కాని లక్షణగ్రంథవిరోధముగ నావరించుట యందుగాదు. ఏది యెట్లున్నను ఇందలి భావాన్నత్యము కొనియాడ దగియున్నది.

లి. వెం. రం.

శౌరదానవల

క్రొనుసైజా, పుటలు ౮౦, వెల తెలియదు.
గ్రంథకర్త: నేమాన సూర్యనారాయణశర్మగారు, సంపాదకుడు, అర్యవైశ్య, శ్రీకాశ్యపము, గంజాముజిల్లా.

త్రాగుడుపాటలు

క్రొనుసైజా, పుటలు ౧౬, వెల రు ౦-౨-౦
గ్రంథకర్త: పాల వెంకన్నగారు. ప్రకాశకులు: శిట్టిబలిజగ్రంథమండలి, నత్తరామేశ్వరము, అత్తిలిపొత్తు పడమటి గోదావరిజిల్లా.